

ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

70ст.

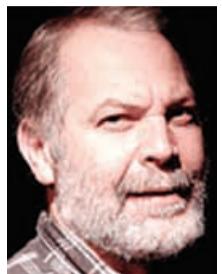
DUMA®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ЧЕТВЪРТЪК 21 ЯНУАРИ 2010 ГОДИНА 19 БРОЙ 16 (5522)

www.duma.bg

Валентин
Балабанов:
Когато няма
духовност, една
национа изчезва

Стр. 26

Борисов
обяви рокади
в кабинета

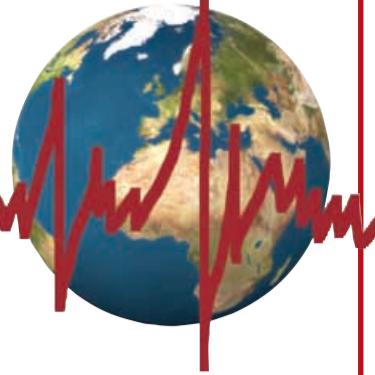

Стр. 3

Купуваме
и продаваме
имот само
по банков път

Стр. 7

Очакват
9 по Рихтер
в Хайти

Стр. 8

■ НЯКОЛКО
ДУМИ

Временно ...

Генади ПИЛЕВ

Видимо много голям проблем. Така диагностицира Костов умението на ББ да поставя на подходящи места подходящите хора. Дето се вика - тяхен проблем. Ако обаче пак се сетим за агонията "Желева", виждаме как от кадровия му талант и инат направо бе разклатена новата Еврокомисия, че и кариерата на нейния председател.

Ако си се върнем тук, става очевидно, че това е стил. Така е мислен този кабинет. Като Временен. Всеки си е знаел, че е отдалеч и за малко.

Фандъкова си е знаела, че няма да е министър. Което не ѝ попречи във временната си битност да обяви трогателни промени в училище...

Желева си е знаела, че е за малко във Външно. Видя се колко се е готовила за другото, ама каквото може, зацапа като дипломат.

Младенов, колкото и нежно да гледа, тъй и не убеди никого, че наистина е министър на отбраната. Явно не се е и спрал, нали е за малко.

Новата еврокомисарка си е знаела, че ще става вицепремиер, щом ѝ свърши мандатът в Световната банка през март. Ама разгеле така стана, я да я лашнем на Барозу... А щом за мястото ѝ на "Дондуков" идеше предият външен гуру, май и Дянков си е знаел, че е временен?

На Нанев направи си му личи съзнанието, че е бушон. А Илко Семерджиев "глади панталоните".

Управлява ни временно правителство. С премиер, безпомощен да сложи хора на място. И Той Временен. Нали се готови да се местят в сградата отсреща.

А Костов да не се прави на ощипан - нали след Фандъкова дойде приговорният му ректор Игнатов, след Младенов - приговорният му генерал Ангелов. Как беше - "глазуващ за Бойко, получаваш Костов".

Военните стават пъзари

Идеята да се прати армията срещу кърски бандити
била в зародиш, коментира министър Младенов

Военни да охраняват реколтата, предложи вчера министър-председателят Бойко Борисов. Премиерът направи изявлението си по време на конференция на началника на отбраната и дори се позова на съгласието на министъра на отбраната Николай Младенов. От обяснения-

та на Борисов стана ясно, че професионалната армия и военната полиция ще помогнат на МВР да опази реколтата от бандити, когато на полицията не е достатъг ресурси.

Военният министър се съгласи принципно с премиера, като коментира, че целта на опера-

цията била да се премахнат страховете на селяните, че когато прибират реколтата, "разни бандити" няма да им отнемат труда. Все пак Николай Младенов посочи, че идеята била "в зародиш" и трябвало да бъде разработена.

Междувременно вчера пар-

ламентът прие окончателно поправките в Закона за отбраната и въоръжените сили. С приетите текстове на управляващите от закона отпадна цял раздел, който уреждаше социалните ангажименти на Министерството на отбраната към служещите.

Стр. 2

Лозунги "Подигравка с българските музиканти", "НМТ не е опитна мишка", "Унищожават жанра оперета", "Лъжат ни" издигнаха вчера артисти от Националния музикален театър "Ст. Македонски" пред Министерския съвет.

Проявата бе част от протеста им срещу назначаването за директор на Оперетата на Борис Панкин, който по-късно заяви, че се оттегля от поста, а министър Вежди Рашидов го направи свой съветник по музикално-сценични изкуства

3
4
Таксиметровите
шофьори готови
за стачка

Стр. 6

Обама загуби
мнозинството
в Сената

Стр. 9

ЕДИ-134061134015
ISSN

България

Представяме книга за Иван Башев

"Иван Башев. Политик, държавник, дипломат" е заглавието на ново издание на Университетското издателство "Св. Кл. Охридски", чиято премиера ще се състои днес в зала V на НДК от 18 ч. Идеята за книгата е родена в разговор между проф. Александър Янков и журналистката и общественичка Соня Бакиш в дните около 90-годишнината от рождението на забележителния строител на съвременната българска дипломация, роден през 1916 г. и загинал на Витоша през декември 1971 г.

В 400-те страници са включени речи на Иван Башев, както и спомени и статии за него от неговата съпруга, от негови съвременници: политици, дипломати, творци, учени, приятели. Както и стихове на дъщеря му, поетесата Мириана Башева, и на Павел Матев.

Сборникът е интересен не само за специалисти, но и за поколения българи, у които Иван Башев като изключителна личност е оставил само добри спомени. В програмата в НДК е включен и документален филмов материал, непоказван досега.

Иван Башев
политик
държавник
дипломат

Плугчиева е кандидат за зам.-шef на ЕБВР

Представянето на Меглена Плугчиева като кандидат за вицепрезидент на Европейската банка за възстановяване и развитие е минало блестящо, призна вчера в ефира на БНТ 1 вицепремиерът Цветан Цветанов.

По-рано през деня премиерът Борисов натърти, че неговото правителство е предложило бившата вицепремиерка за престиженния пост. "С това отново дадох пример, когато има българска кандидатура, назависимо че е от социалистическата партия, или либерали, или ДПС, ако щете, ние ще ги подкрепяме. Ще се държим като българи, както се държахме с Бокова, така и с Плугчиева. Моля ви, вижте разликата", бе дългата тирада на Борисов по темата.

ПРЕМИЕРЪТ ПОИСКА

Военните да пазят реколтата

Министерството на отбраната остава без социални ангажименти към служещите

Мила ХРИСТОВА

Военните да се включват в охраняването на реколтата. Тази идея лансира вчера премиерът Бойко Борисов. Той бил разговарял за това с Николай Младенов и Цветан Цветанов. Тази идея се отнася особено за времето, когато се прибира реколтата и ресурсът на МВР не достига физически. Тогава могат да се използват военна полиция и военни части, за да помогнат на земеделците, смята Борисов.

Министърът на отбраната Николай Младенов замаза, че все пак идеята е в зародиш, но такава практика е имало и в предишни години. Целта е да се увеличи сигурността у хората, когато прибират реколтата, те да не се страхуват, че бандитите могат да им отнемат труда, добави Младенов.

Пред висшите военни премиерът Борисов представи ситуацията на финансови затруднения и изрази надежда следващата година да има реванш към военните. Ще ви помога за колегиално отношение. Ако ги имаше парите, защо да не ги

дадем? Какво да ги правим? Просто са харчени за столове и розови беемвета, отново запая познатия рефрен Борисов. Той се закани по време на неговото управление подобни неща да не се случват.

С вчеришното окончателно гласуване на парламентарното мнозинство от Закона за отбраната и въоръжените сили отпадна целият раздел, който уреждаше социалните ангажименти на ведомството към военнослужещите. Това каза депутатът от Коалиция за България Ангел Найденов. За нас е неприемливо да бъде отменено регламентирането на социалната политика в МО, допълни Найденов.

Други поправки в закона бяха свързани с предотвратяването на конфликт на интереси. Парламентът прие, че цивилните служители са длъжни да декларират всеки частен интерес, който имат, във връзка с функциите на структурата или военното формиривание. Те не могат да приемат или да подпомагат даването на подаръци за себе си и за свързани с тях хора, които да надвишават 120 лв.

Младенов и Борисов умуват как армията да пази реколтата

Ограничението важи за една година. В тримесечен срок от влизането в сила на закона със заварените на военна служба военнослужещи се сключват

договори, като министърът на отбраната или оправомощните от него длъжностни лица не могат да откажат сключването. Военните, които са на служба

извън страната или ползват отпуск, възстановяват трудовите си правоотношения след завръщането им в страната или след изтичането на отпуска.

Слави Трифонов: Борисов тероризира главни редактори

Бойко Борисов пише есемеси на всеки журналист почти всеки ден. Само малка статийка да види срещу себе си в някой вестник и видя телефона. Докога ще тероризира главните редактори и медиите... С тези думи описа поведението на премиера към медиите Слави Трифонов в телевизионното шоу миналата вечер. Слави отдели близо час, за да отговори на обвиненията на Борисов, че му е поискал 50% от ГЕРБ и затова двамата влошили отношенията си. Защо медиите се срамуват да си кажат? Да не говорим какви есемеси пише на главни редактори и на всякакви други. Защо се навели всички и са притихнали? Защо се срамуват или се страхуват да го кажат? Той ги тероризира, отсече водещият. Той е обществена фигура, която отговаря за най-важния пост в държавата. И трябва да бъде критикуван, трябва да се говори за него, трябва да се обсъждат неговите действия, добави Трифонов. Шоумънът бе категоричен, че никога не е искал 50% от ГЕРБ. Трифонов призна обаче, че с Борисов били в много добри приятелски отношения, когато той станал главен секретар на МВР. Двамата често обсъждали политически теми, а Слави бил на мнение, че хора като Бойко трябва да влязат в политиката.

КНСБ зове министър-председателя да спаси БАН

Прекомерното намаление на бюджета на БАН е необяснимо след получената положителна европейска оценка, в която е записано: "Добрият до отличен изследователски и развоен потенциал в БАН е в опасност поради недостатъчното финансиране. Системата функционира в режим на оцеляване."

Това заявява синдикатът "Висше образование и наука" - КНСБ, в писмо до премиера Борисов. Заплатите в БАН са най-ниските в сферата, от много години пари за изследования няма, а добrite научни пости-

жения са постигнати единствено с неимоверни усилия на учениците. С намаления бюджет 2010 положението става катастрофално. Практически е невъзможно привличането и задържането на млади учени и висококвалифицирани кадри в БАН. Абсурдно е да се очаква, че учениците ще изпълнят ангажиментите си по проекти в ЕС. Реформи в БАН е имало и ще има, но те трябва да бъдат градивни, а не разрушителни; съживяващи, не унищожаващи, пишат синдикалистите.

Коментар на стр. 12 >>>

Протестиращи:

След 20 години ще отваряме електронни досиета

Ако сега отваряме хартиени досиета, след 20 години може да се окаже, че искаме отваряне на електронни. Това ще се случи, ако влезе в сила подготвеният Закон за електронните съобщения. Това заяви вчера пред ДУМА Асен Генов, председател на щаба, който организира протеста "България не е Биг Брайдър!". Той беше категоричен, че протестиращите имат готовност за нов натиск срещу решението на МВР да кара в пленарна зала закона, без да даде достатъчно гаранции за спазване правата на граждани.

Малката Лилия, която се роди на 18.01.2010 г., ще бъде изписана днес от родилния дом

ПРАЗНУВАТ ВСИЧКИ!

В деня на родилната помощ благодарим горещо на акушерките Богдана и Струнка от Втора градска болница. Най-големите целувки са за майка й Михаела, която днес има РОЖДЕН ДЕН!

ГЕРБ е демократична партия, нито
командирска, нито лидерска, искам
да знам мнението на своите съпартийци...

Бойко Борисов е напълно искрен
за същността на партията си

Борисов прави структурни промени в кабинета

Николай Младенов
се заема с външните
работи, ген. Аню
Ангелов ще оглави МО

Веселка ВЕНКОВА

Cтруктурни промени в кабинета ще предложи премиерът Бойко Борисов. Това стана ясно вчера на специална пресконференция на премиера по повод приемането на оставката на Румяна Желева като външен министър.

Борисов не уточни какви ще са те, но сподели, че към екипа му щял да бъде привлечен макроикономистът Илиян Михов. Все още обаче не е ясно каква позиция ще заеме икономистът. Според някои информации той можел да заеме вицепремиерски пост и да замени Симеон Дянков като финансов министър. Михов вече се бил съгласил да дойде като министър. Неговата функция щяла да бъде „да помага в наблюдението на икономиката и пряко при влиянието на финансовите операции на правителството за балансиране на бюджета“. Борисов допълни, че експертът бил един от първите 500 макроикономисти в света, преподавател „от Париж до Сингапур“.

Публична тайна е, че през последните месеци Кристалина Георгиева ме съветва и помага във финансово-икономическата ни политика, обясни премиерът. Имало идея до края на 2009 г. тя да дойде като вицепремиер, но я задържали ангажиментите ѝ в Световната банка, като било постигнато съгласие през март тя да се върне в България. Борисов призна, че с викането на Михов неутрализира отсъствието на Кристалина Георгиева като вицепремиер. Подробности премиерът отказа да съобщи с думите „нека оставим нещата на естествения им ход. Другата седмица в парламента ще чуете ресора и задачите, които му давам.“

Борисов обясни, че е приел остав-

ката на Желева, след като изслушал максимално много мнения. Започната била процедура по „вкарването“ в парламента на нови предложения. Обявявам ги, за да не се гадае, коментира премиерът и съобщи, че за външен министър ще бъде предложен министър на отбраната Николай Младенов. Опитът му като европейски депутат и цялата му външнополитическа кариера го правят безспорен авторитет, а дипломат номер 1 трябва да е широко известен в евроатлантическата общност, смята Борисов. Поста на Младенов в МО ще поеме един от досегашните му заместници ген. Аню Ангелов. Борисов призна вчера, че в първоначалния вариант на правителството предвиждал Младенов за външен министър, но се „преценило, че след като Желева може да заеме това място, Младенов ще поеме отбраната“.

Кой е новият икономически гуру?

INSEAD | Knowledge

Илиян Михов е преподавател по макроикономика и иконометрия в Европейския институт по бизнес администрация INSEAD (Institut Europeen d'Administration des Affaires). Професор е от университета в Принстън, както и в Германския институт за икономическо изследване (DIW Berlin). Автор на много публикации в престижни издания, сред които и няколко статии в съавторство с Бен Бернанке - председател на Федералния резерв на САЩ, чийто ученик е Михов. Илиян Михов е и редактор в журнала на европейската икономическа асоциация и макроикономическа динамика.

Валутният борд в България може да се реформира така, че по-активно да действа при промени в икономическия цикъл, обяви Михов в интервю през септември м. г. Според него така България може да влезе в еврозоната по-бързо, защото ще бъде улеснен контролът върху инфлацията. Тезата му срещу съпротивата не само на политиците, но и на мнозинството макроикономисти в България, припомниха вчера експерти.

Мартин Димитров: Не се консултираха с нас

Консултации със СДС и Синята коалиция за външен министър и министър на отбраната не са проведени. Това са номинации на премиера и на правителството, заяви вчера съпредседателят на Синята коалиция Мартин Димитров. Според него Младенов ще се справи със задачата на външен министър. Той е безспорно добър и силна кандидатура, смята лидерът на СДС. Не толкова обаче оптимично е становището му по въпроса за номинирането на Аню Ангелов за военен министър. За него сините имали нужда от допълнителна консултация, защото не знаели как се е справял досега като заместник-министр.

Искра Фидосова: Гласуваме новите в сряда

Вероятно другата сряда ще бъдат гласувани в пленарна зала кандидатурите на Николай Младенов и Аню Ангелов. Това каза в парламента съпредседателят на ПГ на ГЕРБ Искра Фидосова. Тя обяви, че с решение на Изпълнителната комисия на ГЕРБ се препоръчва кандидатурата на Николай Младенов за министър на външните работи и за министър на отбраната Аню Ангелов. Партийното решение било съгласувано по телефона с Борисов, който не пристъпал. По повод критиките, че не са провели консултации с останалите партии, Фидосова каза, че поели ангажимент сами да съставят правителство и ще понесат отговорността персонално. От ГЕРБ очакват подкрепа от Синята коалиция и от „Атака“ при гласуването в НС.

БСП дава на КС Маргарита Попова заради Румяна Желева

Искра МИЛЕВА

Cтановището на правосъдното министерство, според което при Румяна Желева няма конфликт на интереси като европарламентарен депутат, ще бъде внесено в Конституционния съд. Това обяви вчера депутатът от КБ Корнелия Нинова. Експертите на Маргарита Попова сметнаха, че Желева не е нарушила закона и акцентираха върху това, че правилникът за работа на Народното събрание няма сила на закон. Нинова заяви, че това становище е било индулгенция за Желева. Министерството на правосъдието не е органът, който може да издава подобни становища, поясни Нинова. Тя бе категорична, че ведомството на Попова е било използвано, за да опъне политически чадър над Желева и да оправдае аргументът й поведение.

Още преди 4 месеца КБ се засира върху това, че в кабинета има министри, които трябва да бъдат проверени, припомни Нинова.

Бойко Борисов незабавно да обяви, че приема оставката на Желева като външен министър, настоя сутринта лидерът на БСП Сергей Станишев. Още в събота ние поис-

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Решението на БСП обявиха Сергей Станишев и Корнелия Нинова

кахме оставката, но трябваше въпросът да се превърне в общоевропейски, продължи той. Кандидатурата на Желева бе изтеглена в последния момент, след като стана ясно, че комисията по развитие на ЕП няма да я подкрепи, посочи Станишев. Според него това е отчаян ход, замазващ сериозния проблем, който действията на правителството и избора на ЕП няма да създадоха на Европейската комисия.

Станишев припомни, че Желева стана външен министър временно, за да може да „стъпи по-високо“ при из-

слушването си в ЕП. Оказа се, че не е подгответена, но трябваше от Европа да ни го кажат, защото явно тук всички назначения минават, изтъкна Станишев. Той бе категоричен, че Желева си е позволила да предизвика и нов конфликт, обиждайки европарламента с мотивите за оттеглянето си.

Самият Бойко Борисов съобщи за ново географско открытие - Сомалийски залив. Очевидно Аденският залив се оказва слабото място на управляващите, въпреки че подарили на премиера глобус, заключи Станишев.

Ексдипломат №1 потресена от кампанията срещу нея

Не вярвах, че кампания, инспирирана от либералите, осъществена от зелените, в полза на социалистите, ще стигне толкова далеч, оплака се вчера Румяна Желева. Тя продължава да твърди, че не била подценена подготовката си, но не преценила добре атаката срещу себе си. Желева повтори, че взела решението да се оттегли като кандидат за еврокомисар в момента, в който е излязло становището на правната комисия в ЕП, а не защото имало натиск.

Желева посочи, че за нея най-важно било да изчиisti името си. Не държа на постове. За разлика от други аз не съм се самономинирана и не съм заела поста външен министър сама, продължи Желева. Аз съм участвала в кампанията за евроизборите и бях начело на листата, застанала съм с името си, авторитета си и с всички знания и умения, демонстрира тя самочувствие.

Желева определи оттеглянето си като много важно, тъй като тaka нямало да пречи на ЕК да започне работата си колкото се може по-бързо. На въпрос дали има вариант да остане зам.-председател на ЕНП, тя заяви, че не е мислила върху това.

Яне пита Кристалина

Лидерът на РЗС Яне Янев отправи три въпроса към новата кандидатка за еврокомисар Кристалина Георгиева. Според него преди изслушването в ЕП тя трябва да даде публичен отговор дали в миналото е била член на БКП. Янев държи да знае и дали Георгиева е била гарант на Симеон Дянков, преди да бъде избран за финансов министър. Последният въпрос на лидера на РЗС към кандидатката е дали тя е поддържала директни или чрез подставени лица бизнес контакти с Цветелина Бориславова.

□ България

Осем общини бездействат заради снега

Осем общини остават в бедствено положение заради снежната блокада. Най-тежка е ситуацията в Бургаско, Варненско, Добричко, Шумен и Силистра. Бездействащи са общините Руен, Аксаково, Суворово, Ветрино, Вълчи дол, Аврен, Долни чифлик и Бяла.

Тринадесет населени места в Бургаско остават без електроснабдяване, четири селища са без ток в Добричка област. Няма вода в няколко села край Бургас. Снегът и виалицата продължиха и вчера да усложняват трафика във Варна. Училищата и детските градини останаха затворени, въпреки че снеговалежът започна да спира.

От летище София съобщиха, че няма проблеми с полетите, самолетите излитат и кацат нормално и без закъснение. Отменени бяха единствено полетите за Варна, защото аерогарата в морската столица остана затворена и вчера.

Влаковете също се движеха по разписание.

Снимки БГНЕС

За малчуганите снегът в центъра на София е най-голямото забавление

Част от „Синята зона“ става зелена

Местата за паркиране извън идеалния център в София ще са с променен статут, решиха общинарите

Столичани ще паркират освен в „Синя“ и в „Зелена зона“. Това стана ясно на вчерашното заседание на транспортната комисия към общинския съвет. Досегашния статут и ценни ще запазят местата за кратковременно паркиране в идеалния

центрът на София. Останалите зони, в които досега се паркираше срещу заплащане, ще се „преобядисат“ в зелено. На комисията бе разгледано искането в „Синята зона“ да се включат още 2200 места за паркиране. Съветникът от ГЕРБ Елен Герджиков обаче коментира, че

част от тези места, които обхващат общо 56 улици в центъра, скоро ще трябва да сменят статута си и да попаднат в „Зелената зона“.

От Центъра за градска мобилност успокоиха, че въпросните улици няма да са напълно затворени за автомобилен трафик въпреки двата режима за платено паркиране. Увеличението на паркоместата в „Синята зона“ се налагало заради многообразните молби на хората, живеещи на тези улици, да се реши проблемът с паркирането на личните им автомобили.

Засега общинарите се въздържат да прогнозират каква ще е разликата в цените за престой в двете зони за паркиране. ДУМА припомня, че в края на миналата година се появи предложение платено паркиране да се въведе и в отделните квартали на София. Идеята обаче не бе посрещната добре от експерти и граждани.

В транспортната комисия вчера обсъдиха и идеята за обособяване на зона за сигурност около Съдебната палата. От Върховния касационен съд поискаха с писмо улиците около сградата да бъдат забранени за престой на таксиметрови автомобили. Съдиият настояват да се премахне „Синята зона“ в картотеката между улици „Позитано“, „Алабин“, „Лавеле“ и бул. „Витоша“. Искането на магистратите обаче бе категорично отхвърлено.

Дневно умира една българка от рак на маточната шийка

Аида ПАНИКИН

Около 400 жени са починали от рак на маточната шийка през 2008 г. 1156 са заболели, а прогнозите за 2010 г. са, че новите случаи с тази диагноза ще са над 1300. Това съобщи доц. Здравка Валерианова, директор на Националния раков регистър. През 2008 г. новозаболелите са били с 2,4% повече от предходната година. Това е единственият вид рак, който е напълно предотвратим при целенасочена и контролирана профилактика, защото има вече ваксина, категорични са специалистите. Те призовават държавата да задели средства и да изработи национална програма за скрининг. От тази година ваксинацията срещу рак на маточната шийка е

препоръчителна. Най-подходящият момент за имунизация при момичетата е при навършване на 12 г. През м. г. МЗ получи от европейски фондове 20 млн. лв. за проекта „Спри и се прегледай“. Предвижда се на около 300 хил. души да бъдат направени прегледи за рак на маточната шийка, на гърдата и на дебелото черво. Идната седмица по специален проект за профилактика започва ваксинация срещу рак на маточната шийка на около 1000 жени в Българската армия. В 16 страни в Европа, сред които и Македония, има народна организация за профилактика на злокачественото заболяване, обясни директорът на АГ болница „Шейново“ Иван Костов. Според него е необходимо държавата да осигури ваксинирането поне на едно поколение.

Каракачанов пак нападна воеводите в Пловдив

Остри думи си размениха за пореден път лидерът на ВМРО Красимир Каракачанов и членовете на пловдивската организация Славчо Атанасов и Бойко Ватев. Коалицията между ВМРО и БСП в Пловдив уронва престижа на партията и ѝ влияе негативно в национален мащаб, обяви вчера Каракачанов. В централното ръководство на партията дори взеха решение коалицията със социалистите в града под тепетата да бъде прекратена.

Пловдивските воеводи, които отдавна се обявиха срещу лидерството на Каракачанов, и вчера повториха, че не го признават за тяхен водач. Той не е мой лидер, не го признават за такъв и още 200 структури на ВМРО в страната, отсече Славчо Атанасов. Няколко пъти съм съветвал Каракачанов да не се меси в управлението на Пловдив, защото това не е негова работа, обясни още Атанасов. Лидерът на ВМРО в Пловдив Бойко Ватев също обясни, че как ще се управлява градът решава местната организация, а не централната.

Във всеки град имало по двама подземни босове

Във всеки град има двама, максимум трима от хора, които са известни на полицията и тормозят обществото. Така главният секретар на МВР Калин Георгиев коментира вчера изнесената информация, че босовете на организираната престъпност у нас са не повече от 250-300 души. По думите му част от тези хора имат връзки на регионално ниво, други - в столицата. Тези „елементи“ дразнят обществото с поведението си и скъпите коли, обясни Георгиев. Системата на МВР обаче била „инвентаризирана“ въпросните босове и ги била поставила под контрол.

Калин Георгиев каза още, че не може един полицай да се респектира от престъпник, престъпникът трябва да се респектира от полицейския служител.

www.duma.bg

кратки

Разбиха група за ДДС измами

Група за измами с ДДС, източила 20 млн. лв., разбиха специализиращи лица при акция в София и Враца. Задържани са четири души, единият е митнически служител. В операцията са участвали служители на „Криминална полиция“, дирекция „Досъдебно производство“ и СДВР. Разследвани са 38 фирми, по-голямата част от които са били дерегистрирани по ЗДДС. Събрани са доказателства и за около 10 новорегистрирани фирми по ЗДДС, чрез които също се избягвало установяването и плащането на данъчните задължения.

Прокуратурата обжалва свободата на Маргините

Протест срещу освобождаването от ареста на Красимир Marinov-Goleminia Margin внесе вчера Софийската градска прокуратура. На 17 януари Софийският градски съд освободи Маргина и му наложи най-леката мярка „подписка“. Градският прокурор Николай Конинов съобщи, че на заседание на Софийския апелативен съд днес ще се гледа протестът на СПГ.

Хванаха педофили по сигнал на депутат

Депутат от 41-ото Народно събрание е подал сигнал в полицията за група педофили. Благодарение на това МВР е разбило цяла мрежа от насилици над деца, съобщи вътрешният министър Цветан Цветанов. Сигналът от депутата, чието име Цветанов не спомена, постъпи през септември. Тартор на групата бил мъж с име Георги, представял се в интернет като Гергана. Вторият тартор се подвизавал в мрежата с името Кристина. Има 12 момчета, жертва на педофили, които са готови да дадат показания пред съдия.

ВЪПРОС НА СЕДМИЦАТА

Има ли бъдеще в световен мащаб социализъм през 21 век?

номер 1914

■ ДУМА

да или НЕ с SMS

0,50 лв. без ДДС

ВАШЕТО МНЕНИЕ ИМА ЗНАЧЕНИЕ! Отговорете с ДА или НЕ на нашия въпрос на седмицата на кратък номер 1914 за всички мобилни оператори. Според избрания от вас отговор напишете DUMA DA или DUMA NE.

ЕДИН ОТ ВАС ЩЕ СПЕЧЕЛИ ЕДНОМЕСЕЧЕН БЕЗПЛАТЕН АБОНАМЕНТ ЗА ВЕСТИК ДУМА

СНИМКИ ПРЕСФОТО/БТА

Шестима млади мъже участваха в традиционния зимен обичай "кълпани" в град Перущица. По традиция всяка година на този ден младите мъже, сключили брак през изминалата година, се топват за здраве и късмет в реката

Изтече срокът за сключване на договори със здравната каса

До 20 януари НЗОК трябва да приключи договоряната с лечебните заведения за болнична помощ. Информацията от МЗ, обявена преди дни, бе за 32 болници, чито документи не отговарят на изискванията за сключване на договор. По данни на НЗОК в малките общински центрове се очаква лечебните заведения да не отговорят на повече от 7 до 10 клинични пътеки. Около 80 000 до 100 000 души се очаква да се пре-насочат към обла-

стните и университетските болници. За сключване на договор ще се изиска наличието на лекари по съответните специалности на основен трудов договор в болница. Лечебните заведения трябва да разполагат с необходимата алатура, да имат клинична лаборатория и да осигурят 24-часов прием по определени диагнози.

Трябва да се променят условията за сключване на договори с НЗОК, смята обаче председателят на Сдружението на общинските

болници и директор на здравното заведение в Дулово д-р Али Селиман. Според него трябва да бъде отменено изискването всяка болница да има двама лекари по съответните специалности на основен трудов договор и на пълно работно време. Проблем да се осигурят такива специалисти имат 90 на сто от общинските болници и ако те не сключчат договори, потърпевши ще са над 1 милион граждани, твърди д-р Селиман.

Преустановена е работата на вътрешното и хирургичното отделение в дуловската болница, която обслужва около 40 хиляди души, посочи д-р Селиман. Той смята, че едва като се изгради стабилна система за спешна помощ, може да се пристъпи към реформирането на болничната помощ.

1215 стоматолози са подали заявления и са изгответи договорите им, информират от касата. Подписането на договорите с изпълнителите по дентална медицина ще стартира утре.

КНСБ:

Минималната заплата е под прaga на бедност

Синдикатът настоява за нова антикризисна програма на кабинета

Ева КОСТОВА

За повишаване на минималната работна заплата в страната и обвързването ѝ чрез подходящ механизъм с прaga на бедност настоя вчера ръководството на КНСБ. Сега нетната минимална заплата не стига дори

190 лв. и е далеч под прaga на бедност, определен на 211 лв. Не по-маловажен е проблемът с премахването на горната граница за обезщетението при безработица, кое то в момента е 240 лв. От КНСБ припомнха забравеното в кризата увеличаване на броя и обхвата на ваучерите за хранене като меха-

нистъм за допълване на реалните доходи, както и рязкото им разширяване в бюджетния сектор.

Заштита на домакинствата, силно засегнати от кризата, чрез осигуряването на допълнителни социални трансфери и достъп до обществени услуги, както и чрез оказване на съдействие

стични и това налага съвсем скоро програмата да бъде актуализирана.

Дори и постигнат минимален икономически растеж през втората половина на 2010 г. няма да доведе до съществени промени в бизнес средата и жизнения стандарт на населението, смятат от КНСБ. Те препоръчват обогатяване на мерките, удължаване на сроковете им и по-добро финансово осигуряване.

Отделни резултати биха могли да се отчетат при мерките от типа "прекратяване на лоши практики", но като цяло пълният обрат е далеч зад хоризонта 27 април 2010 г., смятат от КНСБ. Реализацията на редица мерки от антикризисната правителствена програма все още се бави или е в начален стадий. Скоростта на усвояване на структурните фондове също не показва кой знае какъв пробив, сочат синдицалните анализи.

Над 300 трудови злополуки е имало в Пловдив

322 са регистрираните трудови злополуки за 2009 г., 13 от тях са със смъртен изход, като загиналите са при ПТП, инциденти в строителството и транспорта, съобщи вчера директорът на Областната инспекция по труда в Пловдив Атанас Чернаев.

2619 проверки са извършени от инспекцията по труда в Пловдив и областта през 2009 г. Чернаев заяви, че случа-

ите на назначени на работа непълнолетни лица намаляват. През миналата година желаещите да наемат младежи за сезонна дейност са едва 71, за разлика от 2008 г., когато броят им е бил 253. От октомври до момента е поискано само 1 разрешение за наемане на юноша. Намаляват нарушенията при трудовите правоотношения между работодатели и служители, отбелзява Чернаев.

низъм за допълване на реалните доходи, както и рязкото им разширяване в бюджетния сектор.

Заштита на домакинствата, силно засегнати от кризата, чрез осигуряването на допълнителни социални трансфери и достъп до обществени услуги, както и чрез оказване на съдействие

при обслужване на ипотечни кредити за основно жилище, също е сред основните антикризисни предложения на конфедерацията.

Социалните партньори отчетоха, че повечето техни конкретни предложения не са били включени като антикризисни мерки. В този смисъл програмата не може да има претенции на документ, обсъден и приет с обществен консенсус, категорично са експертите. Те изтъкнаха, че очакванията от реализирането на краткосрочни мерки с бърз ефект са твърде оптими-

Певческа група за автентичен фолклор от Тракия и Родопите от хасковското село Войводово изнесе концерт на възрастните хора от дома в парк Кенана по повод предстоящия Бабинден

**WINSLOW
GROUP**

ЛОГИСТИКА ЗЕМЕДЕЛИЕ* УПРАВЛЕНИЕ НА ИМОТИ*
АДМИНИСТРАТИВНИ И ЖИЛИЩНИ ПРОЕКТИ*

Bulgaria, 1330 Sofia, 83 Gueshevo street, BC Serdika
tel: +359 2 920 4112 fax: +359 2 920 1782
47 Hay's Mews, London W1J 5QE, England
tel: +44 0207 870 6873 fax: +44 0207 499 0219
www.winslow.bg

Икономика

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

На третия ден от блокадата при гръцкия граничен пункт "Промахон" ситуацията на съседния български ГКПП "Кулата" стана критична. Около 200 тира, чакащи да преминат в Гърция, оформиха вчера следобед колона с дължина близо пет километра, която стигна до разклона за Петрич близо до село Марикостиново. Първите в колоната шофьори са тук с камионите си вече второ денонощие

Веселка ВЕНКОВА

Губим над 3 млн. евро дневно от стачката на гръцките фермери, съобщи вчера премиерът Бойко Борисов след разговор с гръцкия си колега Андреас Папандреу, който

обещал до средата на другата седмица проблемът да бъде решен и границата - отворена. По два и половина милиона евро губи на ден родната икономика - производители и износители на стоки, по 500 000 евро са загубите на туризма и по 150 хил. евро губят транспортните фирми,

уточни министърът на транспорта Александър Цветков. Данните за загубите от блокадата са от кризисния щаб, назначен от премиера, който поддържа непрекъсната връзка с браншовите организации и бизнеса. Цветков е разпоредил БДЖ да приеме товари от България към

На 75-о място сме по икономическа свобода

България е на 75-о място по икономическа свобода. Хонконг и Сингапур са на първите места по икономическа свобода в света според Индекс на икономическата свобода 2010 на фондация "Херитидж" и "Уолстрайт джърнъл". Като цяло нивото на икономическата свобода по света бележи лек спад.

България отбелазва сериозно отстъпление по отношение на икономическата свобода, като резултатът ни спада с цели 2,3 пункта спрямо предходната година. Това се отразява и на класирането ни, като тази година заемаме 75-о място и сме зад Италия. В Индекс 2010 се използват данни до юни 2009 г. Хонконг и Сингапур са на членните места в класацията за 16-а поредна година, а Австралия е на 3-о място. Три европейски държави присъстват в топ 10 на класацията - Ирландия, Дания и Швейцария.

Опасни детски грехи и играчки на българския пазар

Аида ОВАНЕС

За опасни детски обувки от 15-и до 18-и номер, предлагани на българския пазар, съобщава европейската система за бързо сигнализиране за опасни за здравето нехранителни стоки (RAPEX). Въпросните обувки, произведени в Румъния, са за момиченца и са опасни с това, че имат мънисто по закопчалките. Риск

да бъдат наранени малчуганите има при обувки, произведени в Китай. Обувките са изтеглени от пазара. Спортни екипи в розово и в синьо за деца над 7 г. с турска марка "Melly" също са били засечени от контролните органи през миналата седмица.

От пазара е изтеглена и партида български пижами, производство на "Елина". Те представляват опасност за децата с трикратно завишеното съдържание на багрило (97 mg/kg вме-

сто допустимите 30 mg/kg!). Бели шушлякови якенца гръцко производство са изтеглени от българския пазар заради наличието на шнур в яката, който може да доведе до задушаване на малчуганите.

Според сводката на RAPEX през втората седмица на т.г. в страните от ЕС са засечени общо 39 опасни за здравето на потребителите стоки, като по 6 от тях са били на българския и на унгарския пазар, 5 - в Германия.

ВИСОКО ОТЛИЧИЕ ЗА КМЕТА НА БАЛЧИК

На тържествена церемония тази вечер в Мадрид кметът на Балчик Николай Ангелов ще получи "Златна награда за туризъм, хотелиерство и заведения за обществено хранене". Високото отличие се връча за 35-и път от селекционната комисия на Клуб "Лидери в търговията", която е номинирана Търговски обекти и туристически центрове от над 40 държави по света. Призът се присъждат на Балчик за високото качество на обслужване в сферата на туризма, постигнато през последните години. През 2009-а носители на наградата са курорти и компании от Мароко, Южна Африка, Португалия, Испания, Мексико и Обединените арабски емирства. На тържеството в хотел "Мелия Кастила" ще присъстват представители на правителството на Кралство Испания, членове на дипломатически корпуси, хотелиери и журналисти.

Връчването на наградите съвпада по традиция с откриването на Международната туристическа борса в Мадрид - едно от водещите събития в туристическата индустрия в световен мащаб. Тази година официално участието си в нея са потвърдили близо 8000 изложители от над 100 страни.

Избраха нов председател на фондовата борса

Банкерът Асен Ягодин бе избран за председател на Съвета на директорите на Българска фондова борса. Заместник-председател е Васил Големански, а изпълнителен директор на борсата ще бъде Иван Такев. Решението бе взето по време на първото заседание на новоизбраното борсово ръководство. Новият борд е в състав от петима души. Людмила Елкова и Любомир Бояджиев ще бъдат членове на Съвета на дирек-

торите, като по неофициална информация Елкова най-вероятно ще бъде сменила на следващото редовно Общо събрание на акционерите.

Общото събрание освободи от длъжност досегашния Съвет на директорите начело с Виктор Папазов, изпълнителния директор досега Бистра Илкова и Тодор Брешков. Новият управленски екип ще направи БФБ регионален лидер. Това заявя финансовият министър Симеон Дянков.

Губим над 3 млн. евро на ден от блокадата

Папандреу обещал до средата на следващата седмица границата да бъде отворена

Гърция, което в известна степен облекчава положението на износителите и спедиторите. Над 10 млн. евро са щетите от миналогодишната стачка на гръцките фермери, които тогава протестираха седмица. Сега обаче щетите се натрупват още по-бързо.

Междувременно опашката от чакащи да преминат в Гърция тирове пред ГКПП "Кулата" стана по-дълга от пет километра. 70 български камиона от общо 140 тира са в колоната на ГКПП "Промахон" и всички стоят повече от 24 часа, някои - от понеделник, тоалетни няма, раздават им по един сандвич дневно, обяви зам.-министър на външните работи Марин Райков. По думите му никой не поставя под въпрос правото на гръцките производители да протестират, но това не трябва да става за сметка

на колегите им от България. Иск в съда в Люксембург е най-праяката възможност за предявяване на претенции. Вчера министерствата на земеделието и на икономиката откриха денонционни телефонни линии за подаване на сигнали от пострадали фирми. Номерът в МЗХ е 985 11 858, а в МИЕТ - 0800 15 665.

По-късно стана известно, че шивашки и обувни цехове в Петричко ще затворят заради блокадата на граничен пункт "Кулата". Голяма част от тях работят на ишлеме и сега нямат възможност нито да получават материалите, нито да изнасят готовата продукция за Гърция и за Италия. Кметът на село Коларово Димитър Капитанов обяви, че такава реална опасност има за 14-те шивашки цеха, два обувни цеха и една обувна фабрика в селото.

Таксиметровите шофьори готови за стачка

Националната федерация на таксиметровите водачи, в която членуват около 26 000 шофьори от страната, се готови да обяви стачка. Това ще стане, ако бъдат приети промените в Закона за автомобилните превози. Това съобщил председателят на федерацията във Варна Димчо Иванов, предаде econ.bg. С изменението се предвиждат големи глоби за таксиметровите шофьори, които "помпят" сметките, карат на по-високи тарифи или правят други провинения. За неработещ касов апарат глобата е 1500 лв. Новите завишени санкции започват от 100 и достигат до 15 000 лв. Вносител на промените е транспортният министър Александър Цветков, а мотивът е, че скъпите таксита от години тормозят клиентите с безбожни цени. Проектът с предложените промени вече мина през обществено обсъждане. До края на януари трябва да бъде внесен в комисията по транспорт в Народното събрание. За тогава се планира и стачката на водачите, ако промените бъдат приети. От Федерацията на таксиметровите водачи заедно с други синдикати и организации в страната са изпратили становище до ЕК, комисията в парламента, транспортното министерство и Министерския съвет. От федерацията подкрепят въвеждането на еднакви тарифи, а не общините да налагат максимална, защото така щяло да се въведе монополно положение на някои фирми, които ще поддържат пазара с по-ниски цени.

□ Икономика

Купуваме и продаваме имот само по банков път

Искат га спрат укриването на истинската цена на сделката и да е ясен произходът на парите

Kупуването и продажбата на имоти вече да става само по банков път, предвижда промени в закона за нотариусите, които парламентът одобри на първо четене вчера. Промените бяха подгответи в последните месеци на миналата година и се очакваше да влязат в сила от началото на тази година, която предизвика активизиране на сделките с имоти в наочерието на Нова година заради притеснения от усложнения с разплащането след влизане в сила на промените.

Според промените при извършване на възмездни сделки, с които се учредяват, прехвърлят, изменят или прекратяват вещни права върху недвижими имоти, страните представят декларация, че сумата, посочена в акта, е действително уговорената цена по сделката.

Предвидено е пред нотариуса да се представя заверен препис от платежните документи, когато между страните са извършени плащания преди съставянето на нотариалния акт. Когато в акта са уговорени по-

следващи плащания, страните посочват в декларацията и сметката, по която ще се извършват плащанията. Предлагат се два варианта за извършване на плащания между страните по сделката - те могат да се извършват по специална банкова сметка на нотариуса или по банкова сметка в избрана от страните банка.

Според вносителя на промените - Министерският съвет, промените "ще допринесат за предотвратяване укриването на истинската цена на сделката при облагането с данък, както и

за изясняване произхода на средствата по сделката и за противодействие на изпирането на пари".

По време на обсъждането в парламента в сряда Янаки Стоилов от левицата искаше да бъдат предвидени мерки за защита на интересите на фирмите и граждани от едностранно налагането от банките условия. В случая законодателството до принася да се увеличи финансият ресурс, с който оперират банките, а таксите понякога са по-големи от стойността на предвода, който се налага да бъде

направен.

Колегата му Любен Корнезов смята, че промените няма да доведат до търсения резултат, тъй като е предложена само декларация и не се дава никаква друга гаранция, че в нея няма да се вписва сума, по-ниска от реалната цена на сделката. Корнезов допълни, че тази декларация трябва да се свърже с някакви санкции в случай на неточна или невярна информация в документа. Павел Шопов от "Атака" заяви, че при подпиране на декларация се носи наказателна отговорност.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

В Бургас пуснаха уникална пещ за производство на млечен хляб по стара болярска рецепт, който се изпича в 63-метрова поточна линия, най-дългата в страната. Засега 20 квалифицирани хлебари са започнали работа, като ще бъдат разкрити още 40 нови работни места

Со隻е 10 процента поевтиняват жилищата до юли

Първата половина на 2010 г. ще донесе раздвижване на пазара на жилища заради по-голям брой и по-добри оферти, по-лесния достъп до ипотечно финансиране, лекия спад на лихвените нива и поникните ценови равнища. Въпреки това цените ще се съмкнат с нови 10 процента до юли 2010 г., а за пълно въз-

становяване на пазара може да се говори след 10 до 18 месеца. Това са изводите в доклада на консултантската компания "Колиерс Интернейшънъл" за пазара на жилища.

През втората половина на изминалата година цените на имотите във всички столични квартали се съмкнаха с поне 20%. Наемите

нива паднаха средно с 25%, а квартали като "Иван Вазов" и "Изток" бяха дори по-засегнати. В момента в България има 230 хил. кв.м търговски площи, организирани в центрове и молове. Само през тази година обаче към тях ще се добавят нови 167 хил. квадрати с откриването на "Карфур мол" на Цариградско шосе,

"Сердика център" на бул. "Ситняково" и "Гранд мол" във Варна. Възможно е и завършването на варненски молове "Варна тауърс" и "Галерия Варна" през 2010 г., което допълнително ще увеличи обема на търговските площи. Това прави сегментът един от най-интересните през тази година.

От февруари приемат заявления за агроподпомагане

Pрез настоящата година заявления за подпомагане на животновъдите ще се подават в първите седмици на февруари. Това стана ясно на среща между зам.-министъра на земеделието и храните Цветан Димитров с представители на животновъдните организации в България, информираха от МЗХ.

Добре е стопаните да подгответят документите си навреме и преди стартиране на приема, който ще бъде обявен точно след заседание на управителния съвет на Държавен фонд "Земеделие". Комплектът включва освен типовото заявление, което ще бъде попълнено и предоставено на областната дирекция на фонд "Земеделие", също и документ за актуална регистрация или пререгистрация като земеделски производител от областната дирекция "Земеделие" за 2010 година. Друг необходим документ е изготвената актуална справка от районната ветеринарномедицинска служба за броя на животните, парафирана от официалния ветеринарен лекар. Необходим е също така и актуален документ от НАП за текущото състояние на задълженията на заявителя на помощта, издаден най-рано през месец, предхождащ момента на кандидатстването. Помощта е предназначена за подпомагане достъпа до финансиране, тъй като земеделските производители все по-често срещат трудности при получаване на кредити вследствие на финансовата криза.

Най-добрят хотел на Балканите е български

Гранд хотел "Поморие" получава приза "Диамантен глобус" за най-добър хотел на Балканите на 47-ия годишен конгрес на Международната хотелска и ресторантърска асоциация в Белград. Според заместник-министъра на икономиката, енергетиката и туризма Иво Маринов това е голямо признание за България. Асоциацията дава две големи награди на представители на българския туристически и ресторантърски бизнес - на гранд хотел "Поморие" и на веригата "Хепи". Велико Търново става балканска столица на културния туризъм, гранд хотел "Велинград" - спа-хотел на Балканите, а гранд хотел "Димитър" във Варна е бизнес хотел на Балканите.

Заместник-министър посочи, че в условията на криза е необходимо да се "атакуват" туристически съседните на България страни, където нагласата е за по-кратки пътувания - т.е. до държавите от регион, предаде БТА. Със своя колега Горан Петкович - сръбски заместник-министр, отговарящ и за туризма, Маринов е обсъдил осъществяването на съвместен проект, посветен на "маршрута на римските императори" и свързан с "винения" туризъм и с балнео- и спа туризма в България, Румъния и Сърбия.

Половин милион лева за проучване в 2 находища

Близо 520 хил. лв. ще бъдат вложени през следващите три години във търсения и проучването на подземни богатства от две находища в страната. Правителството разреши вчера на "Енерджи маркет" АД да проучи

възможностите за добив на твърди горива от площ "Свогенски антрацитен басейн". Минималната инвестиционна програма на дружеството е 379 500 лв. Те ще бъдат вложени в сондажи, вземане на проби, лабораторни

анализи, оценяване на запасите от въглища и др. "Енемона" АД ще може да търси неметални полезни изкопаеми от "Кюстендилско краице", община Треклино. Площта е 49,98 кв. км. Предвидените инвестиции в изследо-

вателски дейности са около 140 хил. лв. От тях 127 850 лв. са за търсене на сировини, а 12 800 лв. - за опазване на околната среда. На концесия за 35 г. ще бъде дадено находището за доломити "Миал". То е в землището на

община Мирково, а площта му е 0,162 кв. км. Концесионерът "Челопеч майнинг" ЕАД ще инвестира в кариерата през следващите 5 години 780 хил. лв. Община Мирково ще получава 30 на сто от концесионното възнаграждение.

Русенска фирма ощетила бюджета с 2 млн. лева

Rусенска фирма с предмет на дейност производство на бои, лакове, разредители и разтворители е ощетила бюджета с над 2 милиона лева от неплатен акциз. Дружеството е имало удостоверение за освободен от акциз краен потребител, тъй като във връзка с предмета си на дейност използва акцизни сировини за производството на неакцизни стоки. След няколкоратни проверки

от страна на митническите власти и извършена ревизия са установени нарушения на акцизното законодателство, целящи чрез формално осъществяване на производствена дейност да се прикрие отклоняването на големи количества минерален терпентин. В последствие, без за него да бъде заплатен акциз, терпентинът е продаван на други фирми, най-вече на бензиностанции в цялата страна.

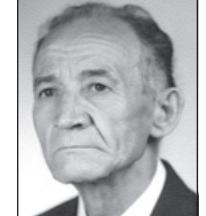
Терпентинът се използва за разреждане на други нефтопродукти, като в резултат се получава некачествено гориво за моторни превозни средства, обясняват от агенция "Митници". В резултат на констатираните нередности Митница Русе отне удостоверието за освободен от акциз краен потребител на "Гаврил Генов" ООД. Митническите органи продължават работата по пълното изясняване на случая. Уведомена е прокуратурата.

Възпоминание

Измина 1 година от смъртта на нашия незабравим съпруг, баща и дядо

**Цветан
Борисов
Пръчков**

на 87 г.
Поклон пред паметта му!
От семейството

Нов трус с магнитуд 6,1 по Рихтер разлюя вчера Хаити. Епицентърът му е регистриран на 60 км от столицата Порт-о-Пренс. Трусът паникьоса и без това отчаяните хайти

Хаити пак се разтресе

Според сеизмологите вторичните трусове са били очаквани

Tрус с магнитуд 6,1 беше регистриран вчера в Хаити, осем дни след опустошителното земетресение миналия вторник, съобщи Геофизическият институт на САЩ, цитиран от Ройтерс и Асошиейтед прес. Трусът е станал в 11,03 ч. по Гринуич, като епицентърът му е бил на 56 км северозападно от столицата Порт-о-Пренс. Земетресението е предизвикало паника и е накарало много хора да напуснат сградите и да избият навън.

Седмица след земетресението в Хаити президентът Рене Превал приветства факта, че мащабната международна помощ е „пристигнала много бързо“, но

все пак отбеляза „проблем с координацията“ на тези усилия, предаде Франс прес. „Помощта пристига, а на място няма готовност да бъде посрещната. Щом пристигне, питат ни: къде са камионите, с които да бъде превозена, къде са складовете? Помощта ще нараства. Важно е тя да се координира, за да се знае в какви количества, кога и как ще се разпределя“, заяви Превал.

Междувременно стана известно, че президентът Превал се е спасил „на косъм“ при разрушителното земетресение в страната на 12 януари. Първата дама Елизабет Деброс Превал разказа за първи път публично на какво изпита-

ние е била подложена със съпруга си. Двамата излезли от президентския дворец само час преди труса с магнитуд 7 да разруши историческата сграда в центъра на столицата Порт-о-Пренс. Според програмата си те посетили първо мероприятие в правния факултет на държавния университет. След това те отишли с кола в частната си къща, когато изведнък „всичко започна да се люлее“, а минута по-късно къщата се срутила буквално пред тях.

Сеизмологи от САЩ и Великобритания обявиха, че районът около Хаити скоро може да бъде ударен от още по-силно земетресение от 8,5-9 степен по скалата на Рихтер. Това съобщи сп. „New Scientist“, цитирайки мнението на експерти по земетресенията в Карибския басейн. Геоложките изследвания показвали опаснонатрупване на напрежение в подводната част от разлома между най-източната част на Доминиканска република и остров Гуаделупе, което може да предизвика трус с магнитуд до 8,5-9,0 по скалата на Рихтер. Освен разкъсване по цялата, 1000-километрова разломна линия, подобно земетресение може да предизвика катастрофално цунами, съпоставимо с това, зародило се край бреговете на Индонезия в Индийския океан през 2004 г.

Във Великобритания безработицата намаля

Безработните във Великобритания са намаляли със 7000 души в периода между септември и ноември м.г., като са достигнали цифрата от 2,46 милиона, останали без работа. Това е първият спад на нивата на без-

работица от 18 месеца насам, съобщи Националната статистическа служба. Цифрата на хората без работа включва и лица, които се възползват от помощи за безработни, и е равна на 7,8% от цялото население.

Казахстан ще гради евразийските мостове

Девиз на председателстването на Казахстан в Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) ще станат четири „T“, заяви президентът Нурсултан Назарбаев във видеобръснение към участниците на специалното заседание на Постояният съвет на ОССЕ. Той разкри абревиатурата като trust (доверие), traditions (традиционното), transparency (прозрачност) и tolerance (търпимост). „Президентът изрази вярност към основополагащите принципи и ценности на ОССЕ и се обяви за максимална откритост в международните отношения, против „двойните стандарти“ и демаркационните линии в Европа“, заяви пред журналисти управляващият посолството на Република Казахстан в България Темиртай Избасгин. Той сподели, че главното предизвикателство пред казахстанското председателство на ОССЕ е изграждането на трайни мостове за консолидиране на евро-азиатското политическо, икономическо, социално и културно пространство и решаването на въпроса ОССЕ да се превърне в реално действаща международна организация.

Френските социалисти са против новата ЕК

14-те френски социалисти в Европейския парламент ще гласуват против комисията „Барозу 2“ на 9 февруари, съобщиха техни представители. „Ще гласуваме против този състав на комисията. Смятаме,

че в своята целост тя не е на висота“, заяви пред журналисти френският депутат Кадер Ариф.

„Все още не знаем дали това е позицията на цялата група на социалистите и демократите в парламента“, ко-

ято разполага със 184 от общо 736 евродепутати, уточни лидерът на 14-те френски социалисти Катрин Тротман. „Позицията на цялата група ще бъде решена няколко дни преди гласуването“, каза още тя.

Полша разполага US-ракети на 100 км от Русия

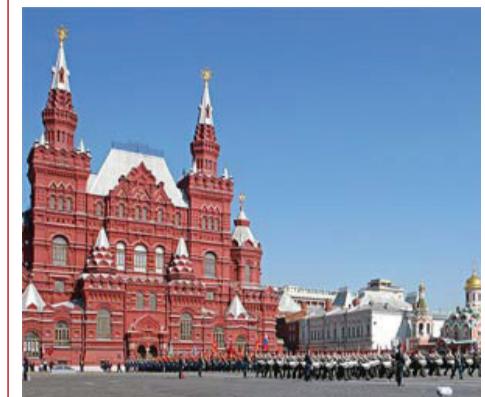
Eдна батарея американски ракети за противовъздушна отбрана „Пейтриът“ ще бъде разположена в полското село Моронг - на около 100 километра от границата с руската Калининградска област. Това съобщи полският в. „Газета виборча“. Изданието се позовава на министерството на националната отбрана.

По-рано се предвиждаше ракетите и обслужващият ги персонал да се базират край Варшава. Разполагането им близо до границата с Русия „не се дължи на съображения от стратегически характер, а на факта, че там ще може да бъдат осигурени по-добри условия за американските вой-

ници и по-добри технически условия за оборудването“, заявил според изданието министърът на отбраната Богдан Клих.

Една батарея „Пейтриът“ включва от 4 до 8 пускови установки, които могат да изстрелят ракети Pi Ей Си-2 и Pi Ей Си-3. За обслужването ѝ е необходим персонал с численост горе-долу колкото една рота. Според вестника противоракети от тези типове могат да свалят ракети на потенциалния противник в средната и крайната фаза на полета, отбелзва агенцията.

Разполагането на американски ракети в Полша ще стане въз основа на двустранното споразумение за стратегическо сътрудничество, подписано през август 2008 г.

Воени от страните в антихитлеристката коалиция - САЩ, Великобритания и Франция, ще участват в парада на 9 май 2010-а на Червения площад, посветен на 65-годишнината от победата, съобщи Кремъл

Започна процесът срещу Вилдерс

В Амстердам започна процес срещу холандския политик Герт Вилдерс, който е обвинен в дискриминация и въвявление на омраза към исляма и мюсюлманите. Вилдерс, който е председател на Партията на свободата, беше изправен пред съд въпреки решението на прокурор, че изказванията му са защитени от правото на свободно слово. Депутатът е обвинен заради своя 16-минутен филм „Фитна“ от 2008 г., в който обвинява Корана в подтикване към насилие.

Бомбардираха къщата на лидер на „Ал Каїда“

Йеменската авиация неколкократно бомбардира вчера къщата на лидер на „Ал Каїда“. Племенни източници уточнили, че авиацията обстреляла къщата на лидера на „Ал Каїда“ в провинция Маариб, Айед ал Шабуани, в резултат на което имало загинали.

Тежка катастрофа в Германия

Шестнадесет души бяха ранени при сблъсъка на регионален влак с 58 пътници с камион, блокиран на релсите, близо до Брауншвайг. Триима от ранените са в тежко състояние. Камионът с ремарке, натоварен с 30 тона жито, не е трябвало да бъде на пътя на влака, посочи Йоахим Гранде, говорител на дирекцията на полицията в Брауншвайг.

Испанският премиер Хосе Луис Сапатеро представи вчера пред Европарламента приоритетите на испанското председателство на ЕС. Това са задействане в максимална степен на приетия в края на миналата година Лисабонски договор, осигуряване на икономическото възстановяване на ЕС, засилване на ролята на съюза като един от основните играчи на международната сцена и укрепване на правата и свободите на европейските граждани

Тежък удар за Обама

Републиканецът Скот Браун отне мнозинството на демократите в Сената

Rепубликанецът Скот Браун донесе един от най-големите обрати в политическата история на щата Масачузетс, като победи Марта Коукли от Демократическата партия в надпреварата за мястото на покойния сенатор от щата Едуард Кенеди. Победата му може да провали надеждите на президента Барак Обама за реформа в здравната система.

Впечатляващият успех стана връх в драматичния възход на Браун през последните дни. Сенаторът от Рентъм, за който почти не се допускаше, че ще победи популярния главен прокурор Марта Коукли, стана първият сенатор републиканец, избран в Масачузетс от 1972 година.

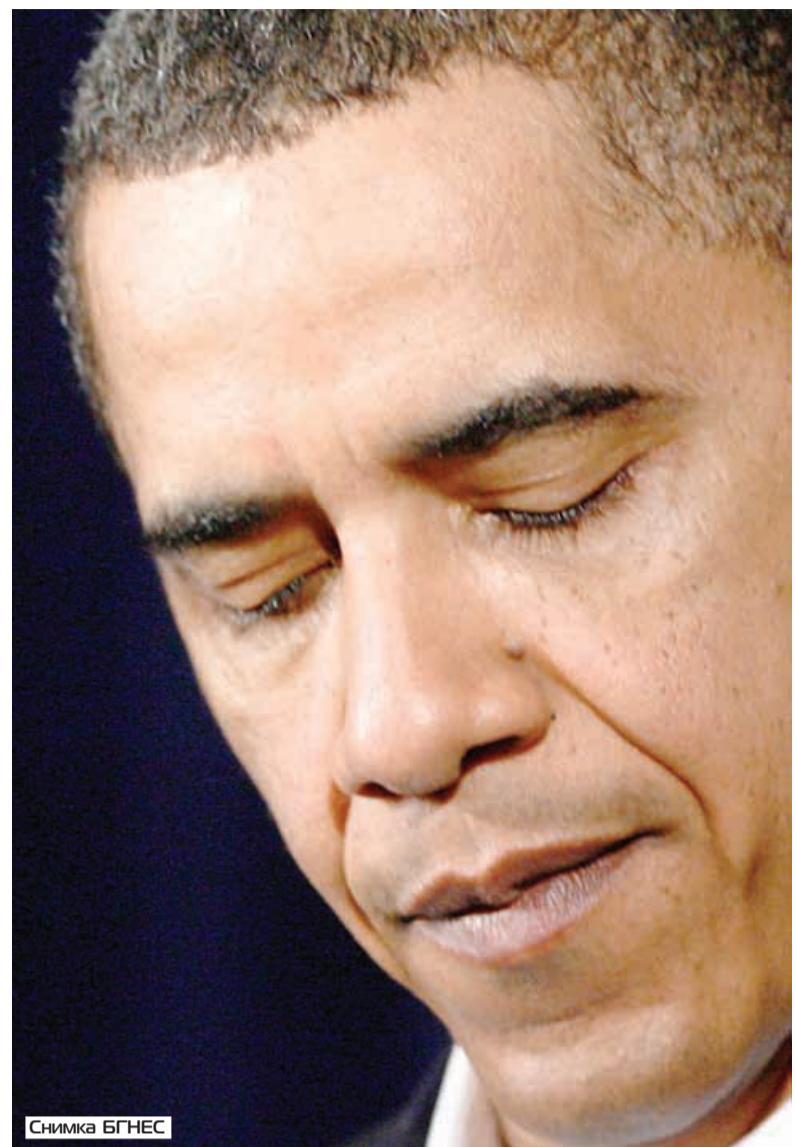
След обработка на протоколите от всички избирателни секции Браун печели 51,9% от гласовете, а Коукли остава с 47,1 на сто от гласовете. Независимият кандидат Джоузеф Кенеди е получил едва 1 процент. Според вестник "Washington Times" Браун надви демократите, яхнал популистки

вълната на гнева на избирателите. Факт е, че на 364-ия ден от първата година на президента в Белия дом неочекваната победа зашемети демократите на Капитолия, които се подготвят за среща с избирателите след по-малко от 10 месеца. Тя ще послужи като събуждащ сигнал за Барак Обама, чийто рейтинг спадна на фона на нарастващото недоволство от вътрешнополитическата му програма.

Една година след встъпването си в длъжност като президент на САЩ Обама изгуби квалифицираното мнозинство, което имаше в Сената, отбелзяза френският вестник "Монд". Така демократите изгубиха квалифицираното мнозинство от 60 гласа, което имаха благодарение на подкрепата на двамата независими членове в Сената. Този обрат на нещата прозвучава като предупредителен изстрел преди следващите избори през ноември. Вътът беше приет като решаващ за бъдещето на реформите, които Обама се опитва да прокара, като например тази

в здравното осигуряване, срещу която Браун се обяви категорично. Така, изгубвайки един сенатор, демократите сега разполагат с 59 гласа в горната камара на парламента и вече не могат да разчитат на квалифицираното мнозинство, необходимо за приемане на реформите без риск от обструкции.

Още преди да излязат окончателните резултати, демократите се дистанцираха от Коукли, посочва Си Ен Ен. Тя бе обвинена за зрелицната загуба заради слабата си и неправилно насочена кампания. Вчера един от съветниците на Обама отхвърли твърденията, че вътът е референдум за политиката, провеждана от администрацията на президента, и прехвърли вината върху Коукли, като заяви: "Кампаниите и кандидатите имат значение". Други са на мнение, че това е вълна, която първо заля Ню Джърси и Вирджиния, след което Масачузетс, а следващият бряг може да се окажат и други "свещени" за демократите в САЩ.

Снимка БГНЕС

Преди година 44-ият президент на САЩ влезе в Белия дом с множество обещания и високи очаквания. Когато Барак Обама положи клетва като държавен глава миналия януари, обществената подкрепа за него беше 69 процента. Американският президент обаче трябваше да се справи с множество наследени от предишното републиканско управление проблеми. Само за 12 месеца имиджът на Обама успя главоломно да падне

Жегата настъпва

Стрелба във Вирджиния

Осем души бяха убити от въоръжен нападател в американския щат Вирджиния, предаде АП, като се позова на източник от правоохранителните органи. Един-единствен човек е открил стрелба и е убил и ранил много хора. За момента полицията не е установила мотивите за действията му. Две от жертвите на 39-годишния Кристофър Спейт били съпругата и синът му. Не са известни подробности за останалите жертви. Мъжът е стрелял и по полицейски хеликоптер, който е бил принуден да се приземи с пробит резервоар. Никой на борда на хеликоптера не е пострадал.

Тигипко запазва неутралитет

Банкерът Сергей Тигипко, който се класира на трето място на първия тур на президентските избори в Украйна, няма да подкрепи нито един от претендентите на балотажа - проруския опозиционен лидер Виктор Янукович и премиера Юлия Тимошенко, съобщи Ройтерс. "Проведох консултации с кандидатите за президент Янукович и Тимошенко в един ден, но не промених позицията си - засега няма да подкрепя никого от тях", каза бившият шеф на централната банка, цитиран от ИТАР-ТАСС. "Имаше определени предложения, но засега позицията ми не се променя", подчертава той.

49-годишният Тигипко, който спечели 13% от гласовете в неделя, допусна, че ситуацията може да се промени, ако види "някакви действия от страна на самите кандидати". По неговите думи нито Янукович, нито Тимошенко говорят за конкретни, сериозни изменения в страната, а само обещават. "Сега запазвам неутралитет, нека водят политическа борба помежду си", каза Тигипко.

Готвят солени данъци за съмнителни богатashi

Pумънските данъчни власти се готовят да обложат съмнителните богатashi и са потърсili съдействие от Международния валутен фонд във връзка със законодателството, съобщава електронното издание на в. "Гъндул". "Става дума за облагане на онези много богати лица, които нямат никакво оправдание за доходите си. Търси се най-доброто решение за събирането на данъци и такси от тези лица. Засега нямаме законова рамка за таково облагане", са заявили правителствени източници, цитирани от изданието.

Националната агенция за данъчна администрация вече е поискала помощ от МВФ за изгответие на необходимото законодателство за облагане на доходите на много богати хора, които нямат документи за оправдаване на доходи

те си или за заподозрени в данъчни измами. Финансовият министър Себастиан Владеску заяви неотдавна за телевизия Про ТиВи, че става дума "най-вече за хора, които демонстрират богатството си преднамерено". "Може би ще бъде интересно да се намери начин, чрез който всеки да докаже как е придобил богатството си", заяви министърът.

Идеята за облагане на големите богатства попадна в светлините на проекционите, след като депутат от опозиционната Социалдемократическа партия внесе законодателно предложение за въвеждане на годишен данък от 0,5% върху нетната стойност на имуществото на физическите лица, които имат имущество на стойност над 500 000 евро, посочва вестникът.

Pървото десетилетие на ХХI век е било най-топлото, потвърдиха американски учени. Първото десетилетие на ХХI век е било най-топлото, като е "надминало" убедително последното на ХХ век, съобщиха американски учени в доклад, цитиран от Асошиейтед прес. Агенцията отбелязва, че това изследване е ново доказателство, че е възможно планетата да се затопля с потенциално катастрофални темпове.

Според авторите на доклада от Националния център за климатични данни температурата на земната повърхност през миналата година е била с 0,54 градуса по Целзий над средната. Така

първото десетилетие на ХХI век е счупило рекорда на предходното, когато температурата е била с 0,36 градуса над средната.

Най-топлата година е била 2005-а, когато температурата е била с 0,62 градуса над средната.

Докладът потвърждава тенденцията на постепенно повишаване на глобалната температура през последните години. Учени я обясняват с отделяните от човешки дейности, включително от изгаряне на изкопаеми горива, парникови газове.

Постигането на амбициозно световно споразумение за борба срещу глобалното затопляне е възпрепятствано от опасенията за икономическите последици.

Още един падна убит

Ще има ли и други жертви сред кандидатите за еврокомисари?

dpa Deutsche Presse-Agentur GmbH

Бен НИМО и Алвиз АРМЕЛИНИ

Aко Фреди Меркюри бе помолен да напише песен за тазгодишните слушания в Европейската комисия, то тя щеше да е "Another one bites the dust" (Още един падна убит).

Членове на Европейския парламент принудиха противоречивия кандидат на България да се откаже от позицията на комисар за хуманитарната помощ на Европейския съюз. Това е третият път през последните пет години, в който те вземат такъв трофей и е поредният знак, че парламентът се превръща в сила, с която трябва да се съобразяваме в Европа.

"Това е пример как процедурите по изслушване действително работят: имате кандидат, тя не се представя много добре, виждаме някои проблеми в липсата ѝ на познания, след което тя е принудена да се оттегли и страната ѝ намира друг, по-квалифициран кандидат", каза депутатът социалист Дан Йоргенсен пред ДПА.

Според правилата на ЕС депутатите имат правото от 1994 г. насам да препитват всеки един от предложените кандидати за членове на комисията - органът, който изговаря и прилага законите на Европейския съюз. Те имат също право да отхвърлят целия състав на комисията. Технически депутатите не могат да блокират индивидуални кандидатури. През 2004 г. обаче те успяха да направят точно това с настояването си италианският кандидат Роко Бутильоне и латвийският Ингрида Удре да се оттеглят и заплашиха да наложат вето на цялата комисия,

ако това не стане.

Бутильоне обиди депутатите със становището си за гейовете, а Удре бе обвинена във финансово неточности. Решението предизвика шок в ЕС и

ЕНП, предприха атака същия ден срещу лявоцентристския кандидат на Словакия Марош Шефчович, като го обвиниха в антиромски настроения. "Не смятам, че бъдещият заместник-председател на ЕС може да си позволи да има такива дискриминационни взгледи", каза заместник-председателят на ЕНП Йожеф Сайер.

Обвиненията срещу Шефчович обаче не се разраснаха, тъй като бившият словашки посланик в ЕС и настоящ комисар за културата се извини при изслушването си в понеделник и предостави доказателства в негова подкрепа от ромски организации в страната си.

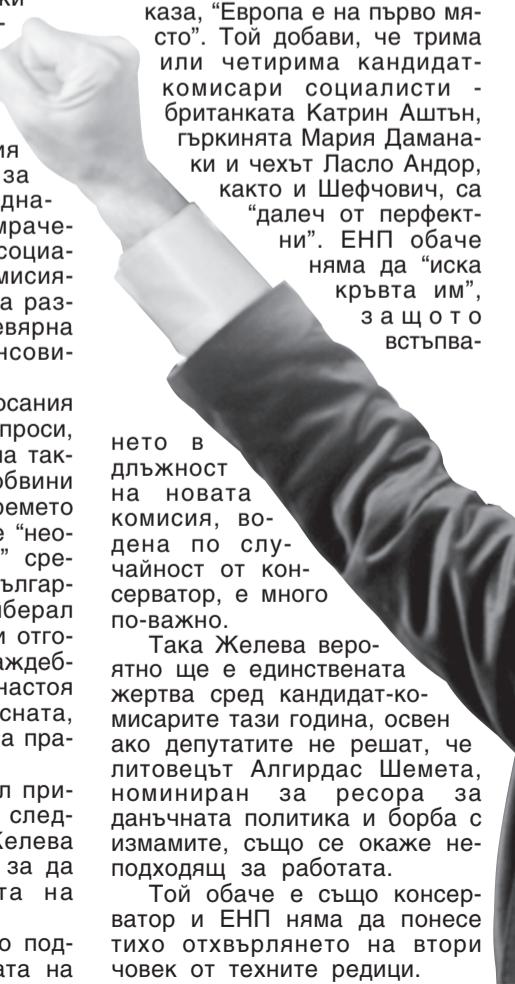
Политици от ЕНП сега насочват вниманието към своето "отговорно" отношение, като твърдят, че няма да си отмъщават на бъдещи комисари, които са им опоненти, защото, както испанският депутат Антонио Лопес-Истурис Уайт

каза, "Европа е на първо място". Той добави, че трима или четирима кандидат-комисари социалисти - британката Катрин Аштън, гъркинята Мария Даманаки и чехът Ласло Андор, както и Шефчович, са "далеч от перфектни". ЕНП обаче няма да "иска кръвта им", защото встъпва-

нето в длъжност на новата комисия, водена по случаинаст от консерватор, е много по-важно.

Така Желева вероятно ще е единствената жертва сред кандидат-комисарите тази година, освен ако депутатите не решат, че литовецът Алгирдас Шемета, номиниран за ресора за данъчната политика и борба с измамите, също се окаже неподходящ за работата.

Той обаче е също консерватор и ЕНП няма да понесе тихо отхвърлянето на втори човек от техните редици.

„Сивият Вълк“ иска да става писател

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
ДУМА

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

Николай ДОЛГОПОЛОВ

В началото на 80-те нямаше по-гръмко дело от това. На 13 май 1981 година турският боец, член на терористичната организация "Сиви вълци" Мехмед Али Агджа стреля срещу папа Йоан Павел Втори и Вашингтон веднага обяви, че атентът е дело на световния комунизъм.

Скандалът беше страшен. А за всичко обвиниха българите и Съветския съюз. Уж от страх, че в родината на тогавашния папа поляк ще се вдигне антисъветско въстание, те и подтикнали Агджа към този атентат.

Пълен абсурд. Но в Италия набързо арестуваха представителя на българската авиокомпания "Балкан" Сергей Антонов, спретнаха и съдебен процес.

"Продължителното следствие и съдът в краищата не стигнаха до извода за виновност на Антонов, човек стеснителен, изключително болезнен, нямащ отношение към никакви спецслужби - разказващ ми днес вече покойният генерал-майор Борис Соломатин, заемащ по онова време поста на резидент на разузнаването в Рим. - Обвиненията бяха фантастични, лъжата - безграница. И ЦРУ, и подчинените на американците служби на НАТО заработиха на пълни обороти. Вдигна се истерия до небесата. Ние твърдо знаехме, че нищо, дори малко приличащо на всичко това не е имало и не е можело да има. Но когато за твоята причастност крещят, твърдят, набиват в съзнатието, в умовете на обикновените хора неволно възниква усещането, че може би и наистина няма дим без огън. Процесът продължи много дълго. И тъй като малко или много обективен, италианският съд беше принуден да признае: доказателства за участиято на Антонов, тоест специалните служби на България, а от там и нашите, няма. Българина го пуснаха, делото фактически се разпадна. Но скандалът, свързан с атентата срещу папата, може да се смята за една от големите и, за наше съжаление, успешни операции на ЦРУ. Та тя остави следа в умовете на милиони католици".

А Агджа, осъден на 19 години затвор, по молба на понтифик, срещнал се с него в затвора, през 2000 г. бе помилван и екстрадиран в Турция. Там му дадоха още 10 години: през 1979-а той е убил редактор на турска вестник.

През всичките тези години неврастеникът и терористът Мехмед Али Агджа напомняше за себе си. Той ту признаваше: действал бил сам. А понякога, когато искаше да привлече вниманието на западните медии, изскачаше с бързо тиражирани в целия свят изявления за българската следа. Спомените му за затворническите срещи с папата също бързо се разпространяваха из целия свят.

И днес, когато, след като излежа в родината си "десетицата си", бившият "сив вълк", който излезе на свобода, няма да пропусне да продаде измислиците си колкото се може по-скъпо. Той вече изтъргува огромен хонорар от една телевизия. Ексклузивни интервюта обещава за не по-малко от 2 милиона долара. Готовите да дадат такива огромни пари явно не се смущават от факта, че Агджа явно не е с всички. Той пророкува края на света, предрича, че на човечеството му остава съвсем малко живот. Себе си нарича... Христос.

Представяте ли си какви откровения може да предложи бившият бунтовник? Тях обаче ги чакат, при това с нетърпение. Агджа ще напише и автобиографична книга, за която вече са се намерили издатели. А американецът

Дан Браун е готов да започне заедно с него да пише книга под условното наименование "Кодът на Ватикана", по което после може да бъде направен и филм. Пълната загуба на здрав съмъл в оценката на събитията не смущава никого. Отдавна забравихме за студената война, но пуснатият от килията убиец е търсен както и преди.

Бившият "сив вълк", който само преди дни излезе на свобода, показа, че няма да пропусне да продаде измислиците си колкото се може по-скъпо

Иван Вандов:

Хлевоусти „демократи“ клеветят антифашистите

Партията трябва да има своя политика за творческата дейност - и на власт, и в опозиция, съветва на 90-годишния колега

Интервю на Лилия ТОМОВА

□ Много ли са 90 години, колега Вандов, започват ли да Ви тежат? И защо има въпросителна след заглавието на поредната Ви книга?

- Не са малко, но не са достатъчни, за да съвршиш, което си замислил. Преди години можех да съм зад бюрото си в редакцията или възчи до късно през нощта, сега - само ако е неизбежно, и само с помощта на силно кафе. Мисълта ми също става поленива. Не засягам въпроса за качеството, пък и собственият критерий губи от своята строгост. Но живея с надеждата, че той се компенсира с омъдренния натрупан и запаметен опит.

□ Четете ли ДУМА? Сравнявате ли я с някогашното "Работническо дело", ако да - в чия полза са сравненията?

- Години наред семейството ни се абонира за ДУМА - четем вестника с жив интерес и даже се "ядосвам", защото едва сколасваме да вземем в ръце друго четиво. Много ми е трудно "да прескачам" някои текстове, изключение правят само спортната страница (от спорт не разбирам) и рубриките, които се ровят в интимните, сексуални и т.н. истории на "звезди", нарушали бандити и пр. Недоумявам (макар и да се досещам) защо ДУМА с някои рубрики и отделни информационни страници жълтее.

А сравняването с "Работническо дело" е сложен въпрос. Той бе не просто всекидневен вестник на БКП, а орган на партията, и трябваше да отразява обществения, политически,

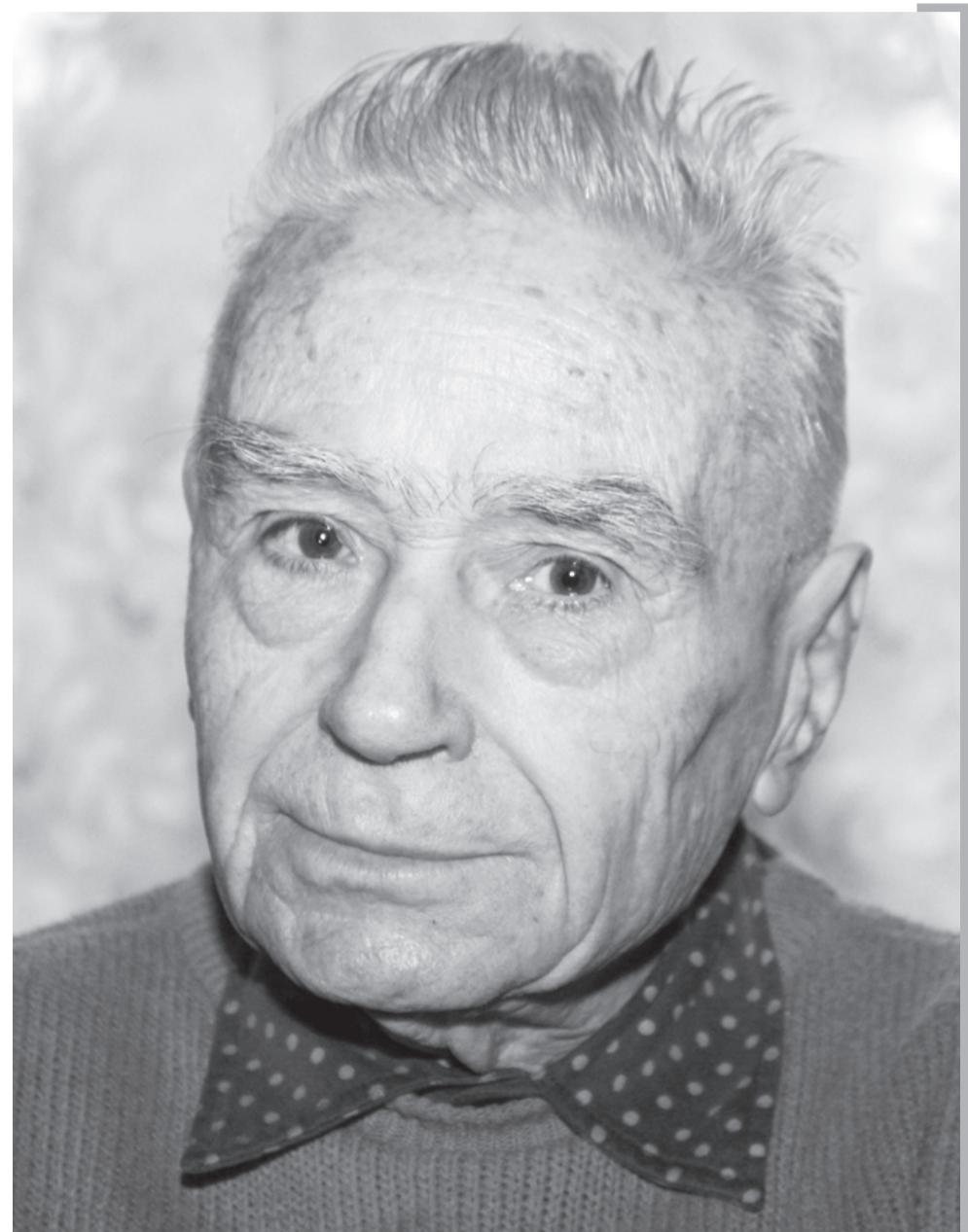
- "Работническо дело" трябваше да бъде не обикновено средство за масова информация, а за контакти с милионната аудитория, за влияние върху нея в духа на партийната политика. В моралната си и политическа отговорност ръководството на БКП не можеше да не разчита на вестника и следователно - да не наблюдава отблизо неговата работа. Това е повече от естествено и аз не бих употребил думата "командареха" - нямах впечатление за казармена намеса в делата на редакцията. Като завеждащ отдела за литература, изкуство, култура мога определено да кажа, че нямаше и случай на директно дадени указания. Не помня това да е правено и чрез главния редактор.

□ Има ли Ваши оценки за художествени факти, от които днес се чувствате даже неудобно?

- Не смятам, че нашият отдел е вършил работата си безупречно и безпогрешно. Но не сме давали път на графомански творби, отваряхме си очите да не допускаме "идейните" и "тематичните" достойнства да ни заслепяват за недълзите им от художествено естество. В отдела работеха професионалисти - критикът Атанас Динев, белетристката Лилияна Михайлова, поетът Георги Свежин, белетристът Станислав Друмешки, опитните журналисти Петър Христов, Димитрина Пекарева, Мария Харалампиева, Христо Каменов, Орлин Аврамов. Сигурно сме допускали грешки, получавали сме писма, в които се оспорват наши оценки. Нещо, което е съвсем нормално. Не помня да съм се чувствал неудобно, че отделът е одобрил за печат неща, които нямат необходимите качества. Ако сега разгърна страниците на вестника, може би ще открия неща, за които да се ядосам, че съм се отнесъл към тях с признат критерий.

□ Струва ли Ви се правилно някогашното разбиране за "партийно ръководство на литературата и изкуството"?

- Не бих отговорил "Не ми се струва правилно". Безусловно приемам необходимостта партията да има своя политика по въпросите на художествено-творческата дейност - и когато е на власт, и когато е в опозиция. Защото творчеството по законите на красотата е силен фактор в хармоничното изграждане на човека. Не случайно феноменът масова култура, в отрицание на споменатите закони, целенасочено води до морално разложение на поколенията. Абсолютно необходимо е да се воюва за културата на житейската правда. В този смисъл някогашното разбиране, както вие го определяте, на партийното ръководство за литература и изкуство беше уместно. Но според мен думата "ръководство" е неадекватна - тя предразполага към неуместна, груба намеса, до несъобразяване с творческата индивидуалност, до пренебрегване на необходимостта от творческа свобода - не в политически смисъл, а свобода на художника, писателя и композитора - сам да избира темите, жанровете, изразните средства. В годините, за

ИВАН ВАНДОВ е роден на 21 януари 1920 г. в с. Търлиц (днес Ватимопос), Драмско. Антифашист, нелегален, политически затворник преди 9 септември 1944 г. След победата завършва славянска филология в СУ "Св. Климент Охридски", винаги е бил журналист - в семичния вестник "Младежка искара", в "Народна младеж", кореспондент на БТА в Москва, завеждащ отдел "Изкуство и култура" в "Работническо дело", в списанията "Ново време" и "Български журналист", и във В. "Мисъл". Автор е на седем книги, последната - "Отминало?", излезе преди дни.

които говорим, до немалка степен беше в сила "ръководството", а и случаи на оправдана намеса "отгоре", предизвикана от обстоятелството, че художествената критика се е стъписала пред крупен художествен факт, като романа "Тютюн" да кажем. Но "ръководството" води до откровено опекунство, то пък обикновено борави с неадекватни, нехудожествени критерии. Да, имаше, за съжаление, прецеденти, когато, често, по външение на ведомствено или лично заинтересовани, ни "размахваха пръст".

□ Антифашист сте, лежал сте и по затворите, даже сте близък с поета Цветан Спасов. Сега се чуват много приказки срещу такива хора, всъщност - какви бяха те?

- Въпросните приказки са тотална и методично насочена пропаганда

срещу идеите ни. Имам и още имам много приятели - дейци на РМС и БКП, антифашисти, земеделци и безпартийни - те не бяха разбойници и терористи. Бяха безупречно чисти и предани на идеите си, затова онези, които не се поблазниха от "сладък живот", са трън в очите на т.н. демократи. За съжаление обаче хлевоустият антикомунист се домогва, за съжаление, не без успех, да внуши непочтена престава за антифашистите.

□ Имате амбицията с книгите си да участвате в обществената дискусия за хала на страната и пътя на българите. Ако трябва с едно-две изречения да обобщите това, кое то искате да ни кажете, какви ще са тези изречения?

- Публикациите ми са израз на личните ми вълнения и на желанието ми да привлеча вниманието към явления и проблеми на дните ни, така дълбоко помрачени от морална и материалиста убогост.

□ Накъде вървим - като журналистическа колегия, г-н Вандов? А като общество?

- Имам сигурното впечатление, че журналистическата колегия, сумарно казано, обслужва медиите, свързани с "новото време" на материална и духовна нищета. Не говоря за изключенията, нито за прекрасните творчески индивидуалности в занаята ни. Въпросът накъде върви общество то ни си задавам всеки ден. Всеки ден...

Някои журналисти обслужват „новото време“ на духовна нищета

культурния живот, да е и организатор, и пропагандатор на социализма. Той бе всекидневната връзка на партийното ръководство със структурите на партията и с тружениците на социализма. ДУМА е друг, той не е "орган" и не афишира такава претенция. "Свръхзадачите" са различни - ДУМА е левият вестник и отваря страниците си за различните леви становища. Убеден съм, че съществуването му е не само оправдано, но и необходимо - като глас на левицата. Но е нужно да обединява всички леви, демократични и патриотични сили в страната, а този проблем излиза извън рамките на въпроса ви. Мога дебело да подчертая тематичната, жанрова и графическа пъстрота на ДУМА и че вестникът е конкурентоспособен. Сравнението между ДУМА и "Работническо дело" е твърде условно - това са в много отношения несравними издания. ДУМА има предимства и заради характера на времето и технологическите постижения в занаята ни. "Работническо дело" пък имаше предимството да служи на голямо народно дело и да не пропилява ценни страници за съмнителна или направо обществено вредна информация.

□ Е, и ние не публикуваме общество вредна информация, все едно кой управлява държавата. Вас всъщност много ли ви "командареха" от ЦК на БКП и във всичко ли?

□ Общество

АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

Всички, които са ходили в казарма, знаят, че едно време войниците не се радваха, когато трябваше да излязат на учение в полето. Защото маневрите и часовете в нивите ги отдалечаваха от топлата храна и синия еcran в стаите за отдих. Годините на реформа и недостигът на средства спасиха войниците от копаенето на окопи и превземането на стратегически коти. Професионализацията на армията и превръщането ѝ в наемна войска за

Светослав ЯНАКИЕВ

За честта на пагона

мисии зад граница съвсем отдалечи бойците от калните ниви. Оказа се, че новият, европейски поглед за мисията на Българската армия е по-различен. Вчера премиерът Бойко Борисов, явно в порив на социално откровение, заяви, че ще праща армията да пази реколтата. Така е - който не е достатъчно кадърен за мисия зад граница, ще охранява нивите! По цял ден на къра - сред царевицата, сълнчогледа и тиквите. А после казват, че властта не мислела за воените. Мисли, и то как... Мисли и за реколтата, и за народа...

Вън от шагата, казаното от премиера е трагедия. То е признание за тотален крах. Крах, който сегашните управляващи увековечиха в нелеп

закон. Тактиката на модерната военна мисъл на ГЕРБ е следната - патрите, отпускати за отбрана, ще бъдат давани единствено за мисии в чужбина и за издръжката на Министерството на отбраната. Оцелелите след предстоящите съкращения военни ще имат нова мисия - като пъдари на къра. Ще се упражняват като плашила за бандити и хищни птици. Освен че изразява една изцяло погрешна тактика, концентрирането върху мисиите в чужбина издава и основно неразбиране на днешните управници за ролята на армията на територията на собствената ѝ държава. Защото системното намаляване на кадровия състав, дългогодишните експерименти, назначаването на страни и от-

речени от специалистите хора като военни министри доведе на 20-ата година от прехода до чистосърдечното политическо признание, че единственото, за което стават нашите войници, е да пазят реколтата. Това противопоставя един на друг и самите армейци. Защото тези, които стават за мисии в чужбина, ще отиват в странство и ще бъдат "по-висша" категория от останалите. За тях ще бъдат ангарирана и примирението.

Такава е реалността. И най-дразнещото в речника на управляващите е, че продължават да използват изрази, които са странни на фона на пъдарската роля - като гарантиране на сигурност, боеспособност, уверенитет, кризи. Всъщност нещата стигнаха до

под кривата круша. А с приетия вчера на второ четене закон за отбраната новите управляващи на практика абдикираха от социалните ангажименти към военните. Защо ли са им жилища - нали ще бъдат на полето, за да пазят царевицата?

Един министър дойде и обеща да се концентрира върху реформата. След няколко месеца потегля за друго министерство. Въсъщност армията май има късмет, че я пращат на полето. Защото като едното нишо на премиера можеше да му дойде идея да прати негодните за Афганистан да мият прозорците на "Дондуков" 1.

Генерал ли беше Борисов? Къде отиде честта на пагона, господин генерал?

Учените - на ешафода! Но публично!

два месеца!

Председателят на академията акад. Никола Съботинов реши първо да пенсионира 500 учени, ама май не открива толкова на брой остарели. Академията от месец връчи кипи в пълна бъркотия, учените не знаят какво им готвят, слухове всякаакви. В понеделник предстои ръководството да спусне в Общото събрание предложение за промени и сливане на институти. А международният одитор пропоръча БАН поне година да мисли какво е нужно да направи с 10-ина института, които могат да работят и по-эффективно. Къде ти година?! Няма време, институтите - наполовина!

"Академията прави реформи, с което удовлетворява нашите претенции", рече ясно премиерът Борисов. Не стана ясно обаче какви са претенциите. Министър Сергей Игнатов рече, че БАН е автономна и властта разходи, затова институтите ще се сливат с вузовете. Като първа стъпка -

каквото реши тя. Запитан в медиите кой ги натиска, председателят на БАН отговори: Дянков! В това време министър Игнатов обяви публично, че хуманитарните институти трябва да се запазят, защото носят идентичността. След 5 часа се разчу, че тъкмо хуманитарите най-силно ще "се реформират". Тръгнаха протести и подписки срещу заличаването на емблематични за България научни звена. Оправданието е: "Не го ли направим, ще ни ударят до смърт!" Но и това е пак по слухове.

Докато тече този абсурд, който няма нищо общо с науката, надвисна заплаха гоненето на учени да продължи - да се готвят тези, които нямат научни резултати. Но ето ти вчера ново двайсет, пак от вестниците: Игнатов рекъл, че тая реформа няма да е ефективна и няма да спести разходи, затова институтите ще се сливат с вузовете. Като първа стъпка -

чрез договори. А в БАН ще останат НИМХ и сеизмологията. Не се меси човекът, нито натиск оказва. Който още не е при кардиолога, юруш в нова посока! До утре, нов ден иде...

Господа управляващи, поемете си отговорността и кажете публично и ясно: закриваме БАН, както отдавна иска Дянков. Ликвидирайте научата, щом толкова ви е акълът и щом номерът ви минава. Грабнете имотите и. Но спрете всекидневната инквизиция над умовете на България. На вас те не ви трябват. Другаде ще ги приласкаят. Млад биолог от БАН преди година рече: "Убийте ни, не ни мъчете!" Сега той и колегите му са по- pragmatici, стягат куфари и лепят стикери: "Торонто", "Виена", "Париж". Там ни предлагат работа и достойнство, тук - унижение и инфаркт, написа вчера в интернет форум докторант от академията.

Дамата

21

www.duma.bg

1890 - РАЗКРИТ Е ЗАГОВОР НА КОСТА ПАНИЦА (1857-1890) ЗА УБИЙСТВОТО НА КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР БАТЕНБЕРГ И СТЕФАН СТАМБОЛОВ.

Той е роден на 12 март 1857 г. в Търново. Взема участие в Априлското въстание и в Сърбско-турската война 1876 г. Същата година постъпва в Пехотното военно училище в Одеса. След като започва Руско-турската освободителна война, Коста Паница напуска училището, за да се включи като доброволец във военните действия. След Освобождението служи в Източнорумелийската милиция. Привърженик на Стефан Стамболов по време на кризата от 1886-1887 г., Коста Паница влиза в конфликт с него заради умерената му политика по македонския въпрос. На 21 януари 1890 г. е разкрит заговор в столичния гарнизон на майор Коста Паница за убийство на княз и премиера. Осъден е на смърт и е екзекутиран на 16 юни, като присъдата му е утвърдена от Стефан Стамболов.

1924 - В ПЛЕВЕН СЕ РАЖДА КАТЯ ПОПОВА (1924-1966). Тя е българска оперна певица.

През 1947 г. завърши пеене в Държавната музикална академия - София. Попова дебютира в Софийската опера на 3 ноември 1947 г. в ролята на Есмералда в операта "Продадена невеста" от Бедржих Сметана. През 1955-56 г. прави специализация в Большой театър. Изпълнява с успех централни партии в опери на Шарл Гуно, Джакомо Пучини, Жул Масне, Пьотър Чайковски в Большой театър, Гранд опера, Опера комик в Париж и др. Носителка на много награди от музикални конкурси, сред които I награда от IV световен младежки фестивал в Букурещ (1953), II награда на Международния музикален конкурс в Прага (1954). Катя Попова умира на 24 ноември 1966 г. в самолетна катастрофа със самолет Ил-18 край Братислава.

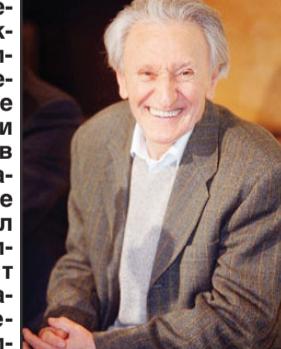

1968 - БОМБАРДИРОВАЧ В-52 С ЧЕТИРИ ВОДОРОДНИ БОМБИ СЕ РАЗБИВА ДО ВОЕННОВЪЗДУШНАТА БАЗА ТУЛЕ В ГРЕНЛАНДИЯ.

Повече от 700 цивилни датчани и американски военен персонал работят, за да отстранят изтичането на плутоний. В комюнике Пентагонът съобщава, че всичките четири бомби са били унищожени при катастрофата. Но след проведените разследвания от репортер от Би Би Си само три от бомбите са били открыти. През август 1968 г. американска подводница е изпратена, за да намери бомбата, загубена в ледовете на Гренландия, която и до днес не е открита.

2004 - В СОФИЯ УМИРА ЙОРДАН РАДИЧКОВ (1929-2004). Той е виден български писател, драматург и сценарист.

Роден е на 24 октомври 1929 г. в с. Калиманцица. Работи като редактор във вестниците "Народна младеж" и "Вечерни новини", в Българска кинематография. От 1986 до 1989 г. е заместник-председател на Съюза на българските писатели. Неговият седми сборник с разкази "Свирепо настроение", както и следващи - "Водолей", "Козята брада", "Въятьрът на спокойствието", "Ние, врабчетата", "Коженият пъпеш", "Верблюд" и др., променят познатите за литературната ни традиция повествователни правила и проправят пътя на белетрист от друг разред. Успоредно с това писателят се изявява като един от най-добрите български драматурзи, чиито пиеси продължават шествието си по сцените - "Суматоха" (1967), "Януари", "Лазарица", "Опит за летене". През последните години авторът добавя нови щрихи в творчеството си - "Мюре", "Пупаво време". През 2000 г. Йордан Радичков е награден с орден "Стара планина" I степен за цялостен принос в българската култура. През 2003 г. е удостоен и с държавна награда за култура "Паисий Хилендарски".

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Издевателствата върху науката са вече всеки ден. Първо бяха "феодални старци", "нищо не работят" и "кирливи уши", сега - "дайте международния одит". Одитът за зла беда се оказа положителен и не свърши работа на терминаторите, те светкавично отнеха милиони от и без това осъдния бюджет на БАН. Стигнахме до прецедент в цивилизования свят - национален център за наука да не получава пари за издръжка. Наука обаче продължи да мърда и без парно, та и скръцнаха: "Пари срещу реформи." Реформите - за

Руски призраци в украинските избори
Матилд Гоанек (стр.6)

Детройт, който се смалява
Алан Поплар и Пол Вание (стр.4-5)

ДУМА
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

21 януари 2010, година 7, брой 1 (62)

lmdbg@press.bg; mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Обсадата на Венецуела

Игнасио Рамоне

ИДВАНЕТО НА ВЛАСТ във Венецуела на президента Уго Чавес на 2 февруари 1999 г. съвпадна с едно болезнено за САЩ събитие: закриването от ноември 1999 г. на най-важната им военна база в региона, базата „Хауърд“ в Панама, съгласно споразумението „Торихос – Картье“ от 1977 г.

Военните части от „Хауърд“ бяха преместени в Пуерто Рико. Но там едно масово протестно движение принуди Пентагона да се оттегли и да затвори гигантската база „Рузвелт роудс“ и да пренесе военните поделения в Тексас и Флорида, а Генералния щаб на Южното командване (SouthCom [1]) в Маями (2).

Пентагонът избра като заместител четири стратегически места за контрол над региона: Манта в Еквадор, Комалапа в Салвадор и островите Аруба и Кюрасао (които са холандско владение). Към традиционните, така да се каже, мисии на шпионаж, бяха добавени нови официални функции за тези бази (да следят за превоза на наркотики и да спират нелегалната емиграция към САЩ) и други прикрити – да се борят срещу колумбийските бунтовници, да контролират добива и превоза на петрол и руди, да следят за запасите от вода и за биологичното разнообразие. Но от самото начало главните цели бяха да следят отблизо Венецуела и да провалят нейната Боливарска революция.

След атентатите от 11 септември 2001 г. американският министър на от branата Доналд

Ръмсфелд изработи нова военна доктрина срещу „международн тероризъм“. Промени стратегията за разполагане в чужбина на американските въоръжени сили, основана на огромни бази и многообрен персонал. Реши да замести тези мегабази с много по-голям брой *Forward Operating Locations* (FOL, изнесени напред оперативни бази) и *Cooperative Security Locations* (CSL, съвместни постове за сигурност) с ограничен военен контингент, екипиран със свръхмодерни технологии за следене, радари от най-ново поколение, исполнински сателитни антени, шпионски самолети (Орион C-130 и Аякс), дрони и т.н.

Резултатът – за кратко време военните инсталации на САЩ в чужбина се умножиха и достигаха 865 бази от типа FOL и CSL, разположени в 46 страни (3). Никога в историята на човечеството една свръхсила не е увеличавала толкова много военни бази по цялата планета.

(На стр. 2)

(1) United States Southern Command (SouthCom) ръководи всички военни действия на САЩ в Централна Америка, Карибите и Южна Америка.

(2) John Lindsay-Poland, „US Military Bases in Latin America and the Caribbean“ (Американски военни бази в Латинска Америка и Карибско), *Foreign Policy in Focus*, New York, август 2004.

(3) Chalmers Johnson, „Ten measures to liquidate the U.S. military bases“ (Десет мерки за ликвидиране на американските военни бази), *Asia Times*, 4 август 2009. http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/KH04Ak01.html

MONDE diplomatique българско издание

Един призрак броди из Европа

Възраждащият се мит за завоевателния ислам

Отговорът „не“ на изграждането на минарета, победил убедително на референдума, организиран в Швейцария на 29 ноември миналата година, хвърли страната в шок и предизвика изумление и гняв в Европа и в мюсюлманския свят. Нито ксенофобията, нито написът на крайната десница не могат да обяснят този резултат (57-те процента гласували против минаретата надхърлят значително традиционната подкрепа за търдата десница, по чиято инициатива се свика референдумът). Те не правят по-понятни настоящите нервни дискусионни

избици, организирани от френското правителство по въпроса за националната идентичност и безкрайните полемики около бурката. Извън международното си изменение с повторящата се тема за „ислямски тероризъм“ и новата „зелена заплаха“, заместила „комунистическата опасност“, дебатът е насочен и към мястото на мюсюлманската религия в Европа – все по-откъсната от темата за имиграцията. В основата му е ирационалният страх от един завоевателен ислам, опиращ се на борбен проект, на демографията и на засилване на вярата.

ПАТРИК ЕНИ И САМИР АМГАР*

EДИН ВЪПРОС вълнува Европа: дали исламът по своята същност е експанзионистки и за-воевателен? Да, твърдят в Швейцария инициаторите на референдума против изграждането на минарета, позовавайки се на текстовете на едно ново критично към ислама течение (1). Този експанзионизъм бил подплатен от стремеж към политическа хегемония, вменяван ту на самото еество на „ислямската идеология“ (завоевателна, настъпватща раждаемостта, вербуваща последователи), ту на стратегиите на някои от действащите лица („ислямисти“ и техните „проекти“ [2]). Юсуф ал Карадави, най- популяренят от умерените сунитски шейхове, като че ли ги подкрепя, когато на 6 декември 2009 г. в предаването си по телевизия „Ал Джазира“ „Шериатът и животът“, посветено на швейцарския вот, уверява, че завоеванието ще се състои и всички човешки същества ще бъдат обединени от словото Божие.

Въпросителните около ислама имат своето основание: в крайна сметка, както и християнството, той се обявява за спасение на човечеството и е послание, носещо историята на пророчествата. Но всъщност какво конкретно означава религиозен експанзионизъм? От социологическа гледна точка той може да се опира било на активистка акция (политическа,

пропагандна или военна), било на развитието на религиозността (връщане към вярата или смяната ѝ), било на демографията (вж. картето на стр. 7).

В Европа носители на политически проекти са „Мюсюлманските братя“ и турската организация „Милли Гърюш“ (3). Идентите им са не само вселенски (ислямът е религия за всички), но и насочени към подчинение на света (като целта да води света, която си поставяше основателят на „Мюсюлмански братя“ Хасан ал Банна). Стремежът им е създаване на исламска държава. Но не по тази причина се установиха в Европа след 50-те години на XX век, а защото Старият континент им предлагаше тилова база, убежище, в рамките на битките, които водеха в Северна Африка и Близкия Изток. И трайното установяване на мюсюлманско население на този континент ги изненада и същевременно им създава проблеми.

Фактът, че са малцинство в Европа, въвъншност проваля всяка стратегическа перспектива за активистите на политическия ислам, затваряйки ги в дилемата: проповядване или лобиране? Ако

изберат проповядването, те стъпват на терен, до голяма степен вече зает от салафисткото движение и организацията „Таблиг“ (4), групи, посочени от политолога Оливие Роа (5) като неофундаменталисти.

Ако се спрат на лобирането, се сблъскват с трудността да си осигурят значителен брой привърженици в европейски условия, още повече че ролята на местни пръвденци води до двойно неудобство: ограничава влязанието им до местно ниво и ги излага на подозрения, че правят компромиси с властта.

Положението на „Мюсюлмански братя“ го показва ясно: разигравайки картата на институциите, те губят постепенно революционния си плам, изоставят големите каузи като Палестина, отказват да се задействат по деликатни въпроси, например носенето на забрадка във Франция, и търпят критиката на младите мюсюлмани, които понякога стигат дотам, че се разграничават от тях поради „обуржоазирането“ им или компромисите им с властите. Самият Тарик Рамадан е отхвърлен от някои от бившите си привърженици,

(На стр. 7)

(1) По този въпрос вж. Olivier Moos, „Du minaret à la question musulmane : la nouvelle critique de l'islam“ (От минарет към мюсюлмански въпрос: нова критика на ислама), в книгата, съставена от Patrick Haenni и Stéphane Lathion, *Les Minarets de la discorde. Eclairage sur un débat suisse et européen* (Минарета на разногласие. Разяснение за един швейцарски и европейски дебат), Infolio, Paris, 2009.

(2) Вж. Sylvain Besson, *La Conquête de l'Occident. Le projet secret des islamistes* (Завладяването на Запада. Тайният проект на исламистите), Seuil, Paris, 2005.

(3) Създадено през 70-те години на ХХ век от Неджметин Ербакан, бивш министър-председател на

Турция, това движение е много разпространено сред турското население в Европа.

(4) Салафистът е реформистко течение, утвърдило се през XIX век, позоваващо се на ученията на пророк Мухамед и на първото поколение мюсюлмани – откъдето идва и името му, произлязло от арабската дума *salaf* (предци, предшественици); вж. Уенди Кристиансен, „Що е салафизмът“, *Монд дипломатик*, февруари 2008. „Таблиг“ е организация, създадена през 20-те години на ХХ век в Индия, която има последователи по цял свят и си поставя за главна цел да превади посланието на ислама.

(5) Вж. Olivier Roy, *L'Islam mondialisé* (Глобализираният ислам), Paris, Seuil, 2004.

Във външната си политика Вашингтон

2009 г.
за Белия дом

20 януари. Барак Obama встъпва в длъжност като четиридесет и четвърти президент на Съединените щати. Бюджетният дефицит се равнява на 1300 милиарда долара.

22 януари. Приет е декрет за затваряне на лагера в Гуантанамо и затворите на Централното разузнавателно управление (ЦРУ).

30 януари. Obama обещава да отмени законите на своя предшественик, насочени против синдикатите.

10 февруари. Обявява се нов план за подпомагане на финансия сектор с потенциален размер над 2000 милиарда долара.

17 февруари. Обнародва се план за икономическо възстановяване (787 милиарда долара). Оповестява се изпращането на още седемдесет хиляди воиници в Афганистан през пролетта. Те ще се присъединят към тридесет и осемте хиляди американски воиници, които вече са на място.

26 февруари. Пред Конгреса е представен проектобюджет за 3552 милиарда долара, като за приоритетни са обявени образоването, здравеопазването, транспортът и енергетиката.

27 февруари. Обявява се постепенното изтегляне на американските войски от Ирак.

10 март. Оповестен е план за мащабно подпомагане на училищата (127,8 милиарда долара).

От 2 до 5 април. „Европейска обиколка“ – Obama присъства на срещата на Г-20 в Лондон и на Срещата на върха на Атлантическия съюз в Страсбург.

Говори за светът без ядрено оръжие и се обявява в подкрепа на присъединяването на Турция към Европейския съюз.

13 април. Облекчени са ограниченията за американските граждани от кубински произход да пътуват и изпращат пари за Куба.

18 април. По време на Петата среща на върха на Северна и Южна Америка, проведена в Тринидад и Тобаго, Obama предлага на латиноамериканските държавни глави да бъде склучен съюз между равни.

... / ...

РАВНОСМЕТКАТА ЗА ОБАМА НА ТОЗИ ЕТАП

Веднага щом се завърна от Копенхаген, президентът Барак Obama приветства резултатите от Срещата на върха по въпросите на околната среда, която обаче почти всички определиха като разочаровща. И по други важни теми – войната в Афганистан, израелските колонии на палестинска територия, ситуацията в Хондурас – Белият дом изглежда по-скоро многословен, когато говори за нова външна политика, отколкото убедителен, когато преминава от думи към действия. „Трябва да се научим да ръководим в един хоризонтален, нейерархизиран свет“, заяви преди няколко месеца Държавният департамент. Предвид първата година от управлението на Obama, няколко допълнителни уроци няма да се излишни...

Майкъл Клеър*

PЯДКО американски президент е възникнал на власт с толкова амбициозни намерения по отношение на външната политика, като тези на Барак Obama. Встъпил в длъжност през януари 2009 г. в момент, в който международната репутация на САЩ беше сериозно накърнена, Obama възнамеряваше да възстанови престижа на страната си, като се заеме с разрешаването на широк кръг проблеми: ядреното разоръжаване, мира между Израел и палестинците, подобряването на отношенията с Русия, помиряването на „Запада“ и мюсюлмански свят. Като че всичко това не беше достатъчно, той искаше да насочи вниманието си и към почти напълно забравени при управлението на Джордж У. Буш проблеми, като бедността по света и климатичните промени.

Голяма част от онези, които подкрепиха Obama, вярваха, че той ще успее да осъществи значителен напредък по тези въпроси още през първата година от мандата си. Останаха сериозно разочаровани. Това отразява може би легко прекомерните очаквания, които хората хранеха към него, както и лошата преценка на характера му и на условията, в които е принуден да действа (вж. статията на Серж Алими „Възможно ли е един президент да реформира САЩ“, Монд дипломтик – приложение в „Дума“ от 6 януари 2010 г.). Той е методичен и прагматичен управник, който не обича зрелиците действия. Осъзнавайки напълно ограниченията на американската власт (много по-големи от тези, с които трябваше да се съобразяват всички президенти на САЩ от близкото минало), той избяга да поема инициативи, които биха поставили на още по-сериозно изпитание средствата на страна с вече огромни дефицити.

Когато се прави равносметка на първата година от управлението му, е важно да се припомни, че досега нито един американски държавен глава не е бил изправен пред подобен упадък от самото начало. Преди осем години, когато Bush стана президент,

* Професор В Хемпшир Колидж (Амхърст, Масачузетс) и автор на *Rising Powers, Shrinking Planet: The New Geopolitics of Energy* (Изгряващи сили, залязваща планета: Новата енергийна геополитика), Metropolitan Books, New York, 2008.

Обсадата на Венецуела

(От стр. 1)

В Латинска Америка предислоцирането на базите позволи базата в Манта, Еквадор, да участва в проваления опит за преврат на 11 април 2002 г. срещу венецуелския президент Уго Чавес. Оттогава медиийна кампания, ръководена от Вашингтон, разпространява лъжлива информация за някакво присъствие във Венецуела на организации като „Хамас“, „Хизбула“ и дори „Ал Кайда“, които разполагали с „тренировъчни лагери на остров Маргарита“ (4).

Под претекст, че се следят тези движения, и като репресия срещу правителството в Каракас, което сложи край на половинвековно военно присъствие на САЩ във Венецуела, Пентагонът поднови през 2005 г. договора с Холандия, като разшири функциите на воennите си бази на островите Аруба и Кюрасао, които се намират много близо до венецуелските брегове и където зачестиха напоследък посещенията на американски военни кораби (5).

Това бе наскоро разобличено от президента Чавес: *„Добре е Европа да знае, че североамериканската империя въоръжава до зъби островите Аруба и Кюрасао със самолети и военни кораби. Кралство Холандия носи отговорност за това (...). Аз обвинявам Кралство Холандия, член на Европейския съюз, и бих искал да знам какво казва ЕС за това, че подготвя, заедно с империята на янките, агресия срещу Венецуела“* (6).

През 2006 г. в Каракас се заговори за социализма на ХХI век, роди се Боливарският съюз на Америките (ALBA) и Уго Чавес бе преизбран за президент. Вашингтон реагира, като наложи ембарго върху продажбата на оръжия за Венецуела под претекст, че Каракас не сътрудничи достатъчно във войната срещу тероризма. Самолетите F-16 на военновъздушните сили на Венецуела останаха без резервни части. В тази ситуация венецуелските власти подписаха споразумение

с Русия за доставка на самолети „Сухой“. Вашингтон вдигна вой, че Венецуела се превъръжава усилено, като забрави да поясни, че най-високите военни бюджети в Латинска Америка са на Бразилия, Колумбия и Чили. И че Колумбия получава в рамките на план „Колумбия“ военна помощ от САЩ в размер на 630 милиона долара.

Оттук нататък колелото се завърта. На 1 март 2008 г. частни на колумбийската армия, с подкрепа от базата в Манта, нападнаха лагер на Революционните въоръжени сили на Колумбия (ФАРК), разположен на територията на Еквадор. В отговор Кито реши да не подновява споразумението за базата в Манта, което приключва през ноември 2009 г. Месец след това Вашингтон задейства Четвърти флот, който бе преустановил дейността си през 1948 г., т.е. преди 60 години. Мисията му бе да наблюдава атлантическия бряг на Южна Америка. Месец по-късно в отговор на това южномериканс-

бойните кораби на Четвърти флот. Изглежда, че президентът Obama е оставил Пентагона с отвързани ръце. Всичко говори за една неизбежна агресия. Ще позволят ли народите едно ново престъпление срещу демократията в Латинска Америка?

(4) Martin Arostegui, „From Venezuela, A Counterplot“, *Insight Magazine*, 3 avril 2003.

(5) Eva Golinger, „Más de 100 buques de guerra de EEUU han visitado Curazao en un año“ (Над 100 американски бойни кораба са „посетили“ Кюрасао за една година), *Rebelión*, 20 декември 2009.

(6) Discurso en el Encuentro del ALBA con los Movimientos Sociales de Dinamarca (Реч на Срещата на ALBA с датските социални движение), Соренхаге, 17 декември 2009.

(7) Вж. статията на Ан Виня „Как га се оправдава един държавен преврат“ на сайта на Монд дипломтик – www.bg.mondediplo.com – януари 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE – испанско издание
Превод от испански Венко Кънев

САЩ трябва да постигне повече с по-малко

САЩ разполагаха със стабилна икономика, наглед всемогъща армия и нямаха сериозни противници.

Тези завидни условия изчезнаха. Нахлуването в Афганистан, а след това и в Ирак по заповед на Буш стопи симпатите, с които се ползваше страната след атентатите от 11 септември 2001 г. Удължаването на тези интервенции ги превърна освен това в скъпо струващо фиаско, подкопаващо морала на американската армия. В същото време администрацията се освободи от финансовите ограничения и лекомислено започна да отпуска заеми, което накрая доведе до икономически крах.

Спирането на упадъка е най-важната задача пред администрацията на Обама във външнополитически план. Президентът и екипът му непрекъснато повтарят, че трябва да се постигне повече с по-малко. За да осъществят тази цел, те вярват повече в силата на убеждението, отколкото в принудата; в обсъждането, отколкото в антагонизма; в отстъпките, отколкото в безкомпромисността; в малките стъпки, отколкото в големите крачки.

Всичко това проличава например от положените усилия, за да се спечели подкрепата на Москва за намаляване на запасите от ядрени оръжия в САЩ и Русия и за заемането на по-радикална позиция по отношение обогатяването на уран в Иран. Съзнавайки, че няма да получи одобрението на Кремъл с гняв и заплахи (използваният от Буш подход), президентът Обама се съгласи да спре изпълнението на плановете за разгръщане на противоракетен щит в Полша – жест, за който Москва отдавна настояваше. Също така показателна беше и кампанията му за подобряване на дипломатическите отношения със Сирия с надеждата да бъде отслабен съюзът между Дамаск и Техеран и да започнат регионални мирни преговори с Израел.

Въпреки това в речта си при получаването на Нобеловата награда за мир в Осло Обама ясно заяви, че подобно на всички американски президенти от близкото минало той е готов да използва въоръжена сила, ако прецени, че основните интереси на САЩ са заплашени. Това проличава от решението му да изпрати – по думите му временно – още войници в Афганистан, както и да увеличи броя на използваните безпилотни самолети за откриване и унищожаване на ръководителите на талибаните в Пакистан.

Успоредно с това Обама уточнява: *Не можем да различаме единствено на въоръжената сила. Америка трябва да покаже силата си и чрез способността си да слага край на конфликтите и да предотвратява възникването на нови, а не само да обявява войни.* Тази перспектива е доказателство за предпазливия подход на стратегическо планиране, възприет преди пристигането му в Белия дом и следван през първите месеци от управлението му. С цел да продължи този процес Обама подбра за съветници по въпросите на външната политика личности, известни повече с „ pragmaticism“ и „гъвкавостта“ си, отколкото с идеологическите си убеждения (1). В замяна тези съветници подкрепиха президента, като разработиха стратегии, отчитащи ограниченията на американското могъщество и целящи оптимизиране на естествените му преимущества.

Основните линии на този подход бяха начертани през април 2009 г. във Вашингтон по време на извънреден двудневен симпозиум за новите стратегически перспективи пред САЩ. На тази среща, организирана от Института за национални стратегически проучвания към Университета за национална отбрана, взеха участие личности като Мишел Флорнай, заместник-министр на отбраната, Джеймс Стайнбърг, заместник държавен секретар, и Ан-Мари Слотър, директор на отдела за политическо планиране към Държавния департамент (2).

Стигна се до следната основна идея: САЩ трябва да се приспособят към един

свят, в който вече не са безспорен лидер. *Като се имат предвид протичащите в момента радикални промени, трябва да разграничат даденостите, върху които можем да действаме, от онези, към които трябва да се приспособим, обясни един опитен държавен служител.* Относно възхода на Китай и Индия например същият призна: *Не можем да променим хода на събитията – няма приемлива рецепта за разтежът [им] да бъде забавен.* Вместо това Вашингтон трябва да се опита да привлече тези държави за разрешаването на глобални проблеми, като изостаналостта, климатичните промени и икономическия хаос.

Няма нужда да се уточнява, че всичко това изисква аrogантността и патернализъм да бъдат забравени. *Трябва да се научим да ръководим в един хоризонтален, нейерархизиран свят, смята служител от Държавния департамент.* *Не можем да диктуваме на другите държави какво да правят, трябва да ги убеждаваме.* В някои случаи това може да означава и да се излезе извън утъканите дипломатически пътеки, за да се достигне до населението на определени държави чрез неформални средства за комуникация.

Според държавния секретар Хилари Клинтън този подход може да бъде описан като интелигентната сила, тоест предпазливата употреба на всички средства, с които разполагаме, включително (...) икономическата и военната ни мощ, способността ни да поемаме инициативи и да изобретяваме, както и уменията и надеждността на новия ни президент и неговия екип (3).

Обама обаче е прекалено прагматичен, за да повярва, че напредък в областите, които най-силно го интересуват – ядрено разоръжаване, мир в Близкия изток, изкореняване на бедността и други – може да бъде постигнат, ако пренебрегне основните „национални интереси“ на САЩ или ако се отчужди от ключовия си електорат.

В даден момент беше възможно да се говори за възстановяване на демокрацията в Афганистан и подобряване на условията за живот на жителите му. Но, изглежда, това вече не е във властта на Вашингтон – във всички случаи не и на цена, която Америка би могла да понесе. Ето защо изборът – Обама трябва да го е осъзнал – беше между една възможна победа на талибаните или една операция, която да даде възможност на президента Хамид Карзай да изкупи вината си. Друга тревожна тема беше вероятността победата на талибаните в Афганистан да окуражи силите им в Пакистан.

Положението в Иран е също толкова трудно за разрешаване предизвикателство. Предпочитанията на Обама са ясни: постигане на споразумение за разрешаване на конфликта относно обогатяването на уран. Така ще затвърди вратата си в ефикасността на дискусията вместо конфронтацията. За да успее, той се опита да накара иранците да седнат на масата за преговори, като в същото време убеждаваше руснациите в необходимостта от налагането на санкции в случай на неуспех. Също толкова важен е фактът, че убеди израелците да се въздържат от военни действия, докато се водят преговорите. Все пак е възможно да се наложи и демонстрирането на сила (4). И тъй като е много малко вероятно нови санкции да накарат иранците да отстъпят, Обама отново ще трябва да обмисли възможността за прилагане до въоръжена сила.

Колкото до Русия, президентът се опитва да изгради отношения, благоприятстващи ядреното разоръжаване и конфронтацията с Иран. За да постигне целите си, той положи усилия да спечели доверието на президента Дмитрий Медведев и го поздрави за това, че е скъсал с практиките от времето на Студената война, като в същото време упрекна предшественика му Владимир Путин, привърженик на стария начин за решаване на нещата (5). След поредица от срещи на четири очи Обама получи подкрепата на Медведев за чувствително намаляване и от двете страни на запасите

от ядрени оръжия, както и обещание за налагане на санкции срещу Иран, ако се окажат необходими. Влошаването обаче на отношенията между Москва и Украйна (вж. статията на стр. 6) или с други бивши съветски републики може да доведе до търкания с Вашингтон.

И накрая, Обама се опита да постави отношенията с Пекин в нова рамка, която да отчете статута на Китай на зараждаща се свръхсила, като в същото време запази свободата на действие на САЩ. Според него такава рамка е необходима, за да се избегне криза по въпроса на Тайван и да се осигури сътрудничеството на Пекин по въпроси като глобалното затопляне и разпространението на ядрени оръжия в Иран и Северна Корея. Това е амбициозен проект, като се има предвид широко разпространеното в САЩ беспокойство от нарастващата икономическа мощ на Китай.

Този подход на Обама особено ясно пролича по време на посещението му в Пекин през ноември 2009 г. Много американци съжалиха, че той не каза нищо за нарушаването на човешките права в Тибет или за изкуственото обезценяване на китайската валута. Все пак на 17 ноември Обама и президентът Ху Цзинтао подписаха принципна декларация за бъдещите отношения между двете държави, която може да се превърне в рамка за желаното от Обама дългосрочно сътрудничество: *САЩ и Китай имат основа за все по-широко сътрудничество и споделят все по-важни общи отговорности по много въпроси от първостепенно значение, засягащи световната стабилност и благоустройството.*

Навсякъде, където беше възможно, Обама се опита да сподели възгледите си за международните отношения, но и не се поколеба да отхвърли проектите, които пораждаха сълнца опозиция в чужбина или вътре в страната. Политиката му по отношение на Латинска Америка по нищо не се различава от тази на Буш. И веднага щом желанието му да принуди Израел да спре изграждането на нови колонии на Западния бряг се сблъска с непоклатима съпротива, той просто изостави този подход.

(1) Трябва да се отбележи, че съветникът на Хилари Клинтън за Латинска Америка е Джон Негропонте, посланик в Хондурас по време на агресията срещу Никарагуа, посланик в Ирак след смъртта на Саддам Хусеин, директор на тайните служби след 11 септември 2001 г.; замесен е в неотдавнашния държавен преврат в Хондурас, а след това и при признаването на нелегитимното правителство, избрано на последвайщите избори (вж. статията на Ан Виня „Как се опрабае един държавен преврат“ на сайта на Монд дипломатик - www.bg.mondediplo.com – януари 2010 г.).

(2) Основната цел на проведения на 7 и 8 април симпозиум беше да се оповести публично от Института за национални стратегически проучвания доклад „Глобална стратегическа оценка 2009“.

(3) Вж. Hillary Clinton, „Foreign policy address at the Council on foreign relations“, Washington, DC, 15 юли 2009; www.state.gov

(4) Вж. Gareth Porter, „Les dessous des négociations avec l'Iran“ (Скритата страна на преговорите с Иран), Le Monde diplomatique, décembre 2009.

(5) Вж. The New York Times, 3 юли 2009.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

Предишни наши статии по темата

- „Във Флорида – вечна надежда за възстановяване“, Оливие Сиран (август 2009).
- „Първият тест за президента Обама“, Питър Къстърс (май 2009).
- „Сърцето на американското автомобилостроене спря да бие“, Лоран Каруе (февруари 2009).
- „Обама – пленник на „ястребите“ в Ирак“, Гарет Портър (януари 2009).
- „Протестът на синдикатите в Чикаго даде резултат“, Питър Драйър (януари 2009).
- „Демократическата партия – на власт за 20 години?“, Жером Карабел (декември 2008).

... / ...

18 май. В рамките на посещението на израелския министър-председател Бенямин Нетаняху във Вашингтон Обама подкрепя създаването на палестинска държава.

31 май. Фалит на „Дженерал Моторс“. Правителството отпуска помош в размер на 30 милиарда долара и вече притежава 60% от капитала му.

4 юни. В реч, произнесена в Кайро, Обама предлага ново начало за отношенията между САЩ и арабско-мюсюлмански свят.

26 юни. Приема се проектозакон енергия-климат, целящ намаляването на емисиите на газ с парников ефект със 17% до 2020 г. спрямо нивото от 2005 г.

7 юли. Обама и руският му колега Дмитрий Медведев подписват споразумение за намаляване с една трета на ядрените арсенали на двете държави.

11 юли. Пред парламента на Гана американският президент призовава африканците да поемат своята отговорност.

17 септември. Съединените щати се отказват от разгръщането на противоракетен щит в Източна Европа.

29 октомври. Със сто осемдесет и девет гласа „за“ и само три „против“ Генералната асамблея на ООН иска от Съединените щати да вдигнат ембарго срещу Куба.

30 октомври. Богота и Вашингтон подписват споразумение, позволяващо на американската армия да използва седем колумбийски военни бази.

1 ноември. Държавният секретар Хилари Клинтън приема израелските тези: според нея искането на палестинците за спиране на колонизацията е претекст и пречка пред всеки опит за подновяване на мирните преговори.

3 ноември. Републиканците заемат губернаторските постове във Вирджиния и Ню Джърси, държани до този момент от демократите.

7 ноември. Камарата на представителите гласува проект за реформиране на здравната система, който включва и създаването на държавен осигурител за американците без социално осигуряване.

От 13 до 19 ноември. Обиколка на Обама в Азия: Япония, Сингапур, Китай, Южна Корея. Тридневното посещение на президента в Пекин не води до сключване на споразумение.

18 ноември. За първи път Обама признава, че САЩ няма да успеят да затворят лагера в Гуантанамо в предвидения срок до януари 2010 г.

30 ноември. Макар изборите, организирани от установеното след преврата в Хондурас правителство, да бяха нелегитимни, Държавният департамент приветства народа на страната за участието му в тях.

1 декември. Обявява се изпращането на нови тридесет хиляди американски войници в Афганистан. Очаква се допълнителните разходи да бъдат от 25 до 30 милиарда долара.

7 декември. При откриването на Срещата на върха на ООН за климата в Копенхаген САЩ признават, че въглеродният диоксид замърсява атмосферата.

10 декември. При връчването на Нобеловата награда за мир в Осло Обама говори за понятието справедлива война и заявява, че едно мирно движение никога нямаше да спре войските на Хитлер.

11 декември. При посещението на Стивън Босуорт, представител на Белия дом, Северна Корея заявява, че е готова да поднови разговорите по ядрената си програма.

18 декември. Отчасти по инициатива на Обама на Срещата на върха в Копенхаген е подписано твърде спорно „споразумение“ за глобалнот

Детройт, афроамериканският

Бивша световна столица на автомобила, Детройт не спира да губи както могъществото си, така и населението си.

Настоящата криза само влошава положението. Работните места в промишлеността са малко; в някои квартали броят на къщите, изоставени на кредиторите, нараства все повече. Въпреки всичко, този град, в който чернокожите са мнозинство, продължава да има доверие на президента, за когото гласува.

АЛАН ПОПЛАР
и Пол ВАНИЕ*

YСЕЩАШ ЛИ? Усещаш ли тази миризма? Дейв, на около трийсет години, живее на „7 майлс роуд“, в сърцето на бедните квартали на Детройт. Това е пояс от около десетина километра между центъра на града, *downtown*, който може да се познае по небостъргачите, и богатите предградия, *suburbs*, разстилащи се в периферията на града. Срещу дома му, от другата страна на улицата, има пет купчини руини, потънали в пепел. Допреди два месеца тези къщи са били обитаеми. Тази нощ изгоря още една. Всяка седмица в квартала изгаря по една къща. Хората ги

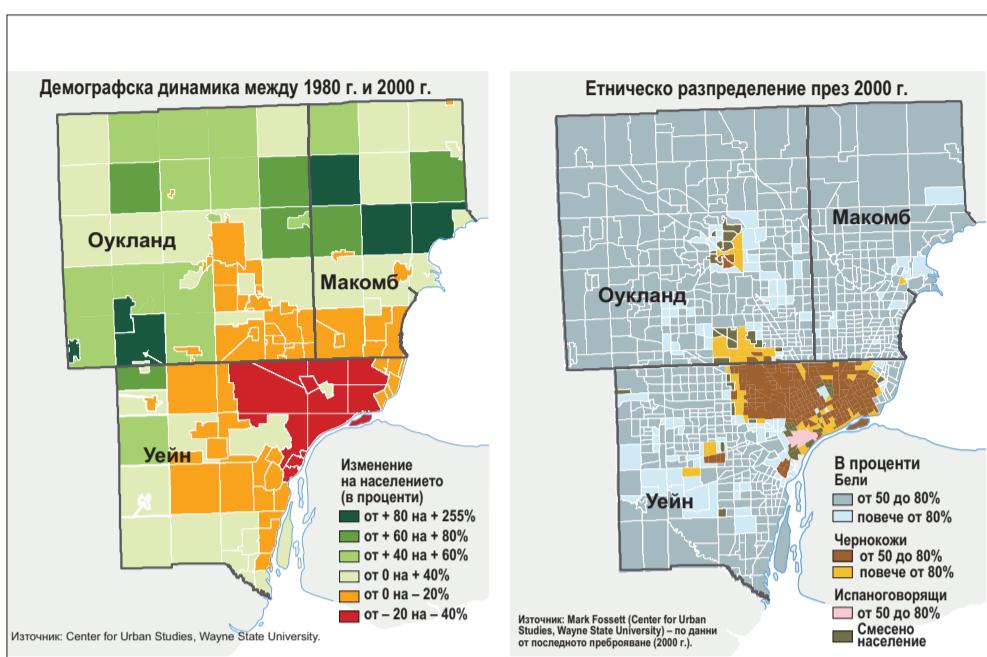
* Географи във Френския институт по геополитика, университет Париж VIII.

подпалват, за да получат застраховката и заминават към предградията. Вече никой не иска да живее тук.

В гетото на Детройт градът се топи и изчезва малко по малко. Запазени са само отломъци от него. В някои райони (1) са останали едва две-три обитаеми сгради. Градът сякаш е погълнат: овъглените скелети на къщи, пустите паркинги, запустелите заводи са го превърнали в обширна занемарена площ. На хоризонта е пустош, изоставените къщи са обрасли с треви и дървета. Градското се разпада. Селското настъпва. Пейзажът става още по-див. Когато се чуе кукуригане на петел или песента на щурците. В Детройт звуците на природата отекват в града.

Причината 35% от общинската територия да е необитаема (2) е, че за половин век „свиващия се град“ (*Shrinking City*) е загубил повече от половината от населението си, тоест близо един милион души (3). Това е рядко срещано явление в световната история на градовете. С изключение на района около университета и след края на учебните занятия, само няколко пешеходци минават по тротоарите на „Уудорд“, „Мичиган“ или „Грейтийт“, главните булеварди на града. С кризата на жилищните ипотеките (*sébriage*) обездвижването му се засили още повече.

Най-големият град в щата Мичиган е един от районите, най-силно засегнати от продажбата на заемите с променлива лихва, издигнати от либералите в модел на интеграцията в консуматорското общество, особено за най-бедните, които преди нямаха възможност да станат собственици. Фалитът на хиляди дължници, неспособни да се справят с нарастването на месечните вноски, рязко увеличи броя на изземванията. Според общината за три

Детройт - област

години шейсет и седем хиляди жилища са били конфискувани.

В Детройт пораженията, нанесени от последната криза на капиталистическата система, са още по-значителни и поради факта, че жителите на града пострадаха от всички проявления на процеса, при който рухването на финансите повлече след себе си и част от производствената сфера. Ограничавайки достъпа до кредитите, катастрофата на банковата система – двигател на потреблението, нанесе много тежък удар на „Голямата тройка“: седалищата на „Дженерал Мотърс“, „Форд“ и „Крайслер“ са в Детройт или в района. Това предизвика спад в продажбите на коли в Съединените щати. Свръхзадължнели, останали без капитали и конкурирани от японските производители, тези гиганти дължат оцеляването си единствено на спасителния план на федералното правителство. Не бяха възпрепятствани обаче нито частичната безработица, нито уволненията.

От 1945 г. той не спира да губи хора и производство. Този разрыв в историята на Детройт бележи прехода към постфордистския стадий на американския капитализъм. На новия модел съответстват нови пространства за натрупване на богатства. Апаратът на индустриталното производство на Съединените щати започва да пренасочва промишлеността на Североизтока и Средния Запад към Юга, където себестойността на труда по онова време е по-ниска поради слабостта на синдикатите. В района на Детройт демократизацията на автомобила и преобразуването на производствената система водят до разхлабване на организацията на дейностите. Постепенно се утвърждава полигентричен градски модел, организиран около центрове, предлагачи заетост и услуги в периферията на града. Привлечени от новите перспективи за работа в предградията и от американската мечта да станат собственици на семейна къща, средните и богатите бели класи се установяват в крайните квартали.

Според общината за три години са били конфискувани шейсет и седем хиляди жилища

ОТ ЯНУАРИ 2008 г. до юли 2009 г. нивото на безработицата в Детройт е нараснало почти двойно от 14,8% на 28,9%. Според Кърт Мецгър, директор на местно бюро за демографски изследвания, реалните показатели навсярно надхвърлят дори 40% (4). *По-зле е отпреди*, разказва Дейв. Трябва да оцеляваме. Аз намирам начин: работя каквото ми падне. Колкото да свързваме двата края. Но жена ми не намира работа. „Дженерал Мотърс“ и „Крайслер“ са на ръба на фалита, „Форд“ едва се справя. Тук вече няма заводи. Изоставените небостъргачи в центъра на града, приличащи на пилони без знамена, вече са символи на упадъка.

Поради функционалната си специализация Детройт се оказа много уязвим от промените, настъпили в икономическите цикли (5). Т. нар. фордизъм, чиято матрица – заводът „Кристъл Палас“, е построена през 1908 г. от Албрт Кан, превъръща града на „Голямата тройка“ в световен център на индустриталния капитализъм. През първата половина на XX век значителната нужда от работна ръка за заводите, занимаващи се с масово производство, и относително високите заплати в автомобилостроенето привличат много работници: чернокожи, бягачи от расистки настроените южни щати, а също и чужденци, идвачи най-вече от Гърция и Полша. По време на Втората световна война Детройт, „арсенал на демокрацията“, е в центъра на американските военни усилия и е в своя апогей.

Но причините за това преселение трябва да се търсят още в страх и расизма. Хората започват да заминават още през 50-те години на XX век с началото на дейността на промишлената част от бялото население използвана като претекст за заминаването си бунта на чернокожите от 1967 г.: при него загиват четиридесет и трима души, а армията изпраща танкове. Апокалиптичните представи, заради които Детройт е получил прякора *Murder City* („град на убийствата“) или *Devil City* („град на дявола“), изиграха ролята на самоосъществявачи се предсказания (6).

Така страхът и расизъмът се превръщат във фактори за икономическа сегрегация на пространството. Силата на художествената измислица (като например филма *Робокоп*, където действието се развива в Детройт) и

(1) Характерни за североамериканския град карета от трийсетина къщи.

(2) *Detroit Free Press*, 7 септември 2009.

(3) Градът е наброявал 1,8 милиона жители през 1950 г., а днес навсярно приютява между 912 062 и 777 493 души според различните преброявания. Впрочем разминаването в светови числа, единствен по рода си случай в Съединените щати, поражда разпалени полемики. От преброяването зависи политическата тежест на града и размерът на субсидии, за които той може да претендира.

(4) Само хората, надлежно записани в регистрите на Агенцията по заетостта, се взимат под внимание при определяне нивото на безработицата.

(5) Според книгата на Андре Каспу *Американците* (*Les Américains*, Seuil, Paris, 1999) кризата от 1929 г. например е довела до намаление със 71% на заетите във „Форд“.

(6) Вж. Jean-François Staszak, „Détruire Detroit. La crise urbaine comme produit culturel“ (Разрушаването на Детройт. Урбанистична криза като културен продукт), *Annales de géographie*, № 607, Paris, mai-juin 1999.

Големи манипулации и дребни сметки

Уолстрийт, спасен от потъване

ОТ ДЕСЕТ години Андрю Рос Соркин списва рубриката на *Ню Йорк Таймс* за сливане и изкупуване на предприятия. Като опитен журналист с широк достъп до информация, той дълго е събирал източниците си в Уолстрийт и Вашингтон. Сега публикува подробна хроника на финансовата криза от 2007-2008 г. на базата на около двеста интервюта с основните действащи лица, като не броим достъпа до електронните им пощи, бележки и други лични документи (1).

Авторът се справя с предизвикателството да направи трилър от една широко коментирана история, чийто епилог е известен. Разбира се, трудът прави и разкрития: фактът, че програмата Troubled Asset Relief Program (програма за освобождаване от проблемните финансови активи) за рекапитализация на банките, смятана за импровизирана идея, в действителност е стояла в чекмеджетата на Министерството на финансите от пет месеца; или пък разказът за една ненадейна (и държана в тайна) среща в Москва през лятото на 2008 г. между членовете на управителния съвет на „Голдман Сакс“ и бившия му шеф Хенри Полсън, днес министър на финансите. Но книгата на Соркин е ценна най-вече с това, че изтъква „културата“ на Уолстрийт посредством старателното пресъздаване на големите манипулации и дребните сметки.

Идеологията, ценностите и съучастническият дух, с които са пропити както представителите на финансовите институции, така и тези на публичната власт, говорят красноречиво за взимането на някои решения, като например това да се възстановят напълно средствата на банките за операциите им с кредитни деривати (2) в рамките на мерките, взети за спасяване на застрахователя „Американ интернейшънъл груп“ (AIG). Освен това всички са възприели един и същи стил: лесно ругаят, говорят със заучени,

но изречени с апломб фрази, постоянно в движение, сякаш за да запазят равновесие, смартфонът им Блек-Бери, който не води до спокойни размисли, им е неизменно под ръка.

В основата на системата стои натрапчива идея за възнаграждението и табуто на премиите. По време на ключова среща във Вашингтон, на която деветимата основни ръководители на финансови институции бяха събрани от министъра на финансите, за да бъдат уведомени за частичната национализация в замяна на рекапитализация, Джон Тейн, изпълнителен директор на „Мерил Линч“, довел компанията си до ръба на пропастта, питайки преди нямаха възможност да станат собственици. Фалитът на хиляди дължници, неспособни да се справят с нарастването на месечните вноски, рязко увеличи броя на изземванията. Според общината за три

Според Соркин кризата погреба идеята, че финансовите гении са създали нова епоха на печалби, свързани с ограничен риск, и че финансията инженеринг по американски модел представлява златен еталон в световен мащаб. И все пак, може да се съмняваме в това: преработването на системата от правила се бави; безумните залози, придружени от главозамайващи премии, се подновяват; а тези, които предизвикаха краха, все още държат кормилото. Може би просто е трябало, както казва Танкреди в *Гепардът*, всичко да се промени, за да не се промени нищо.

ИБРАХИМ ВАРД

(1) Andrew Ross Sorkin, *Too Big to Fail: The Inside Story of How Wall Street and Washington Fought to Save the Financial System – and Themselves* (Прекалено голям, за да се спаси: Историята отвътре или как Уолстрийт и Вашингтон се борят, за да спасят финансовата система), Viking, New York, 2009, 660 стр.

(2) Кредитните деривати са инструменти, които позволяват да се прехвърлят изцяло или частично рисък по кредитта. Те стоят в основата на кризата на кредитите от типа *sébriage*.

граг, който се смалява

въздействащата мощ на думите обясняват отчасти защо Детройт е единственият голям град в Съединените щати, в който не се наблюдава нито обуржоаизване на градския център, нито „мултикултурализация“. Той е една от американските метрополии с най-голяма бедност (една трета от хората живеят под прага на бедността) и най-голяма сегрегация (близо девет на всеки десет жители са чернокожи). Този „американски апартеид“ не се наблюдава между различните квартали, както в повечето градове на Съединените щати, а между центъра на града и предградията.

Насипът на „8 майлс роуд“, широк булевард, очертаващ северната граница на община Детройт, бележи границата между два свята. От едната страна е доброто общество на предградията, заможни къщи с безупречни тревни площи, а от другата – поредица от мизерни постройки и население, засегнато от безработицата и последствията от недостъпната частна здравна система.

Пресичат забързано улиците в центъра на града сакати хора или бездомници, напомнящи за Малай, персонажа на Самюел Бекет, който продължава да продължава с патерицата и колелото си. Градът на автомобила е и град на количките и електрическите фоторои, които се движат по страничното платно на авенюната. Здравните показатели на населението се доближават до тези на развиващите се страни. Равнището на детската смъртност възлиза на осемнайсет на хиляда, три пъти повече, отколкото в останалата част на Съединените щати, и колкото в Шри Ланка.

Изгубиши ли работата си, губиши и здравното си осигуряване, припомня Дейв. Ето защо, останат ли безработни, много хора вече не ходят на лекар. Там, на ъгъла на улицата, може да отидеш да се прегледаш. Струва 20 долара, но трябва някой от семейството ти да работи и да гарантира за теб. Не очаквай нищо повече от един рутинен преглед, ще бъдеш последният преслушан пациент в чакалнята. Така покачилото се ниво на безработицата вероятно ще доведе и до допълнително влошаване на общественото здраве.

Но как да се обърне тенденцията, когато, освен кризата, самата структура на града, сриваща се в центъра си, създава проблеми? 86% от работните места са в периферията, а една четвърт от жителите не притежават кола (официалният размер е 33%, но Мецгър изтъква, че много водачи карат без застраховка, поради което не влизат в статистиката). В град, организиран от и за автомобила, пресечен от автомагистрали и широки авенюи, придвижването без пре-

возни средства се превръща в изпитание. Социалният въпрос засяга и мобилеността. За бедните, които не могат да разчитат на солидарността на богатите предградия за съвместно използване на колите, остава съчетаването на различни видове транспорт: автобуси, оборудвани с багажници за велосипеди. Но кметът на Детройт Дейвид Бинг, стоящ начело на град на ръба на разрухата (7), орязва драстично бюджета на транспорта: сто и триайсет шофьори на автобуси бяха уволнени, някои линии бяха закрити, а разписанието на други беше разредено (8). Следователно организацията на пространството засилва социалното неравенство, затварящи част от градския пролетариат в своеобразен остров.

„Гласувахме за Обама, не защото е чернокож, а заради проекта му“

ТАЗИ пространствена организация обяснява и липсата на достъп до здравеопазване за бедните в Детройт. Много общопрактикуващи лекари избраха да печелят повече, установявайки се в богатите предградия, далеч от неплатежоспособните бедни хора. Разбира се, градът се слави с научните си изследвания и притежава един от най-реномиранные здравни центрове в Съединените щати. Но кой може да се възползва от тези луксозни болници освен богатите жители на предградията?

Следователно реформата на здравното осигуряване – обещание, дадено от президента Барак Обама в предизборната му кампания, е въпрос от първостепенна важност за голяма част от населението. Луиз е бивша служителка в общината. Срещаме се с нея в Ист Сайд, един от опустошениите афроамерикански квартали. На 74 години съм. Можете да си представите колко се тревожа покрай дебатите за здравното осигуряване. Гласувах за Обама, защото смятах, че той ще е в състояние да го създаде. Наистина имам нужда от това. Моят лекар ми предписа скенер. „Медикейър“ (обществената система, която осигурява хората над 65 години) покрива 80% от разноските. Но останали са 20% пак са твърде много. Едва си купувам лекарствата. Трябва да избiram между тях и скенера, така ли? Работих в продължение на двайсет и девет години. Плащах данъци. Смятам, че ситуацията е несправедлива.

В този бастион на Демократическата партия 97% от избирателите гласуваха за Обама. Неговата победа даде надежда. Една година по-късно Лутър Кийт, председател на „Арайз“, асоциация, предлагаша

безплатни грижи и училищна подкрепа за жителите на бедните квартали, си спомня с вълнение за този специален ден за чернокожите в Детройт: *Навсякъде имаше празненства. Беше необикновено. Имахме чувството, че нещо изключително се случило на член от семейството.* И после уточнява: *Както когато Джо Луис победи Макс Шмелинг през 1938 г.!* Става въпрос за боксьора, превърнал се в една от основните фигури на американското движение на чернокожите в периода между двете световни войни (в града се издига статуя в негова чест), след като разгромява германец Шмелинг, герой на нацистка Германия.

В този център на афроцентризма и борбата за гражданска права икономическата и социалната програма на кандидата на Демократическата партия обяснява най-добре избора на хората, а не толкова принадлежността му към общността. *Гласувахме за Обама, не защото е чернокож, а заради проекта му и най-вече заради волята му да реформира системата на здравното осигуряване,* повтарят повечето от събеседниците ни. Вотът на окръг Макомб за Демократическата партия, школски пример за американските политически науки, също осветлява икономическите и социалните фактори, повлияли на изборите в метрополията на Детройт (вж. карето).

Жителите на града за момента са все така доброжелателно настроени към новия президент, макар че остават обезпокоени от многобройните препятствия по пътя му. *Нужно е време. През последните месеци Обама направи повече, отколкото всеки друг президент преди него,* уверява ни Кийт, след което добавя: *Но, разбира се, задачата не е изпълнена и за онези, които са загубили работата си, е трудно да кажат, че всичко въвми добре.* Хората наблюдават как той прави компромиси с лобитата, републиканците и опозицията в собствения му лагер. Сред много от избирателите му надеждата постепенно се превърна в търпение. Но Кийт ни предупреждава: *Ако се провали, разочароването ще бъде огромно.*

В действителност федералната държава е последната надежда. Общината вече няма никакво поле на действие. Сривът на данъчните постъпления вследствие изтичането на средните класи и капиталистите поставя града в ситуация на почти пълен фалит. Общинският съвет на Демократическата партия изглежда безсилен да спре цикъла на обединяването. Интеграцията на метрополията пък продължава да се коментира. Жителите на богатите предградия отказват да поделят богатството на териториите си, а чернокожото население на града извоява твърде трудно политичес-

ката си независимост, за да се съгласи да я размие във властта на метрополията, която няма да промени съдбата му.

Въпреки катастрофата наоколо, няма нито стачки в заводите, нито демонстрации по улиците. Сломени от „икономиката-казино“, бедните се стичат в игралните зали, чието изграждане и освобождаване от данъци представляваше основната политика за развитие на Детройт в края на 90-те години. Градът, изглежда, е далеч от радикалните си традиции: от големите работнически стачки през 1937 г. и 1945 г. до избирането на първия чернокож кмет Колман Янг през 1973 г. (9), като не забравяме аболиционистките мрежи, борбата за гражданска права, надигането на *Black power* (Черната власт) или афроамериканските бунтове през 1833 г., 1918 г., 1943 г. и 1967 г.

Дори „Обединени автоработници“ – силният американски синдикат в областа на автомобилостроенето, се отказа да се бори, като дори пое ангажимент пред ръководителите на „Дженерал Мотърс“ и „Крайслер“ да не организира стачки по време на криза. Тук изглежда никой не се бунтува срещу една система, чийто най-напреднал урбанистичен продукт е именно Детройт. *Капитализъмът, това е Америка. Той построи града ни. Музиката на звукозаписната компания „Мотаун“, колите, които хората карат, това е капитализъмът. Капитализъмът е всичко... всичко, което имаш, и в известен смисъл всичко, което нямаши. Но той е като въздуха, който дишаш. Не може да го замениши, обяснява Кийт.*

Предприемачите от „Тектаун“, развъдник на предприятия с колосален бюджет, както и политическите представители залагат на зелената икономика. Елитите винаги са искали да върват в светлото бъдеще: преди нововъведение, нов цикъл, „непрекъснат ураган на творческа разруха“. Детройт е сътворен от този либерален оптимизъм, който всеки път, когато се проваля, успява да почерпи сили в убеждението, че растежът никога не е далеч от кризата. Изграждането върху първите основи на града на „Ренесанс център“, поръчен от Хенри Форд II само четири години след бунтовете през 1967 г., е най-яркото олицетворение на тази нагласа. Удобно настанили се в ресторант, разположен на седемдесет и третия етаж на този небостъргач, който от 1995 г. подслонява седалището на „Дженерал Мотърс“, бизнесмените обядват. Пред очите им се разстила панорамата на разрушата, пейзаж от реликви, където следите от насилието са се утаили. Как да се опишат сривът и бавната катастрофа?

За много американци Детройт е кота нула (10), заявява Кийт. Но не става въпрос за кота нула, появила се в блъскав момент, нито за бясната вървовица от събития. А за нулева точка, достигната търпеливо, обратно броене, което сякаш не иска никога да свърши. Детройт е като упорит продукт на една система, заставяща те най-напред и преди всичко да се запиташи как да приспособиш волята си към изпитанието, което те задължава да продължиш. Заслепенение на подчинените или цинизъм на господстващите? Кийт завършва с усмивка: *Оптимизъмът е единственото ни решение.*

(7) Дълътът на града възлиза на 300 милиона долара, а дефицитът – на 80 милиона долара през 2009 г. *Detroit Free Press*, 11 септември 2009.

(8) *Пак там.*

(9) Първият чернокож кмет на Детройт (1973-1993), член на Демократическата партия, управлява афроамериканската идентичност на града, като преименува улици и издига паметници в чест на големите фигури на афроамериканското движение, като Хариет Тъблън.

(10) Изразът „кота нула“ обозначава точното място, където става експлозия. След 11 септември 2001 г. той олицетворява мястото на Световния търговски център в Ню Йорк.

Демократическата партия отново побеждава в окръг Макомб

КОГАТО малко преди преизбирането на Джордж У. Буш в Белия дом през 2004 г. американският журналист Томас Франк се питва *Зашо бедните гласуват за десницата* (1), той поставя въпрос, който изглежда актуален от 1980 г. насам. През въпросната година победата на Роналд Рейгън (преизбран четири години по-късно) беше белзана с прехвърляне от Демократическата към Републиканската партия на част от вата на белия електорат с работнически произход или от средната класа. Подобна промяна беше още по-изненадваща и поради факта, че тези избиратели, повечето членувачи в профсъюзи, често живеят в територии, засегнати от рецесията.

Стенли Грийнбърг, съветник от Демократическата партия, се опитва да обясни това изменение чрез политически и социологи-

чески анализ на окръг Макомб, разположен северно от Детройт. Населен предимно с бели от средната и работническата класа, този окръг през 1960 г. дава 63% от гласовете си за Джон Ф. Кенеди срещу Ричард Никсън. През 1984 г. две трети от тези гласове отиват за Рейгън. Според Грийнбърг защитата на „традиционните ценности“ в крайна сметка е надделяла над класовия интерес.

През 2008 г. окръг Макомб се произнася с 53% в подкрепа на Барак Обама. В статия под заглавие *„Довиждане, демократи на Рейгън“*, публикувана в *Ню Йорк Таймс* седмица след президентските избори, Грийнбърг разкрива резултатите от свое изследване, проведено в ношта на вата: 60% от седемстотин и петдесетте души, анкетирани в окръг Макомб, се чувстват добре с Обама и заявяват, че споделят ценостите му. Дали

това е връщане към нормалното положение?

Според Грийнбърг изненадата не идва от Макомб, а по-скоро от съседния окръг Оукланд, един от най-богатите в Съединените щати. В този избирателен район на щата Мичиган, където демократи и републиканци бяха с изравнени сили, 57% от гласовете бяха за Обама. Масовото придвиждане на образованите хора от средната класа, сред които има значителен брой избиратели от расови малцинства, но също и силната икономическа криза позволиха на кандидата на Демократическата партия да надделее.

Правти път, мой барометър Макомб, завършва Грийнбърг. *Няма съмнение, че след четири години кандидатите ще се надпреварват да организират конгресите си в окръг Оукланд, за да видят новата Америка.*

„Нова Америка“, може би... Но изменението на електоралните нагласи по време на последните президентски избори не трябва да засенчва факторите, които продължават да оказват влияние на местните избори. В метрополията като цяло вотът се ръководи все така от страх, расизма и т. нар. настроения NIMBY (*not in my backyard* – „не в задния ми двор“). А що се отнася до народните избиратели републиканци (но същото ваки и за демократи) от Макомб и Оукланд, те продължават да са твърдо против поделянето на богатствата на територията им с жителите на Детройт.

(1) Thomas Frank, *Pourquoi les pauvres votent à droite. Comment les conservateurs ont gagné le cœur des Etats-Unis (et celui des autres pays riches)* (Зашо бедните гласуват за десницата. Как консерваторите спечелиха сърцето на Съединените щати; и на другите богати страни), Agone, Marseille, 2008.

ИДВА ЛИ КРАЯТ НА ДИПЛОМАТИЧЕСКАТА КРИЗА?

Руски призраци в тъмните стаички на украинските избори

В средата на декември 2009 г. Украина, една от най-засегнатите от финансова криза страни (дотолкова, че някои наблюватели се страхуват от „нов Дубай“), поиска от Международния валутен фонд (МВФ) краткосрочен заем от 2 милиарда евро. Без него управниците ѝ се опасяват, че няма да могат да изплатят пенсийте и заплатите на държавните служители, нито да платят за руския газ, което може да доведе до нова „газова война“. Отношенията с Москва са основният залог в президентските избори на 17 януари 2010 г. (1).

МАТИЛД ГОАНЕК*

ПРЕЗ АВГУСТ 2009 г. в изказване, качено на блога му, Дмитрий Медведев се обръща към народа си... и към украинските съседи. Въпреки приказния пейзаж зад гърба на руския президент, посланието му е рязко. *Двустранните ни отношения с Украина никога не са били толкова лоши. Официалните власти в Киев поведоха открита антируска политика след военното нападение в Южна Осетия, осъществено по заповед на Саакашвили, а за убийството на руски цивилни и военни бяха използвани украински оръжия.* Атаката е открито насочена срещу украинския президент Виктор Юшченко, който подкрепи колегата си Михаил Саакашвили по време на конфликта между Русия и Грузия през август 2008 г.

Руската власт може да напада без никакви задръжки Юшченко, но Западът вече няма дори да трепне: символ на надеждата за европейците и за част от украинците през 2004 г., той беше отринут от украинските политически среди и обвинен единовременно, че предаде Източка и не успя да спечели на своя страна Запада. И то до такава степен, че като кандидат за президент в изборите на 17 януари остана без достатъчно средства и подкрепа за водене на кампания. *Отношенията между Украина и Русия започнаха да се влошават след „оранжевата революция“, обобщава Анатолий Зленко, министър на външните работи на Украйна при бившия президент Леонид Кучма. Екипът на Юшченко предложи нова философия в отношенията с Русия, основаваща се на pragmatizma, а не на привилегированото приятелство.*

От 1997 г. Украина и Русия съобразяват политиката си с Големия договор. Тази сложна плетеница от двустранни споразумения обхваща всички сфери (енергийна, икономическа, военна, културна, хуманитарна...). Двете държави обаче си имат и собствени политически цели, които понякога не съответстват на духа на договора. От издането на власт на Владимир Путин например основната цел на Москва е да увеличава влиянието си в бившите съветски републики и на първо място в Украина. *Нито Полша, нито балтийските държави, нито дори Кавказ не заемат толкова важно място в сърцето на руснаците, сподели в края на 2008 г. професорът по философия Мирослав Попович от Киев. Още самият цар Николай I твърдял, че никога няма да отстъпи Украина. Страната е част от традицион-*

ната сфера на влияние на Кремъл, който не е готов да се раздели с нея. Опиянен от победата си през 2004 г., Юшченко не престана да дразни Москва, като поставяше под въпрос тази парадигма и засягащите болни теми.

Най-сериозната от тях е приемането на Украина в НАТО. От години обаче включването в атлантическия военен съюз е аспект на външната политика на страната, без това да притеснява особено Москва. През 2002 г. представих концепция за отношенията ни с НАТО, като посочих, че крайната цел е интеграцията, припомня си Зленко. *Многократно обсъждаха този въпрос дори със самия руски президент. Той беше съгласен, приемащ нашия избор.* Но президентът Кучма беше в прекрасни отношения с Путин. Среща се по 14-15 пъти годишно... Положението днес е доста по-различно. Упорството на Юшченко да критикува Москва и топлите му отношения със САЩ накараха руските власти да заемат твърда позиция: според декрет на Медведев от май 2009 г. Русия смята за неприемливо да остави НАТО да разгръща военни структури на Алианса по границите си. Логично се повдига и въпросът за руския военен флот в Черно море, разположен в Крим, Южна Украина. По време на войната в Грузия Юшченко поставил под въпрос договора, позволяващ пребиваването му в Севастопол до 2017 г., като така ясно отбелзява идеологическите, политическите и стратегическите различия, които го противопоставят на Москва.

Остава само въпросът за газ, главен повод за беспокойство на европейците и основа на честите конфликти, които противопоставят Киев и Москва. И в този случай склучените през 90-те години на ХХ в. междудържавни споразумения бяха заменени преди пет години от непрозрачни договори, подписани директно между „Газпром“ и „Нафтогаз“, националните компании на Русия и Украина, и върволица от посредници. Кризите през 2006 г. и 2008 г., довели до спиране на доставките към Европа, направиха украинската система по-узявима от всяка друга. Търсеният ефект е ясен: Украина да бъде отслабена, за да се сложи ръка на транзитната ѝ система, единственото ѝ стратегическо оръжие. Хроничното недофинансиране на „Нафтогаз“ и слабостта на украинските управници са недвусмислено в полза на „Газпром“.

Сериозно подценената от западноевропейците „война на паметта“ също допринасе за влошаване на отношенията между

двете страни. Верен на предизборните си обещания, Юшченко се бори за обособяване на украинска идентичност, основана на преоценка на статута на националния език и култура и преди всичко на написването на историята на „украинския народ“, различна от тези на другите славянски нации. Показателна в това отношение е борбата за признаване от страна на международната общност на „Гладомор“, големия глад през 1932-1933 г. Според президента

милионите селяни, загинали от глад в началото на века, са жертви на геноцид, диризиран от Сталин, воден от желанието си да ликвидира украинския национализъм. Според руснаците обаче тази операция е опит да се препиши общата история. През май 2009 г. това безпрецедентно разцепление на паметта дори стана причина за създаването в Москва на комисия за борба срещу всеки опит за фализиране на историята в ущърб на руските интереси.

Възстановяване на взаимно изгодните отношения

ОЩЕ ПО-СТРАШНА е разширяващата се пропаст между народите от двете страни на едва забележимата граница. В началото на 2009 г. в доклад на изследователския център „Разумков“ в Киев се обръща внимание на все по-негативното мнение на руснаците за украинските им съседи, дължащо се преди всичко на подривната дейност на повечето руски медии. Докладът отбелязва и липсата на контакти между интелигенцията, изследователите и експертите, като диалогът се изчерпва с критика, изпъстрена със забележки и обвинения (2). С други думи, интелектуалният елит привиква с политическите отношения.

В навечерието на президентските избори дипломатическите отношения бяха в мъртвата си точка. Миналото лято Русия отказа да изпрати заместник на Виктор Черномирдин, бившия руски посланик в Украина. От въстъпването в длъжност на Медведев двамата президенти не са се срещнали официално нито веднъж, като се изключи размяната на няколко думи по време на Срещата на върха на Общността на независимите държави (ОНД) през 2008 г. в Санкт Петербург. В края на 2009 г. по време на същия форум, но този път в Кишинев (Молдова), руският президент дори се държа надменно с Юшченко.

Можем ли да очакваме промяна след президентските избори? Кандидатите разбръкват картите, усложнявайки на воля разделение между проруски и прозападни настроения, отличителен белег на „оранжевата революция“ през 2004 г. Виктор Янукович, който беше големият губещ на предходните избори, за момента е начело. Този път той се стреми да не се ограничава само до традиционния си електорат, а именно рускоговорящото население, намиращо се предимно в източната част на страната. Затова трябва да се раздели с имиджа си на марионетка, купена от Москва. Очевидно е, че начинът на говорене се промени, коментира Саша Тесие-Стал, експерт в Международния център за политически изследвания в Киев. Янукович вече не е толкова отворено проруски настроен. Той осъжда европейската истерия, но не се отказва от идеята за европейска съдба на Украина.

Според много експерти Янукович има ограничено поле на действие, тъй като политиката му спрямо Русия е повлияна от спонсорите му и зависи от вътрешните съперничества в собственото му политическо формирование, а именно Партията на регионите. Оп-

съветници по комуникация, приближени по-скоро на Републиканската партия. Но водачът на опозицията до голяма степен е финансиран от олигарха Ринат Ахметов, най-богатия човек в Украина. Милиардер и „край“ на източния индустриски район Донбас. Той никога не е бил симпатичен към Русия, въпреки че се страхува от влиянието ѝ в икономическата област. Дмитрий Фирташ, украински бизнесмен със съмнителна репутация и солидни връзки с Русия, също участвал в надпреварата и финансира едновременно кампаниите на Янукович и на Яценюк. Тимошенко, чиято медийна кампания е безупречна, избра да работи с компанията АКРД, чието дело е успешната кампания на Барак Obama през 2008 г. Основният ѝ спонсор е богаташът Виктор Пинчук, зет на бившия президент Кучма и ментор на Янукович през 2004 г. Ето как, осъзнавайки интереса си да останат в добри отношения с Русия, различните украински олигархически кланове си осигуриха послушанието на основните кандидати.

Като насочват стрелката на Изток, претендентите само следват едно по-глобално движение, чиято основна цел е Русия да си върне лидерската позиция в бившето съветско пространство. Франция, Германия, Италия и Съединените щати признават значението на Русия, смята Зленко. А външната ни политика не е изолирана от глобалните проблеми. И преди всичко, украинската политическа класа вече не си прави илюзии за бързо приемане на страната в Европейския съюз, който започна да губи търпение заради липсата на реформи. Френският държавен секретар по европейските въпроси Пиер Льош, който посети Киев през ноември 2009 г., призна с половин уста: присъединяването вече не е на дневен ред нито в краткосрочен, нито в средносрочен план.

И накрая, Русия е дискретна. През 2004 г., след като без съмнение поддържи гнева на украинците заради авторитарния режим на Кучма, Путин взе страната на наследника му Янукович, като увеличи броя на посещенията и изявленията си – намеса, която тогава отблъсна част от общественото мнение. Въпреки смяната на методите, стратегията на Кремъл спрямо съседа му не се е променила особено. *Русия иска Украйна да е стабилна и консолидирана, но да е под неин контрол*, коментира Петро Бурковски от Националния център за стратегически изследвания. Този път руските власти подхождат по-деликатно заради днешната слабост на украинската държава и заради постепенното отдалечаване на западата от бързо приемане на Украйна в структурите за сигурност на Запада.

(1) По официални данни В. Янукович печели 35,36% от вота на избирателите, а Ю. Тимошенко – 25,02%. Двамата отиват на балотаж на 7 февруари. Трети в първия тур е Сергей Тигипко с 13,05%, следват А. Яценюк с 6,95% и сегашният президент В. Ющенко с 5,45% (Бел. на бълг. редакция).

(2) Вж. Institut Razumkov, National Security & Defence (Национална сигурност и отбрана), №4 (108), Kiev, 2009.

(3) Вж. Ioulia Timoshenko, „Containing Russia“ (Da спрем Русия), Foreign Affairs, New York, май-юни 2007.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

Един призрак броди из Европа

Възраждащият се мит за завоевателния ислам

(От стр. 1)

когато през 2005 г. се включва в работна група, създадена от кабинета на британския премиер Тони Блер със задачата да обмисли възможностите за намаляване на религиозния екстремизъм.

Трудностите, с които се сблъскват поддръжниците на политически ислам при разработването на внушаваща доверие стратегия на Запад, са добре дошли за неофундаменталистките движения, които отхвърлят класическите политически ангажименти. Сред множеството движения от този тип доминира роденият в Саудитска Арабия уахабитски „научен“ салафизъм (*salaifiyya ilmiyya*). Отличаващ се със сектантска строгост и догматичен радикализъм, но далеч от всяка идея за свещена война, салафизът привлича разочарованите от политическия ислам или от неофундаменталистките групи, настанили се отдавна на европейския континент, като „Таблиг“. Но той не предлага пореден вариант на програма, целяща политическа

хегемония, а горчивия плод на един деполитизиран ислам и на една идеологическа реч, проповядваща поведение на отдръпване и отбъгдане спрямо западните общества, като верската общност замества културната (тунизийска, мароканска и т.н.). Така салафизът се вписва в логиката на секта. Привържениците му не се произнасят по въпроса със забрадките, не организират никаква подкрепа на изгонените им имами, нито пък участват в демонстрации на солидарност с палестинците.

Отдръпването се наблюдава не толкова в средите на семейството и общността, колкото в групата на реислямизираните младежи, схващана като „группа на оцепелите“ (*firqa nājīyya*). Критичен към семействата и непризнаващ традиционните имами, салафизът се явява като опозиция на реалния мюсюлмански свят и има успех само сред отхвърлението, по-специално сред младежта. Той трудно набира последователи там, където солидарността на общността е силна, като при коморците или турците.

Преселение към мюсюлманския свят

ИДЕАЛЬТ на салафизма не е нито завладяването на Запада, нито създаването на исламски гета, а *hijra*, преселение към исламските земи или в краен случай в страни, известни като по-гостоприемни, като Великобритания или Канада. Поради това младите от малцинствата, спечелени за салафизма, се оказват в същата ситуация на демобилизиращо изчакване по отношение на възможната си заетост в западното общество, както и поколението на родителите им. Докато родителите са живели с мита за завършане към земята, където са корените им, децата са обладани от желанието да напуснат страната, в която са родени...

Съставянето на убедителен политически проект, блокирано от малцинствения характер, и мисионерското поведение, следствие от сектантския уклон, не са резултат от акт на „ново исламско завоевание“. Както и дейността на въоръжената свещена война. Защото в Европа джихадът се изживява като стремеж към саможертва, а не като политика с други средства. Войнствените групи („Ал Кайда“ или движението на Метин Каплан[6]) имат същия сектантски дух като невойнствените салафисти. Джихадизмът отхвърля чрез *takfir* – обвинение в неверство – всички противници, с които възнамерява да се бори: евреите и християните, мюсюлманите, които не са по вкуса му, и... „Мюсюлманските братя“. Той не се стреми да създаде на Запад контракултура на гетото. Напротив, радикалността му го кара да скъса с общността и квартала (7), както и с джамията, прекалено лесно контролирана от разузнавателните служби и осъдена за компромисната ѝ позиция, тъй като е неизбежно място за преговори със заобикалящото я общество. Набирането на членове за джихад става на други места: в киберкафетата, в спортните клубове и в затвора.

Но тъй като използваха антимата до крайност, новите джихадисти нямаят вече кого да освобождават. Те не се стремят към точно поставена цел (територия или държава, която да заемат; съотношение на политически сили, което да променят; режим, който

от едната страна е *pazarniyat islam* (9), религиозност, освободена от исламисткия уклон към политика и белязана от търсениято на култура „нормализация“ на мюсюлманската идентичност. Исламското *streetwear* (10), модната забрадка, *pop halal* и *Muslim Up* (френска марка безалкохолна напитка на базата на коблата) са израз на утвърждаване на ислама чрез масовата култура. Религията не е интегрално решение, а загриженост за една етика в приетата като цяло западна култура.

От другата страна е неофундаментализът, който, както стана ясно, се обявява против западния ред, но заема позиция на очакване на преселението.

Колкото до смяната на вярата, тя се среща, но в ограничен брой случаи, и е двупосочна, макар и везните да се накланят в полза на ислама. Според Министерството на вътрешните работи във Франция около четири хиляди души приемат годишно ислама, срещу осемстотин мюсюлмани, които избират християнството, предимно евангелизма (11).

Завършането към религията е, разбира се, много очевидно, главно във външния вид и облеклото на онези, които преоткриват вярата (*born again* – „родените отново“), или на приелите ислама – братата и *qatās* (традиционната риза) за мъжете, туниката, скриваща изцяло жените... Но то не е задължително (инициативата за начина на обличане е избор на индивида и рядко се налага организационно). Тоест, тази нова религиозност е по-скоро публична, отколкото политическа. Тя създава идеологически проблем в страни като Франция, където светският характер има здрави позиции, но не представлява собствено казано политическа заплаха, нито пък опасност за сигурността – освен, разбира се, що се отнася до джихадистите.

Приказките за гетата, схванати като мюсюлмански анклави на път да минат под надзора на исламистки агенти, работещи по проект за колективно скъсяване с обществото, също са плод на фантазията. Макар и да е възможно концентрацията на населението в някои квартали да доведе до появата на социален контрол, той не съответства на политическа стратегия за създаване на изолирана от обществото рели-

гиозна или етническа общност, а е следствие на сложни социални, икономически и политически процеси, както и на... поведението на властта – не само в страните с идеология на отделните общности (като Холандия и Великобритания), но и във Франция, въпреки светската ѝ ориентация. Надпреварата за „мюсюлманският отбор“, отпускането на социални жилища по етнически критерии, търсениято на посредници от „общността“, за да „управляват“ предградията, и стремежът да се контролира исламът отгоре – Френският съвет на мюсюлманското вероизповедание, създаден през 2003 г. и оркестриран от държавата – могат да породят поведение на затваряне в общността.

„Мюсюлманските братя“ обаче, популярни повече сред средните класи, имат твърде ограничено влияние в предградията – доказва го тоталната неефективност на *fatwata* за призов към спокойствие, отправена от Съюза на френските исламски организации по време на бунтовете през 2005 г. Салафистите, макар и да пристъп-

В далечните пространства на миленаризма

ПАРАДОКСАЛНО, преди двайсет години, когато „мюсюлманският квартал“ не съществуваше, завършането към религията винаги беше наложено и организирано. Докато в наши дни мюсюлманското обкръжение със своите обществени норми и практики, като Рамадана, както и с книжарниците си, местата за култ, културните центрове и магазини *halal*, благоприятства реислямизацията на индивидуална основа, включително сред първите мигранти.

Европейската обстановка, или по-точно малцинственото положение на ислама в Европа, показва ясно затруднението му да изрази с програмни термини постановките си по отношение на религията и политиката в рамките на модерността, основана на държавата-национа и демократията, от която не може да избега. Оттук произтича както тенденцията в исламските кръгове, допуснати да участват в политическата игра, да се стремят да разграничат *daawa* (проповедта) от политиката, така и появата, на фон на неспособността им да формулират ясен проект, на други форми на неофундамен-

тизъм, които, както описаният от Роа салафизъм, търсещ „чистата религиозност“, отпращат политиката в далечните пространства на миленаристката мечта.

Тези, които търсят публично признание, напротив, виждат бъдещето си в „чистата политика“, по израза на Ямин Макри, бивш ръководител на Съюза на младите мюсюлмани. Някои Братя се захващат с активна дейност в класически политически партии, леви и десни. А борбата за правата на произлязлото от имиграцията население също се преразпределя на базата на културни идентичности от светски характер (като *Indigènes de la République* – „туземците на републиката“ след 2000-та година, след „Мюсюлманските братя“, които доминираха мюсюлманската сцена през 90-те години на XX век)...

Всички тези различни пътища на разрыв между сферите на религията и политиката изразяват негласното признание, че завоевателните идеи са илюзия. В такъв случай няма особено значение дали съществуват експанзионистични приятели, главното е да се покаже тяхната несъстоятелност в социологическите промени.

(6) Raïkalna група, създадена в Германия през 1984 г., замесена в редица терористични атаки.

(7) Olivier Roy, *цит. съч.*

(8) „Déscryptage: l'islam en France et en chiffres, 1989-2009“ (Декодиране: исламът във Франция в цифри, 1989-2009), <http://religion.info>.

(9) Patrick Haenni, *L'Islam de marché, l'autre révolution conservatrice* (Пазарният ислам, другата консервативна революция), Seuil, Paris, 2005.

(10) Облекло, разпространено на улицата, съчетаващо например джинси, маратонки и религиозни символи като забрадката.

(11) Вж. Linda Caille и Marie Caleb, „France : qui sont les musulmans convertis au christianisme?“ (Франция: кои са мюсюлманите, приемали християнството?), <http://religion.info>.

(12) Emmanuel Todd показва в *Le Destin des immigrés* (Събудата на имигрантите), Seuil, 1997, че процентът на смесените бракове на алжирци е нараснал от 6,2 на 27,5% в периода от 1975 г. до 1990 г. За мароканците този показател нараства от 4 на 13%.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Вера Генова

Социологическият „аборт“ на един „бейби-бум“

ДА СЕ ГОВОРИ за експанзионизъм, означава да се говори за цифри, за галопиращи демографски показатели. Мюсюлманите имали висока раждаемост, следствие на самото естество на религията им, завоевателна по същността си. Страховете, предизвикани от подобни вървания, подсилени от речите на някои исламистки проповедници, насиращащи раждаемостта, се обезсилват от фактите.

Най-напред, във всички мюсюлмански страни се забелязва спад на раждаемостта (1). От 6,8 деца на жена през 1975 г. средната раждаемост е спаднала на 3,7 през 2005 г. Няколко примера, отнасящи се до трети десетилетия: в Мароко показателят на раждаемостта е намалял от 7,3 на 2,4; в Алжир – от 8,4 на 2,6; в Саудитска Арабия – от 8,5 на 3,6. Тунис и Иран също бележат спад на възпроизвъдството, като намаляването на раждаемостта от 7,3 на 2 ги приравнява с... Франция.

Само племенните общества се съпротивляват (малко) по-добре: Либия бележи спад „едва“ от 7,6 на 2,8; Йордания – от 8 на 3,5; Оман – от 8,6 на 3,6. Намаляването на демографските показатели, характерно за съвременността, закъсня в арабския и мюсюлмански свят, но пък се осъществи за рекордно кратко време и продължава.

Освен това спад на раждаемостта се забелязва дори в страните, където процес на реислямизация и където се появява исламска държава: нито едното, нито другото не се явиха като противовес на пренастройването на мюсюлманското население към каноните на съвременността, що се отнася до демографските показатели. В Иран към 1985 г., в разгара на исламската революция, показателят на раждаемостта спадна (6,8 деца на жена през 1985 г. срещу 2,1 днес). В Ливан духът на съпротивата, обзел шийитите, не попречи раждаемостта сред тях да спадне по-бързо, отколкото сред маронитите.

Докато в християнския свят дехристиянизацията (наред с ограмотяването) изигра главна роля в еволюцията към по-ниска раждаемост, характерна за съвремието ни, в мюсюлманския свят не бе необходима дейслиянизация, за да се постигне същият ефект. Причината е несъмнено, че новата мюсюлманска религиозност се основава на индивидуалистични, а не на общностни ценности.

П. Е. и С. А.

(1) Youssef Courbage и Emmanuel Todd, *Le Rendez-vous des civilisations* (Среща на цивилизациите), Seuil, Paris, 2007.

Нови конфликтни взаимоотношения
на международната сцена

От западното господство до полицентризма

От началото на индустриалната революция през XIX век западните страни са били център на международната система, а тяхното развитие е в основата на иерархичните структури в съвременния свят. Днес се наблюдава нова структурна промяна, а именно възникването на полигонтична система.

ВЪЗРАЖДАНЕТО на Азия и бързото развитие на други региони в света през последните десетилетия представляват едни от най-значимите промени в международните отношения от началото на индустриалната революция. Дълго време изолирани от историческите средища на капитализма, тези „бръзоразвиващи се зони“ станаха (отново) или пък са на път (отново) да станат това, което Франсоа Перу наричащ „активни единици, чиято програма не просто е пригодена към заобикалящата [ги] среда, а самите те [приспособяват] средата към [своята] програма.“

Въпреки различните ситуации и големите разминавания, отразяващи разлики в стартовите позиции и историческите пътища на развитие, мащабите, интензивността и устой-

чивостта на тази промяна не оставят никакво съмнение за структурния ѝ характер. Това развитие се наблюдава най-ясно в Азия, която е дом на две трети от световното население: делът на Китай и Индия в световния брутен вътрешен продукт (БВП), изчислен в съответствие с покупателната способност (ПС), нарасна от 3,2% и 3,3% през 1980 г. до 13,9% и 6,17% през 2006 г.; през 2007 г. в Китай БВП (ПС) на глава от населението се увеличи 16 пъти (нараствайки от 419 на 6800 необезценени долара), а в Индия неговото увеличение бе петкратно (от 643 на 3490 необезценени долара). Подобно развитие се наблюдава обаче и в Бразилия, където БВП на глава от населението се увеличи почти тройно (от 3744 на 9080 долара), както и в Русия, където след депресията от 90-те години на XX век БВП на глава от населението достигна 13 173 долара през 2006 г.

Историческа промяна в статуквото

ЗАЕДНО с това положително развитие се наблюдава и силно изразена тенденция към регионализация в Източна Азия: търговският обмен между отделните региони там нарасна до 40% от общата търговия през 1980 г., до 50% през 1995 г. и до близо 60% днес. Наченки на регионализация има и в Южна Америка (Общ южен пазар). При положение че сегашната световна икономическа криза не навреди сериозно на тази динамика, техният общ дял от световния БВП би трябвало да достигне близо 60% между 2020 и 2025 г., 45% от които ще бъдат за Азия. Икономическото развитие неминуемо ще се изрази в по-голяма политическа автономия.

Така международната система на ХХI век ще бъде децентрализирана и в нея ще има много полюси за вземане на решения. В исторически план тази промяна в статуквото е ис-

тинска революция, с която завършва двувековният цикъл на западното господство. Тя бележи връщането при нови условия към световния полигонтизъм, предшествал „голямото разцепление“ между Европа и останалия свят.

Редица скорошни изследвания показват в действителност, че иерархичните структури, трайно разделили света на доминиращи центрове (развитите страни) и зависими от тях „периферни“ колонии (страни от Третия свят), се оформят едва в началото на XIX век и се доразвиват след това по времето на индустриалната революция и на „първата глобализация“.

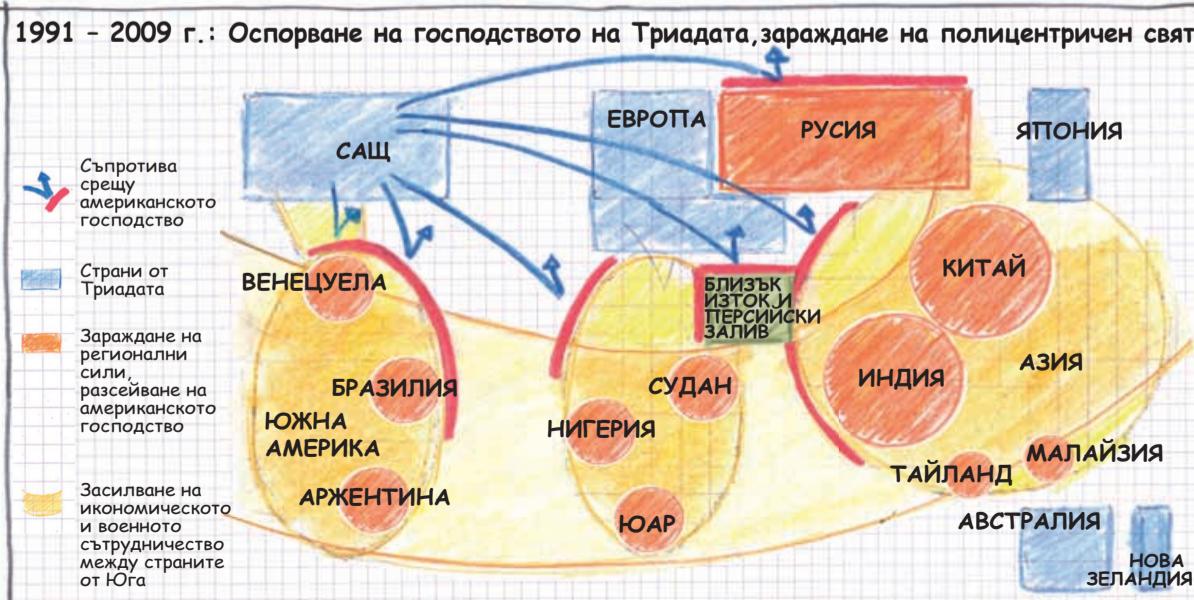
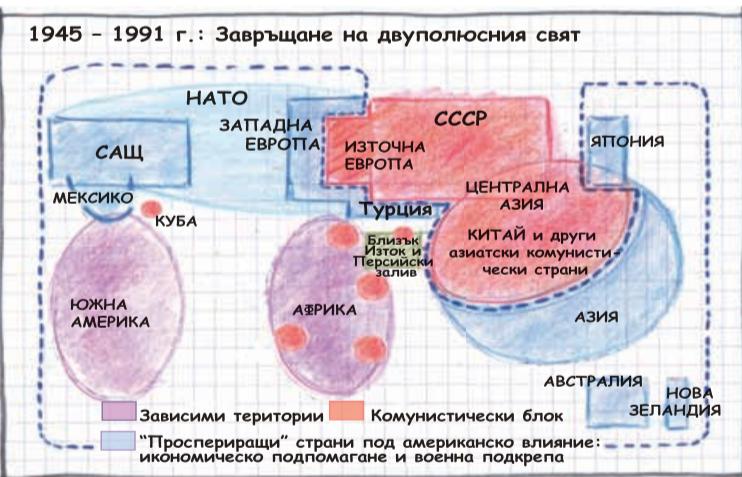
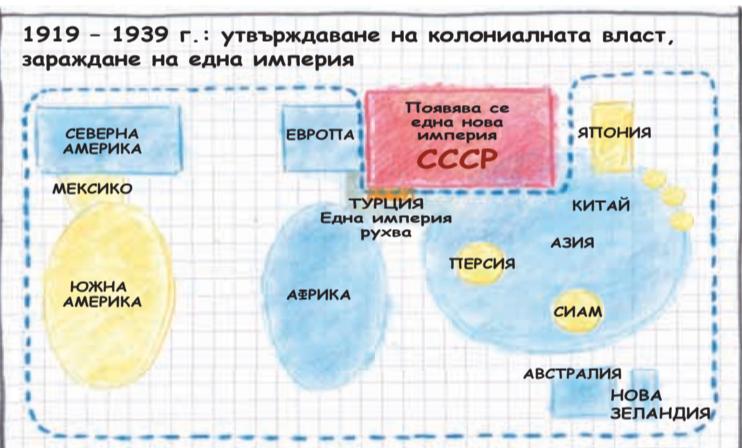
Едновременно причина и следствие от увеличаващото се икономическо и технологично разминаване между Европа и останалия свят през XIX век, международният

подем на западните страни доведе до създаването на двуполюсен свят. Интегрирани във формалните и неформалните структури на имперските центрове, новите страни от „периферията“ се превърнаха във второстепенни елементи на една глобална система за производство и търговия, насочена чрез използване на принудителни средства към задоволяване на нуждите на големите центрове.

Докато жизненият стандарт в Азия, Османската империя и Европа е общо взето един и същ до 1800 г., по-късно там започват да се наблюдават значителни разминавания, тъй като подемът на западните страни е последван от регресия, а след това и от стагнация на жизнения стандарт в зависимите от тях страни (Япония е съществено изключение в Азия, а Аржентина и Уругвай – в Латинска Америка). Така средният брутен национален продукт на глава от населението в Третия свят бе съвсем малко по-висок през 1950 г., отколкото през 1750 г. (+0,6%). Неравенството между Севера и Юга намалява с различни темпове след освобождението на колониите, тъй като политическата самостоятелност често прикрива трайните отношения на зависимост.

Така сегашната промяна слага край на една трайна историческа конфигурация. Полигонтизът предполага не само по-справедливо международно разпределение на богатствата, но и коренна промяна в политическите взаимоотношения: създадените след Втората световна война международни институции (като Организацията на обединените нации, Международния валутен фонд, Световната банка, без да споменаваме Г-7 и Г-8, чиято легитимност днес е поставена под съмнение) ще трябва неминуемо да се променят, за да са в крак с новите реалности. Като се имат предвид многото световни предизвикателства, промяната отново поставя неотложния въпрос за сътрудничеството.

Атлас 2009
на Монд дипломатик
Превод Ивайло Буров

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месецата като приложение на в. „Дума“. Във Франция вестникът се издава от SA Le Monde diplomatique, в което акционери са SA Le Monde, Асоциация Gunter Holzmann и Асоциацията на приятелите на Monde diplomatique.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE
Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предици директори: François HONTI (1954-1972), Claude JULIEN (1973-1990), Ignacio RAMONET (1990-2008)

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Данкова
За контакт с българската редакция:
София -1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(Монд дипломатик – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Вестник „МОНД дипломатик“
Директор
проф. д. ф. н. Венко Кънев

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Данкова

За контакт с българската редакция:
София -1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(Монд дипломатик – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на „Монд дипломатик“ на 4 февруари 2010 г.

□ На фокус

Нито риба, нито рак

Вместо да се увеличават, придобивките за инвалиди у нас се топят

Йордан Съев

Правителството имаше намерение интеграционните добавки, които са 9,75 лв. на месец за хората, освидетелствани от ТЕЛК с нетрудоспособност над 50%, от 1 януари т.г. да се изплащат само на тези, които са с доход (пенсия) до 350 лв. По този повод президентът се срещна с премиера и двамата се договориха това ограничение да не се въвежда. В същото време от 1 януари СК "Градски транспорт" вдигна драстично цените на инвалидните карти. Досега всички с над 50% нетрудоспособност плащаха по 6 лв. за месечна карта. От Нова година обаче това е валидо само за тези, които са с категоризация над 71%, докато останалите вече плащат по 20 лв. Да се беше вдигнала цената с 10-15% - разбираемо, но певече от три пъти е трудно обяснимо.

В същото време е общеизвестно, че циганите смятат градския транспорт за обществено благо, от което могат да се ползват безплатно. По времето на апартеида в ЮАР е съществувало подобно явление. Негрите са смятали, че ползването на градски и междууселищен транспорт не трябва да се заплаща от тях, още повече, че във всяко превозно средство е имало отделение за бели и черни. Тогава правителството приема решение, според което на чернокожите от работната заплата се удържат по 7,5 раунда (по това време 1 раунд е бил равен на 5,5 щ.д.), срещу което им се дава карта за градски транспорт. Във всяко превозно средство има кондуктор, който допуска в него да се качват само притежаващите такива карти. Изключение се прави за учениците, инвалидите и пенсионерите.

В Германия, Англия и почти всички западноевропейски страни съществува задължително условие всяко превозно средство на градския транспорт да има поне една врата, която да бъде на равнището на тротоара, за да могат през нея да се вкарват инвалидни колички. В София на това условие отговарят само някои от трамвайите по линии 5 и 7. Да се качват само притежаващите такива карти. Изключение се прави за учениците, инвалидите и пенсионерите.

От новата година 24 хил. инвалиди остават

без социални асистенти

Това се отнася и за хора, които са напълно обездвижени и само с чужда помощ могат да задоволяват потребностите. Предлаганата алтернатива е социален патронаж. Това означава доставка на храна и почиване на жилището, срещу което обслужваните заплащат 60% от пенсията си. По този начин излизат, че не толкова държавата се грижи за нуждаещите се, а те, отеляйки от осъдните си средства, финан-

сярат откриването на работни места. По-същественото обаче е, че проблемът не се решава. Чрез социалния патронаж инвалидът не може да се постави в леглото да спи, не се вдига от него, за да се премести в количката, и пр. Никой не поема грижа да му смени бельото, дрехите и чаршафите, нито да ги изпера. Няма кой да го изхвърли, да му изреже ноктите.

Част от тези болни и нещастни хора имат синове, дъщери и внуци, които искат да се грижат за тях. Но от своя страна те също се нуждаят от средства за препитание за себе си и за своите деца. В същото време не им се дава възможност да бъдат социални асистенти, въпреки че при много сложна процедура това някак може да се уреди. Напълно изключено е обаче съпругата или съпругът на инвалид, ако е пенсионер, да получи статут на социален асистент.

Какво остава тогава? Най-приемливото решение е настаниване на немощните хора в хосписи. Те са два вида. Едините са общински, в които таксата е 60-70% от пенсията. Те обаче са недостатъчно на брой за всички нуждаещи се и за постъпване в тях се чака с години. Другият вариант са частните. В тях по всяко време има свободни места, но таксата е минимум 1100 лв. месечно. В "пазарната ниша" се наместиха и фирми, които предлагат свое-го рода частни санитари (болногледачи). Срещу 800 лв. на месец в София идва например жена от Полски Тръмбеш, на която се осигурява, освен заплата, храна, квартира, отопление, ток, вода, телефон, телевизор, радио, ползване на хладилник и пр., а освен това и 4 почивни дни в месеца, плюс националните и официалните празници. При това има право на 2 ч. лично време всеки ден. Всичко това е условно, разбира се. Някои биха добавили -

Безразличието е по-болезнено от физическото страдание

и рисково.

За пореден път се изправяме пред ситуация, която у нас е

госма по-различна от тази в ЕС

и други страни по света. Мой познат в Англия - индус, живеещ в Бирмингам, е инвалид. Пише ми, че се чувства благословен. При злополука е загубил единия си крак, но му е поставена безплатна протеза, за да се движи почти нормално. Въпреки това има осигурен 24-часов социален патронаж, с който се извършват функциите на санитар, камериер, готовач, чистач и всичко останало, за което не плаща нищо. В английското общество инвалидите са едва ли не издигнати в култ. При всичките им привилегии, когато някой от тях се появи на количка пред черква, за 4-5 ч. събира от просия поне 30-40 лири. Това са го разбрали наши и румънски просяци, които по този начин си осигуряват доста

добра надница.

В Швейцария просията е абсолютно забранена под каквато и да е форма. Затова там няма цигани от България, Румъния, Унгария, Русия, Украина и пр., но за инвалидите се полагат грижи от А до Я. В Сирия също няма просяци. Страна, която няма значителни природни ресурси, плаща пенсии от близо 400 щ.д. на инвалидите от войните с Израел и поразените от различни болести. Там няма ТЕЛК-ове. Епикризата е достатъчна като основание за отпускване на инвалидна пенсия.

В Иран всички участват във войната с Ирак с категоризирани правоимащи пенсионери, като се приема правилото, че за войника, офицера и генерала пенсията по тази линия е една и съща - 60 риала. Всички те се смятат за ветерани от войната и имат право на отдих в почивните бази на армията, които са над 100 в цялата страна. В Кувейт, Оман, ОАЕ и Саудитска Арабия за всеки инвалид е осигурен личен асистент. Тази работа се върши от китайци, индийци и африканци. Държавата им плаща по 1200 щ.д. месечно, за да се грижат за инвалидите, а също така безплатна храна и квартира.

Барак Обама прокара в Конгреса на САЩ програма, финансирана с 300 млрд. щ.д. за здравеопазване, от които 95 млрд. са предвидени за подпомагане на инвалиди. В Япония още в средата на 80-те години на миналия век държавни, обществени и благотворителни институции създават система за социално благополучие на инвалидите. Освободените вече американски военни бази в островите Окинава и Рюкю са превърнати в луксозни санатории за инвалиди и болни пенсионери. За настаняване в тях те плащат 30% от пенсията си.

Какво е положението у нас? Вместо да се приближаваме до световните стандарти,

бележим отстъпление гори от минимално постигнатото

С оправданието, че няма пари, от 1 януари броят на личните асистенти се намалява с 8 хил. души. Оставащите ги орязват в заплащането. Вместо да продължават да получават по 180 лв. за 8-часов

работен ден, ще им плащат по 145 лв. за 6-часов. А всъщност личният асистент трябва да обслужва инвалида 24 ч., защото без негова помощ той не може почти нищо. Според българското законодателство личен асистент на инвалид не може да бъде съпруг, съпруга, син, внук, ако те са пенсионери. Трябва да са в работоспособна възраст, регистрирани в бюрата по труда като безработни. Няма обаче програма, по която да се обучават хората да слагат памперси на инвалиди, да ги къпят, да ги подстригват и пр. Само 20% от асистентите са съпруги, съпрузи, деца и внуци на нуждаещите се от непрекъсната помощ и те им я осигуряват не толкова от материален, а по-скоро от родствен интерес. Има хиляди, които се грижат напълно безплатно за свои близки инвалиди. Но това освен с доброволен труд е свързано и с парични разходи. Средната инвалидна пенсия на човек с 80% нетрудоспособност е 127 лв. Това са жалки пари, които не покриват елементарните нужди от средства за храна, издръжка на жилището, лекарства и други най-насъщни потребности. Само памперсите струват 45 лв. на месец.

Положението е повече от трагично, но има ли изход от него? Да, ако се приеме практиката във Великобритания, която отделя 1,6% от БВП за издръжка на инвалидите. Освен това даренията в съществуващи инвалиден фонд са необлагаеми. За сравнение - у нас нито има такъв фонд, нито данъчни облекчения за издръжка на инвалиди. В Швейцария фармацевтичните фирми са задължени да продават 12% от продукцията си на цени с 40% по-ниски, ако те се консумират от инвалиди. Като национализира петролните компании, венецуелският президент Уго Чавес въведе безплатно здравеопазване за всички граждани, а специално за инвалидите осигури безплатни асистенти.

Ние сме нито риба, нито рак. Държавата няма пари за задоволяване на потребностите на инвалидите. Благотворителните организации също нямат средства. Така се оказва, че да си инвалид у нас, е все идно да си потенциален кандидат за онъя свят. Там поне всички сме равни.

От Нова година 24 хил. инвалиди са без социален асистент

□ Искам думата

Милен ГЕТОВ

Kартонче, досие... и си в "списъка на по-зора"! Презумпцията, че който се оправдава, е виновен, не е в сила, когато става въпрос за съдбата на човека.

За това си заслужава да се говори.

Действието се развива през 1949 г., преди 60 години! Георги Димитров е вече покойник, генерален секретар на БРП (к) е Вълко Червенков. Започва

битката за надмощие в ръководството на партията и държавата

между местните участници в съпротивата и "чужденците" - политечните, предимно от бившия Съветски съюз.

Започва и акцията "врагът с партиен билет". Ново "разчистване на сметките" след Народния съд. Този път - срещу свои. Процесите срещу Трайко Костов и видни партийни и държавни ръководители показват, че сталинските методи и принципът "няма човек - няма проблем" започват да са в сила и у нас. Недоволите от "вносния социализъм" трябва да бъдат отстранени или "обуздани"...

24-годишният редактор на седмичния кинопрерглед към Българската кинематография, член на БРП (к), "перспективен млад кадър", изведнък се оказва "враг с партиен билет". Сведенията от местните партийни и комсомолски ръководства в родния град са униожителни - член на "Бранник", участник в националистически организации, в "Легиона", проповедник на "Велика България". Според сведенията: "Родителите му били участници в съпротивата преди 9.09.1944 г., а вуйчо му е със смъртна присъда, заменена с доживотен затвор, заради участие в Септемврийското въстание 1923 г." Так според сведенията: "След 9.12.1944 г. бащата попада под влиянието на проф. П. Стоянов (бивш министър в първото ОФ правителство, подпредседател на мирното споразумение с Москва) и

преминава в „блатото на опозицията“

"С помощта на вуйчо си (виден партиен функционер), пише още в характеристиката, младежът става член на РМС, след това на БРП (к), работи във в. "Труд" и след това - в Българска кинематография." Никой не си е направил труда да провери наистина ли синът на такива родители и роднини, с такава биография, може да бъде приет в "Легиона", след като поради същата причина не е приет във Военното училище? И как ще вземе участие в "войни групи, побоища и др.", след като баща му няколко пъти е бил интерниран, а в навечерието на 9.09.1944 г. е арестуван и инвизиран (счупени ребра и избити зъби) в полицеенския участък?

За кого е възмездietо

Джеймс Бонд, Емил Боеv и... аз

Македонският ген (дядото е от рода на Григор Пърличев от Охрид) и възпитанието в любов към родината и защита на националните идеали го правят защитник на

борбата за социална справедливост

Само "между другото" еказано в сведенията, че "през 1943 г. той е бил изключен от всички гимназии в страната за "противодържавни прояви" (половин от изключването е доклад от ръководителите на местната организация "Бранник").

Никъде не се споменава, че е участвал във войната срещу хитлеристка Германия (Дирекция за културна дейност сред войската - пропагандната рота) и в бригадирското движение (Хайнбоаз и Перник - Волуяк). С тези сведения той е изключен - този път от партията, и...

става жертвa на държавна сигурност

"Ако искаш да останеш на работа в Кинематографията, трябва да подпиши декларация за сътрудничество!" Приложените документи в досието описват подробно подготовката и плана за вербуване, както и изпълнението. Картонче и декларация! Но нещата не са толкова прости, както изглеждат! Прави се добре подгответ опит за вербовка на най-близкия човек на виден партиен функционер, който се ползва с огромен авторитет - близо 20

години лежи по затвори и лагери, но с ръководителите на опозиционните партии и профсъюзи. Той има собствено мнение, което си позволява да изказва на висши партийни форуми. И това го прави много популярен. Георги Димитров след Петия партиен конгрес го прави от първи секретар на Софийската партийна организация на завеждащ отдел "Пропаганда и агитация" на ЦК. И перспективата е ясна! Но явно с тези си качества той не е бил "любимец" на новото партийно ръководство...

Изключват племенника от партията и той ще направи опити да го оправдае, т.е. ще

използва своето партийно положение. Ако не го направи (както и става), племенникът му ще "докладва" всяка негова стъпка и изказване. Добре измислено! Дават декларацията и по "патриотични мотиви" предлагат на младежа "да сътрудничи"... Той няма и до днес представа какво означава "да сътрудничи"!

Какво е трябвало да направи? Да подпише и докладва за "всяка стъпка и действие" на своя роднина, който е брат на майка му? А тя и Цола Драгичева са едни от първите жени в марксисткия кръжок на Висшия педагогически институт в София! Той му е повече от баща - майка му е починала, когато е бил на 7 години. Веднага след войната и каузата през 1946 г. той го взема и се грижи за него, докато следва в Университета, работи, та - чак до женитбата му. Той е причината да приеме поканата и да стане партиен член, защото

в негово лице вижда човек справедлив и честен

Не може да си представи, че "неговата партия" не е най-справедливата и най-чистата!

Може би веднага ще запитат - защо не е отказал? От страх, че ще го изгонят от работата, в която вече е дал доказателства за развитие, или от страх за репресии, които ще последват? Тези, които помнят, знаят какво значи да бъдеш "изключен от партията". Това е доживотна присъда, без шанс за реализация. Но не това го е уплашило. Страхът, че ще използва този отказ и изключването от партията срещу един безуспорно честен човек и ще стане причина да го дискредитират...

А картончето е сложено и "още една бройка" е отчетена. Съобщава всичко на вуйчо си, който не може да го проумее. Но червената лампичка е светна...

За чест на ръководството на Студията за хроникални и документални филми, тогава Георги Панчев, Христо Горов и Теньо Казака - и тримата партизани, младежът не е уволнен,

а му е възложено да направи спортна редакция към кино-прегледа. Благодарение на това - всяко зло за добро, той обикаля "половината свят"! В интерес на истината, от деня на подписване на тази декларация до ден-днешен никой не го е потърсил, никакво сведение не е поискано и написвано!

Както се вижда от документите в досието, през 1954 г., две години след "картончето", при поредното "пребряване" се установява, че от подобен "сътрудник", от когото няма нито една информация - писмена или устна, нямат нужда. И

с оценка „негоден“ госуcтено e изпратено в архива

Но далновидни служители са го запазили "за всеки случай". Цели 60 години те очакват "обектът" да се издигне в йерархията и досието "да потрява", нищо, че е празно. Служители и поколения се сменят, но... досието си стои.

Вуйчо му често е казвал, че в затвора много пъти са му предлагали да подпише декларация, че се отказва от политическите си възгledи и няма да се занимава с политическа дейност. Срещу това - ще намалят присъдата му или ще го освободят. Не подpisal! Вярвал в идеите, на които посветил живота си. Слава богу, че не е доживял да види

този нашенски „преход“...

Какво е трябвало да направи този младеж тогава? В името на какви идеи и идеали? Оставало му е само едно - да бъде честен и справедлив спрямо себе си и хората, да запази съвестта си чиста. И той го направил!

Младежът бях аз - вашият колега и сънародник, който превижда три обществени строя, премина от един век в друг, но си позволи

лукса да остане неопетнен и добър българин

И още си мечтая да стане собственик и издател на такъв вестник, какъвто беше навремето "Поглед"...

Комисията си е свършила работата, която е възложена - има картонче, има досие - има списък!

Но питам - за кого трябва да бъде възмездieto? На кого трябва да се удари "черният печат", който отнема правото да гледаш хората в очите, да имаш собствено мнение, да получиш заслужена почит за труда, таланта и родолюбието си?

Нали отговорът го има в пожълтелите страници на тези досиета - кой, какво, срещу кого и за какво е говорил и писал? Или картончето е било "за всеки случай"! Нали съвестта е най-справедливият съдник!

Това не е оправдание.

Това е цената на един човешки живот. И - нека бъдем справедливи!

Позиция

Оптимизация на чувствата

Измислихме машините и се превърнахме в техни подобия

Пейчо Кънев

Докато целокупният български народ глусува и избира чушкопеци, светът обяви интернет за изобретението на столетието. Какво всъщност представлява той? Сухото, техническо определение казва: интернет е глобална система от взаимосъврзани компютърни мрежи, която се използва от милиарди потребители от целия свят. Това е мрежа, съставена от много други мрежи, изградени от милиони частни и обществени, академични, бизнес и правителствени мрежи, с големина от локална до глобална, свързани една с друга посредством широка гама електронни и оптически технологии. Интернет съдържа огромен брой източници на информация и услуги, най-известните от които е взаимно свързаните, хипертекстови документи в световната мрежа. Толкова с техническата информация и сухите факти. Нека сега разгледаме отвътре самото явление интернет и да се опитаме да синтезираме всичките му плюсове и минуси, цялото му влияние в живота на най-обикновените хора. Интернет наистина промени всичко. Абсолютно всичко, за което можете да се сетите. Традиционните комуникационни изобретения на човечеството като телефона, телевизията, радиото бяха

частично преопределени

или промени изцяло, за да могат да се възпроизват от технологите на световната мрежа. Издаването на вестници, списания и книги се преобърна в създаването и поддържането на уебстраници и блогове. Днес най-добрите журналисти са най-големите блогъри. Популяризирането на интернет, особено в края на деветдесетте години, доведе до навлизането в ежедневието на съвсем нови форми на комуникация между всички хора - електронната поща, разговорите в реално време посредством компютрите, форумите и сайтовете със социална насоченост. Най-великото изобретение на човечеството би трябвало да служи за социалното облагодетелстване на самото това човечество. А дали наистина е така? Всяко изобретение, дошло от човешката мисъл, може да промени отделни части или целия живот на изобретателя и всички ползвачи конкретното изобретение. Но тъй като не можем да предскажем какво би се случило за жалост с много. От средата на деветдесетте години в световен мащаб

ва, позволи обмена на данни и информация да е ужасно бърз. Интернет не е само най-бързо развиващата се технология през човешката история съгласно темповете на техническата еволюция, но и също така притежава огромния потенциал сайтове се превърна в епидемия от световен мащаб. Обирите на банки, теглението от личните сметки на милиони хора, кражбите на секретна информация, всичко това по електронен път - в ежедневие. Интернет даде свободен достъп до порнографски материали на неявнолетни, безнаказано общуване на педофили с малки деца, тотално заробване на личностното отношение между хората. Всичките форуми, чат-стани, частни канали, сайтове за запознанства и най-новата социална услуга - фейсбук, доведоха до една, обща и колективна, самота. Особено при най-малките. Съвсем скоро книгата ще се превърне единствено в предмет от интериора, с който аранжира-

все още не могат или отказват да разберат. Обществата ни се превръщат в технократска, антисоциална утопия, а ние се креми в тъмните двери на нихилизма. Истина е, че високите технологии отприлича много негативни емоции у хората. Една от най-големите злени, които ни даде интернет, е анонимността. Цялата мрежа е изпълнена с потребители, които, прикривайки се зад измислени "никове" или фалшиви имена, изливат ежедневно огромната си злоба. Усещат, че най-накрая им е дадена думата. Хората искат да бъдат чути. Но генерално обирката посълнила си. Вместо да използваме това наше творение за собствена изгода, ние го превърнахме в инстру-

не. Много от хората, които използват интернет, го правят повече с цел да задоволяват своята нужда от забавления, отколкото за образование, информация, получавана на новини и т.н. Човечеството и преди е било свидетел на огромни технологични революции. Такива, които промениха из основи темповете на развитие, било то научно, социално, а дори и религиозно. Но промените невинаги са били приемани радушно от обикновените хора. Спомнете си Нед Луд и неговите поддръжници, които през периода 1811-1813 г. се противопоставят на механизирането на текстилното производство в Нотингам, Англия, и започват да трошат новите машини. Така изразяват своя страх, че работните им места ще бъдат завоювани от машините. А каква е ситуацията днес, в нашето израснало и модерно общество? Минусите на интернет за жалост са много. От средата на деветдесетте години в световен мащаб

крибата на кибер престъплението

дръпна рязко нагоре. Компютърните престъпници, т.нар. хакери, живееха необезпокоявани в своя дигитален рай. Хакването на президентски, военноморпоративни и обществени

мент на омразата. Вместо да ни помагат да мислим, лека-полека компютрите хората общуваат помежду си посредством висшите технологии, докато физически се намират сами в една стая. Съврзат се на ден със столици хора, а са посамотни от всяка. Имам лична теория за човешката еволюция и връзката ѝ с модерните технологии и тя е следната. Израстването на човешката раса още от самия й генезис е станало с много бавни темпове, ако говорим с езика на антропологията. Постепенно издигане над останалите земни популации и установяването на хуманоидите като господари на планетата е станало

в унисон с технологичното им развитие

Първите ордия на труда, измислени от същите тези хора, са били еквивалентни на тяхното мозъчно развитие. Нарастването на мозъчната им маса е било пропорционално на тяхното техническо развитие. Преместваме се изведнъж до наше време и какво наблюдаваме? За последните два века човешката цивилизация напреднала много повече в технологично отношение, отколкото в цялата си предишина история. Най-великите ни умове извършиха такива открития, които повечето от нас

мент на омразата. Вместо да ни помагат да мислим, лека-полека компютрите

намалиха природната интелигентност

на хората. Умните машини мислят вместо нас, помнят вместо нас и вземат нашите решения. Децата търсят забавленията си в тях, а не както преди - в литературата и игрите. Компютърните игрални засили са претърпани, а детските площадки тънат в разруха. Бързото технологично усъвършенстване на

младите увеличи още повече различията между поколенията. А колко лесно можеше да бъде другояче. Интернет даде възможност на всички големи умове на планетата да мислят заедно, даде ни възможност да се опитаме да бъдем по-добри един към друг, да се научим. Да създадем нещо, което да оставим след нас.

А ние все повече потъваме в тъмнината на собствените си съзнания. Да, ние сме човеци, но никога не съм мислил, че ще се превърнем в сянка на съмните си. Исаак Нютон бе казал: "Когато науката прави крачка напред, тъмнината отстъпва". Нашето време опроверга гения му. Надявам се поне да е познал за следващото!

Брюкселски безсъници

Черна серия за Бойко Борисов

Георги ГОТЕВ

Оттеглянето на кандидатурата на Румяна Желева за еврокомисар спука един цирей, който гноеше цяла седмица. Можем да съжаляваме, че премиерът Бойко Борисов не призна веднага след устния изпит пред евродепутатите на 12 януари, че се е провалила. Още тогава той можеше да предложи на Барозу друга, разумна кандидатура, каквато е тази на Кристалина Георгиева. Можеше да си да спестим доста негативи. Европейската народна партия направи няколко грешки. Първо, направи Желева свой заместник-председател, без да е сигурна дали всичко около нея е чисто. Втората грешка беше, че по егоистични подбуди, за да не загуби лице пред европейските социалисти, настояваше до последно Желева да остане в надпреварата и поощряваше Бойко-Борисовата упоритост. Не ми е известно дали в ЕНП знаят, че Борисов не обича да губи, на тенис например, но комбинацията от твърдоглавия беше отровен коктейл.

Трета грешка, която ЕНП прави, е, че създава обструкции на словашкия кандидат комисар Мараш Шевчович не по принципни причини, а защото иска да се търкуле една социалистическа глава за компенсация срещу скалпа на Желева. Само че атаките на ЕНП срещу Шефчович бяха много плитки и от схватката засега победител е словашкият социалист. ЕНП заслужи наградата "златния скункс" за лоша тактика и комуникация. За цялата тази седмица европейските и световните медии произведоха безброй публикации, от които читателят научи, че най-големият проблем на новия екип на Барозу се очертава да бъде една българка, която има амбицията да ръководи хуманитарната помощ за Хаити, ако успее да намери Карибския басейн на картата. И други неща се изписаха в ущърб както на Желева, така и на имиджа на страната ни. Остава впечатлението, че в една бандитска държава с премиер бодигард и министрите не са компания за препоръчване.

При това дойде поредното показно убийство в центъра на София посред бял ден, което напомни, че Борисов дойде на власт с намерения да счупи гръбнака на бандитите, но пожеланията са едно, реалността друго, а връзките между власт и организирана престъпност трето.

Но черната серия за Борисов продължава. Той първо се опита да запази Желева на поста външен министър, като и "разреши" оставката само като кандидат еврокомисар, но бързо осъзна грешката си. Желева няма вече лице пред Европа. Тя самата го разбра и поиска оставка от всичките си постове - единственото правилно решение в положението, до което се докара. Нима някой допуска, че Желева ще може отново да взема думата сред външните министри на Европа? И да ги съветва как да се справят с пиратите в Сомалия например?

Опозицията у нас е доста кротка напоследък.

Около случая Желева не усетих натиск в парламента за разлика от различните модерни форми на изразяване, кавито са интернет форумите и фейсбук.

Поуката от натиска срещу Желева в Европарламента е, че има смисъл от него, защото така функционира демокрацията. В България Желева можеше да бъде атакувана заради странните си имотни декларации още при съставянето на кабинета, но това не се случи. Може би защото у нас се смята, че такива битки са предварително обречени. Или защото не вярваме, че и у нас демокрацията би могла да функционира.

Погледнато от Брюксел, за мен най-изумителното през изтеклите дни беше индулгенцията, която сътвори за Желева заместник-министърката на правосъдието Жанет Петрова. За да оневини Желева във връзка с противоречията в различните декларации за състояние, които е подавала, Жанет Петрова постанови, че правилникът на Народното събрание няма задължителна сила, поради което Желева, видите ли, не е нарушила закона. С това тя фактически разреши на всички народни представители да върят бизнис. Тези правни словоблудства са добра илюстрация как у нас юристи са специализирани да обслужват власт и престъпност. Разлика няма. Интересно дали опозицията ще поискава оставката на Жанет Петрова. Ако не го направи, значи няма парламент. Но поне има фейсбук.

Култура

Мария Илиева записа вокали за авторския албум на Лили Йончева

очаквайте

Камелия Тодорова покорява Виена

Kралицата на българския джаз Камелия Тодорова ще изнесе на 23 януари - два дни след рождения си ден, концерт в културния виенски джаз клуб "Порги и Бес", научи ДУМА от Ирина Симова, ръководителка на КОМПРЕС - София, бюро за връзки с община Виена. Организаторите на концерта отбелзват из-

ключителната техническа прецизност и емоционалност на изпълненията ѝ.

На сцената ще ѝ акомпанират братята Антони и Георги Дончеви (пиано и бас), които са добре познати на джаз средите във Виена. На ударните инструменти ще излезе Димитър Семов.

Вечерта ще премине и със специалното участие на

две български музиканти, които от години живеят в австрийската столица. Това са саксофонистът Божидар Сотиров, емигрирал в Австрия в началото на 70-те години, и тромпетистът Александър Владигиров, който живее във Виена от по-скоро, но вече си е спечелил известност сред възпитателната тамошна публика.

Световни фаворити гледаме през март

„Голямата петорка“ е най-амбициозната програма на 14-ия „София филм фест“

Bлиятелното сп. "Варайти" публикува преди две години програмна статия, озаглавена "50 филмови фестивала, които не трябва да се пропускат" ("50 Unmissable Film Festivals"). За филмовата индустрия това се превърна като подпечатване на визия на попадналите в списъка събития, осигуряващи им вход за световната лига на кинофестивалите. Нашият "София филм фест" бе сред 20-те европейски фестивала, част от групата, научи ДУМА от Светлана Дамянова от "Арт фест".

Сред повече от 1000 филмови фестивала в целия свят има няколко, които се ползват с особено влияние във филмовата индустрия, пише "Варайти". Няколко десетки още са фестивалите, които със своята визия, оригиналност, впечатляваща среда, ангажираност на публиката

или уникална способност да се впишат в определена ниша, също попадат в категорията "не бива да се пропускат". Берлин, Кан, Сънданс, Торонто, Венеция - "Голямата петорка" включва най-големите, най-богатите и най-комерсиално ориентирани фестивали. Този факт се определя от финансиранието, влиянието им върху киноиндустрията, майсторския маркетинг и - най-вече - от творческата прозорливост, които ги превръщат в абсолютни стандарти по отношение на фестивалния календар.

През 2010 г. се навършват 10 години от съществуването на "София филм фест" като международен филмов фестивал, без тематичната музикална насоченост на първите четири години. Енергичният екип на феста реши да ознаменува събитието с няколко видими нововъведения, част от които са визията, уеб-

сайтът и новата програмна схема на фестивала. Подарък за всички киномани в програмата на 14-ия "София филм фест" (5-14-21 март) е рубриката "Голямата петорка", която включва филмите, спечелили големите награди на най-престижните кинофестивали в света през 2009 г. - Кан, Венеция, Берлин, Торонто и Сънданс.

В рамките на 14-ия СФФ за пореден път ще бъде връчена наградата "JAMESON" за най-добър български късометражен филм. Новите членове на журито са Андрей Паунов (режисьор), Захари Бахаров (актьор), Росица Вълканова (продуцентка), Антония Ковачева (кинокритичка), председател е проф. Александър Янакиев. Избраните филми ще бъдат гледани от международното жури на официални прожекции в рамките на фестивала. Така ще бъде избран най-добрият български късометражен филм, чийто автор ще получи 6000 евро и дизайнърска статуетка, осигурени от "Jameson Irish Whiskey".

Наг 60 художници в карикатурна изложба

35-ото издание на карикатурната изложба, в която участват повече от 60 автори, се открива днес от 18 ч. на ул.

"Шипка" 6, етаж I. Сред художниците са Димитър Вълчев-Мути, Коста Драгостинов, Стефан Десподов, Милко Диков, Чоcho Пеев, Чавдар Николов, Велин Андреев, Иш-

хан Нигохосян, Емил Лазаров, Генчо Симеонов, Иван Веселинов, Калин Николов, Иван Кутузов, Стоян Дуков, Георги Чальков, Алла и Чавдар Георгиеви, Христо Комарнишки, Любомир Михайлов, Христо Велчев и др.

Менюто е предизвикателно - нащърбени, синтетични, лаконично осмиващи, символично-знакови визуални блюда, които ни изненадват и въвлечат в шоковата терапия на иронията и смеха. Изложбата, която продължава до 18 февруари, включва творби, които ще ни накарат да научим нещо повече за себе си и света около нас, коментират организаторите.

Тази година при откриването отново ще бъдат връчени наградата на СБХ (сатирична пластика от Ишхан Нигохосян), отличия на секция "Карикатура" към СБХ, на Столичната община на името на Доно Донев, наградата на Дома на хумора и сатирата в Габрово, приз от Георги Чальков за еротична карикатура. И тази година вестник ДУМА традиционно ще връчи своя награда на един от участниците.

Панкин се отказа от Оперетата, стана съветник на министъра

Pрежисьорът Борис Панкин се оттегля от поста директор на Националния музикален театър "Степан Македонски" и става съветник на министъра на културата Вежди Рашидов по музикално-сценични изкуства, съобщиха за ДУМА от пресцентъра на МК. Това е решено вчера на среща между Рашидов и Панкин. Отчитайки, че неподчинението в Музикалния театър се ръководи от двата синдиката, които в писмо от вчера уведомяват министъра, че ще предприемат действия съгласно Закона за уреждане на колективните трудови спорове, министър Рашидов остава двата синдиката да определят как да се ръководи този културен ин-

ститут в бъдеще, се казва в съобщението от МК.

Преди това представители на Музикалния театър предадоха в Министерския съвет писмо с исканията си до премиера и министъра на културата. На протеста, организиран от КТ "Подкрепа" и КНСБ, Музикалният театър получи подкрепа от синдикални организации от Софийската филхармония и Националния филхармоничен хор "Светослав Обретенов".

На първо място сред исканията, подкрепени от 219 членове от целия личен състав - 277 души, които работят в Музикалния театър, бе да се отмени решението на комисията за избор на директор на

театъра като незаконосъобразно и в нарушение на Браншовото споразумение от 27 юли м.г. В състава на комисията за избор на директор не са били включени представители на синдиката "Подкрепа" и на БАРОК (асоциацията на работодателите в културата). Такива не са участвали и при изработването на наредбата за конкурсите за директор, критериите за провеждането им и механизма за атестиране по време на мандата, се посочва в писмото, изпратено и до ДУМА.

Междувременно министър Рашидов бе пратил покана до упълномощени представители от Музикалния театър за разговор във ведомството днес в 11 ч.

www.duma.bg

кратки

Издигат паметник на Иван Вазов в Рим

Специална комисия на общината в Рим одобри българския скулптурен проект за паметник на Иван Вазов, който трябва да бъде издигнат на площад "Торвалдсен", в близост до вила "Боргезе", в италианската столица, съобщиха от МК. Решението за паметника е взето по време на разговор между министъра на култура Вежди Рашидов и министър-председателя на Италия Силвио Берлускони по време на посещението му у нас през октомври м.г. Проектът е дело на изтъкнатия скулптор проф. Величко Минев. При представянето му комисията на община Рим е била силно впечатлена. Фигурата на патриарха на българската литература ще бъде изработена от бронз и ще е висока 2.60 м. Височината на постамента е 2.20 м. Идеята е паметникът да бъде официално открит на 24 май - Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост.

Закриват Полския институт в София

Във връзка с многобройните запитвания относно плановете за закриване на Полския институт в София изпращаме превода на изявленето на говорителя на Министерството на външните работи на Република Полша, публикувано от Полска телеграфна агенция, пише в писмо, изпратено вчера до медиите от Полския институт. От няколко месеца в Министерството на външните работи продължава работата за привеждане на мрежата от полски заграницни представителства в съответствие с актуалната геopolитическа ситуация и съвременните изисквания в сферата на обществената и културната дипломация, се казва в цитираното изявление. Въз основа на анализа, извършен с оглед на региона на Балканите, бе констатирано, че институтът в София е изпълнил поставените някога пред него задачи. Бе прието за рационално ликвидирането на института в досегашната му форма и създаването на длъжността "експерт по въпросите на промоцията" в посолството на Република Полша в София, който да окаче подкрепа на заграницното представителство в осъществяването на задачите в сферата на обществената и културната дипломация, се казва още в изявленето.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Изложба на традиционна китайска бродерия "Нишки от светлина" е подредена в библиотека "Иван Вазов" в Пловдив, където организаторите от Дружеството за българо-китайско приятелство показаха над 30 великолепни бродирани картини

**Ивена прави хороскопи
на приятели и колеги**

www.duma.bg

Ексцентричен прочит на Страната на чудесата

Чудният свят на книгите на Луис Карол и работата на режисьора Тим Бъртън са пресъздадени в гва диска

Два албума, уловили чудния свят на така обичаните книги на Луис Карол и работата на режисьора Тим Бъртън, ще издаде "Buena Vista Records". "Almost Alice" е компилация от 15 парчета плюс "Alice (Underground)" - финалната песен от филма "Alice in Wonderland" на Аврел Лавин, продуцирана от Бъч Вулкър. Дани Елфмън пък е композиторът на саундтрака към филма. Двете премиери са насточени за 2 март т.г. В България

албумите ще бъдат на музикалния пазар от "Анимато мюзик". Епичното 3D фентъзи-приключение "Alice in Wonderland" излиза на голям еcran от "Disney Digital 3D TM" на 5 март 2010 г. (САЩ).

Саундтракът на филма улавя музикалния пейзаж, който Дани Елфмън майсторски създава за така чакания филм на Тим Бъртън с участието на Джони Деп (в ролята на Шапкаря), Мия Уосиковска (изиграла 19-годишната Алиса), Ан Хатауей и Хелена Бонъм Картър. Елфмън е един от водещите холивудски композитори, написал музиката за над 50 фильма, включително удивителните саундтраци за "Чарли и шоколадовата фабрика", "Milk", "Чикаго", "Батман", "Спайдърмен", "Мъже в черно", "Едуард ножиците" и много други.

"Almost Alice" пък е еклектична компилация от изпълнители, посветили свои авторски песни на някои от най-харизматичните литературни персонажи като "In Transit" в изпълнение на Mark Hoppus и Pete Wentz. Другите артисти са The All-American Rejects, Shinedown, 3OH!3, Franz Ferdinand и All Time Low. "Very Good Advice" в изпълнение на Робърт Смит е единствената песен от анимационния филм на Disney от 1951 г. "Alice in Wonderland", включена в колекцията.

Шоуто на Елтън Джон в София се измества с една седмица

Обявението по-рано за 6 юни концерт на сър Елтън Джон в София ще се състои седмица по-късно - на 13 юни (неделя), се посочва в официалното съобщение на мениджмънта на изпълнителя. Промяната се налага по логистични причини, но мястото на събитието остава същото - шоуто ще е на стадиона "Локомотив" от 20 ч. Билетите, закупени за 6 юни, ще важат за новата дата на концерта без презаверяване, научи ДУМА от организаторите "София мюзик ентьрпрайсис".

Гостуването на Елтън Джон се очертава да бъде едно от най-грандиозните музикални събития на 2010 г. Интересът към шоуто на артиста е огромен. Все още обаче има ограничени количества билети за концерта на звездата, които могат да бъдат закупени на цени 150 и 100 лв. за седящи и 60 лв. за правостоящи места от всички каси на "Ticketpro" в страната, както и онлайн на www.ticketpro.bg.

Белослава с концертна изява в петък вечер

Чаровната Белослава и талантливият Живко Петров ще излязат на една сцена на 22 януари, петък, от 23 ч. в "Sofia Live Club". Изявата на музикантите е в подкрепа на "И аз мага" - фондация, подпомагаща деца с увреждания. Заедно с Белослава и Живко присъстватите в клуба ще чуят още Димитър Семов (барабани) и Тони Рикев (китара). Специални гости музиканти ще бъдат Александър Славчев и Елена Кокорска. Аксесоари и тениски "I Can Too" ще се предлагат на входа на "Sofia Live Club" в петък вечер. Със закупуването им всички желаещи помагат за създаването на Център за деца с аутизъм в Пловдив.

Сега Белослава съчетава активните си участия с работа в студио и подготовка на новия си сингъл "Всяка година по същото време". Изпълнителката е поканила Орлин Павлов като гост музикант в него. Песента е част от едноименния спектакъл на Малък градски театър "Зад канала", чиято премиера се състоя през ноември.

Първото българско 5D кино отваря врати в Бургас

Единственото засега в страната ни 5D кино отваря врати в Бургас, в новоизградения детски център в комплекс "Зорница". Уникалното за града място за развлечения ще бъде открито утре, 22 януари, в 16 ч. Ева и Гого ще се погрижат за доброто настроение на поканените, съобщиха на ДУМА от "Имидж едъртайзинг". Освен триизмерната картина зрителите имат възможност да "влязат" във филма с още две сетива. Седалките започват да вибрират или да се движат в определени моменти. За по-пълното възприемане на картина зрителят ще може да усеща различни миризми, адекватни на визуализацията от екрана. Десетото в Европа след Лондон и Париж, 5D киното в Бургас разполага с 12 места. В него са инвестиирани 250 000 лв. Цената на билетчето е само 4 лв. - в други 3D кина посетителите плащат по 8 лв. за вход.

С изискан концерт "Алегро Виваче" отбележа своята 20-годишнина в Първо студио на Българското национално радио. Водещите на авторитетното предаване за класическа музика Иrena Гъделева, Росица Кавалджиева и Татяна Иванова приетстваха гостите и заедно разрязаха юбилейната торта

„Чери попин дедис“ засега няма да игват у нас

Отменена е обиколката на "Чери попин дедис" из Европа, включваща концерт и в България, който трябваше да се състои през февруари, научи ДУМА от екипа на "Строежа" - организатор на "Строежа". Причината е сериозна контузия в крака на фронтмена Стив Перси, която налага спешна операция.

Закупените билети за изявата на групата на 9 февруари могат да се върнат, като съответните суми общо 21 дати. Причината е сериозна контузия в крака на фронтмена Стив Перси, която налага спешна операция.

Закупените билети за изявата на групата на 9 февруари могат да се върнат, като съответните суми

Ех, още цели 344 дни остават до новата година...

Проф. ГЕОРГИ КОСТОВ,
композитор
ЕЛЖАНА ПОПОВА,
актриса
ЖОРО ПЕНТАГРАМА,
дизайнер
КАМЕЛИЯ ТОДОРОВА,
джаз певица
МАЛИНА ТОМОВА,
поетеса и издателка
НУРАЙ ГЕРДЖИКОВА,
член на НС на БСП

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

21

Св. преподобни Максим Изповедник (ок. 622). Св. мъченик Неофит от Витиния (290). Св. мъченици Евгений, Канидий, Валериан и Акила

Жена се оперира, за да прилича на герой от анимация

Жителка от Острова се подложи на хирургическа операция, за да добие формите на известна анимационна героиня, пишат испански медии. Джесика Рабит е несъмнено най-сексуално привлекателната карикатура в света на рисуваните филмчета. Пищните форми, големите невинни очи и буйната коса ѝ донесоха гласовете на публиката, която преди време я избраха за най-сексапилен анимационен персонаж. Рабит иг-

рае съпругата на един заек във филма на Робърт Земекис "Кой натоли заека Роджър" от 1988 г. Повече от 20 години по-късно възрастната британка Анет Едуърт се решила да се превърне в "секси гаджето". "Мисля, че Джесика е невероятна, тя винаги е била моя идол", споделя жената. Тя се е подложила на операция на гърдите, брадичката и скапите, за да прилича на своя фаворит. Ням не успяла. Едуърт се появила в няколко телевизионни програми, но само доказала на зрителите, че не съществува никаква прилика.

ще се възстановят. Това ще става на две места в столицата: в клуб "Строежа" - всеки ден след 17.30 ч., както и в офиса на "Ticketстрийм България" на бул. "Княз Александър Дондуков" 57А - от понеделник до петък, между 9 и 17 ч.

□ Разговор

Когато една култура не бъде финансирана, няма място за нея

Искаме да направим сцена за извънстоличните театри, казва директорът на ДПТ

Интервю на Надежда УШЕВА

□ Защо се стигна до изгонването на Пътвачия театър от НДК?

- В Националния дворец на културата сме от 1992 г. От 17 години разработваме това място като театрално, имаме публика, която идва редовно на представленията ни. Залата е пълна. Получих писмо от г-н Христо Друмев във връзка с финансовата криза и невъзможността да се самоиздържаме не бе подновен договорът с нас. Той изтече и трябваше да направим анекс, както правим всяка година. Писмото бе уведомително, че няма да продължи договорът. До края на януари сме в НДК, където успешно играехме.

□ Глащахте ли наем?

- Да, за всяко представление. Относителна е цената, защото той ми казва: ако аз го давам на кв.м като търговска площ, ще взема много повече пари, а ние това не можем да си позволим. Плащахме наем, който покриваше режийните разходи на представленията - ток, вода. Не е било безвъзмездно. Имаме склад, на който също плащаме наем, и то не малък, т.е. не е било дарение от тяхна страна. Друмев казва, че ни спонсорира. Спонсорирането е в смисъл, че ако това място бъде дадено на някой да продава гащи и сутини, сигурно ще взема много повече пари. Но в крайна сметка - нали това е Дворец на културата? Във връзка с кризата, както той ми обясни и както е написано в писмото, повече не могат да си позволят да има площ, неизползваема по търговски причини. Това е, защото НДК не получава финансиране нито от държавата, нито от Министерството на културата, както казва Христо Друмев. По думите му 20 хиляди лв. им е токът на ден... Когато една култура не бъде финансирана, няма място за нея. Такава хубава луксозна сграда, която е създадена за култура, не може да менажира изкуство, защото няма как да се самоиздържа. Ако МК абдикира от театърите и ги направи търговски дружества, ще се случи точно това - ще има какво ли не, но не и спектакли, не и изкуство.

□ Каза ли ви г-н Друмев какво ще има на това място, след като театърът си отиде?

- Да, макар че после чух, че отричат. Не знам колко е вярно, но спомена, че щяло да има дискотека. Това наистина ще се случи с българската култура, ако държавата абдикира от нея, и на нейно място ще дойде субкултурата. После няма какво да се чудим защо децата ни са неграмотни и нищо не знаят. Когато няма духовност, една държава загива. Една нация изчезва.

□ Получавате ли средства от министерството като държавен театър?

- Само дотации за фонд работна заплата и почти нищо друго. Всичко останало трябва да си го изкараем, което понякога ни кара да правим по-комерсиални пиеци, както и други театри, за да се самоиздържаме.

□ Какво ще правите оттук напред?

- Хубавото в нашата тежка ситуация е, че са ни приютили в бившето кино "Освобождение", до Централна жп гара. Това е Домът на културата на транспортните работници. Идеята прерасна в по-голяма - да направим тази зала, която е с 400 или 500 места, сцена, на която да може да се изявяват всички извънстолични трупи - без

наем, да си плащат само ток, вода... В момента се регистрира дружество на директорите на тези извънстолични театри, за да може да бъдем субект, с който да се преговаря. Ако това стане факт, ще трябва да търсим пари за ремонт, за да направим хубав културен център. Идеята ни е да има седмична и месечна програма, да се знае, че във вторник и сряда представления имат Пазарджишкият, Врачанският, Плевенският театър. Възможно е да се случи, че със синдикатите, и ще ни трябва по-дълъг период от време, за да може да се инвестира.

□ Как се стигна до решението да се преместите в тази сграда?

- ДПТ от три години е в договорни отношения с г-н Никола Петканин, който е управител на Дома на културата на транспортните работници. Ние ползваме неговите зали за репетиции и играем тук два пъти в месец. Но впоследствие идеята се разрасна за театър на областите. Лошото е не толкова, че от НДК вече не искат да работят с нас, а фактът, че 17 години сме разработвали мястото.

□ Обърнахте ли се към МК? Как реагираха оттам?

- Нищо не казаха засега. Не е като с театър "Сълза и смях", където е готово театрално пространство и наистина цялото министерство се зае със случая и има резултати. Надяваме се поне да подкрепи идеята за кино "Освобождение", да стане хубава сцена, от която и София, и България имат нужда.

□ Това означава ли, че ще се борите за Вашата кауза?

- Вече се борим. Това е по-добрият вариант. Подкрепя ни Христо Мутафчиев, председател на Съюза на артистите в България, зам.-министър на културата и нашата шефка Красимира Филипова са запознати с намеренията ни и дано ни помогнат. Важна е и моралната подкрепа.

□ Ясни ли са условията, при които ще се настаните в Дома? За колко време ще останете?

- Търпъра предстоят преговори със синдикатите на транспортните работници. Нашето предложение е да обслужваме и техния контингент от слу-

жители. Като пътуващ театър обикаляме цялата страна и навсякъде може да сме в контакт с тях, да задоволяваме техните нужди за култура. Искаме да правим театър, а не просто да си имаме дом и да стоим на топло. Но трябва да се склучи договор, поддългогодишен от 10 г., да речем, за да може този, който инвестира да е сигурен, че не е за 1 г. и че мястото няма да стане бинго зала например.

□ Каква е гаранцията?

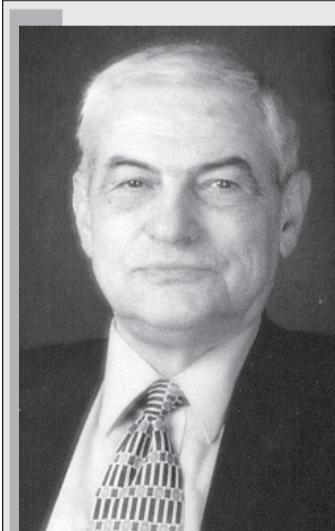
- "Гаранция-Франция!", както е казал народът. Работата е критерий, защото, когато правиш качествен художествен продукт, е гаранция, че няма да те изгонят и да направят търговски обект.

□ Какво мислите за театралната реформа, за която напоследък много се говори?

- Имаше едно Министерство на културата, което се опита да направи реформа и се провали. Помните т.нр. театър шест плюс. При него една сграда има директор и обслужващ персонал и нищо друго. Имам неприятен спомен от един театър, който беше на тази система. Оказа се, че реформата е глупава и, слава Богу, не продължи, всички театри в момента имат трупи. Сегашното министерство има желание да направи реформа, но ми се струва, че не знае как... Защото ту чувам, че ще бъдем с делегирани бюджети, ту, че ще станем търговски дружества.

Христо Друмев, генерален директор на НДК:

Събираме пари за ремонт

□ Как бихте коментирали случая с Пътвачия театър?

- На 31 декември им изтече срокът. Бяха предупредени още преди шест месеца, че ще трябва да напуснат Националния дворец на културата, на който Държавният пътуващ те-

атър плащащ символична цена. Тази част на НДК е изключително занемарена и ни трябват пари, за да я възстановим. Не получаваме средства нито от държавата, нито от общината, нито от Министерството на културата. Сами трябва се справяме. Издържката ни е 28 хиляди лв. на ден... А би трябвало държавата да се грижи за нас. Зала 2 е в ужасяващо положение, зала 1 от години не е обновявана, не са сменяни седалките, осветлението, изолации... Събираме

пари да направим ремонт, идва 30-годишнината на НДК, няма да се излагаме. Знаете с каква популярност се ползва Дворецът у нас и по света, а се намира в такова състояние.

Имаме одобрени планове за енергийната ефективност. През следващите месеци ще се извърши пълна реконструкция, предвидили сме да правим кафе-театър, изложбени зали... Трябва по някакъв начин да стегнем сградата за предстоящия юбилей,

които ще бъде отбелян със специална празнична програма, подгответе албум и други неща, които ще представим.

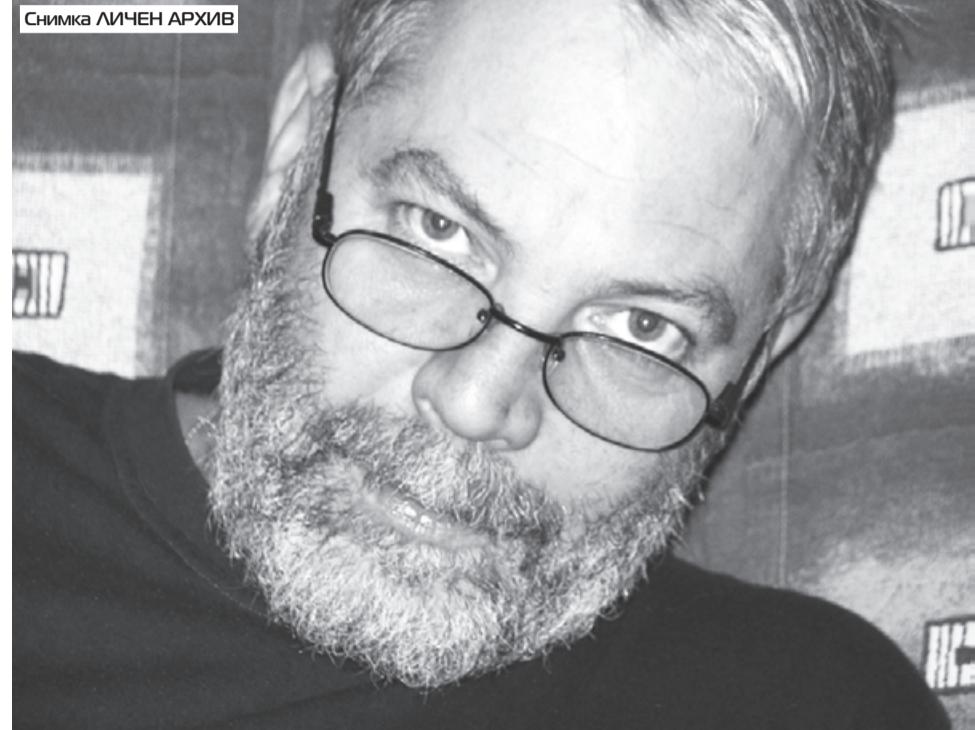
□ За какво ще бъдат използвани помещенията, след като се премести ДПТ?

- Те ще бъдат напълно преустроени и мястото ще стане съвсем различно. Всичко ще се промени.

□ Вярно ли е, че ще има дискотека?

- Рано е още да се каже...

Снимка ЛИЧЕН АРХИВ

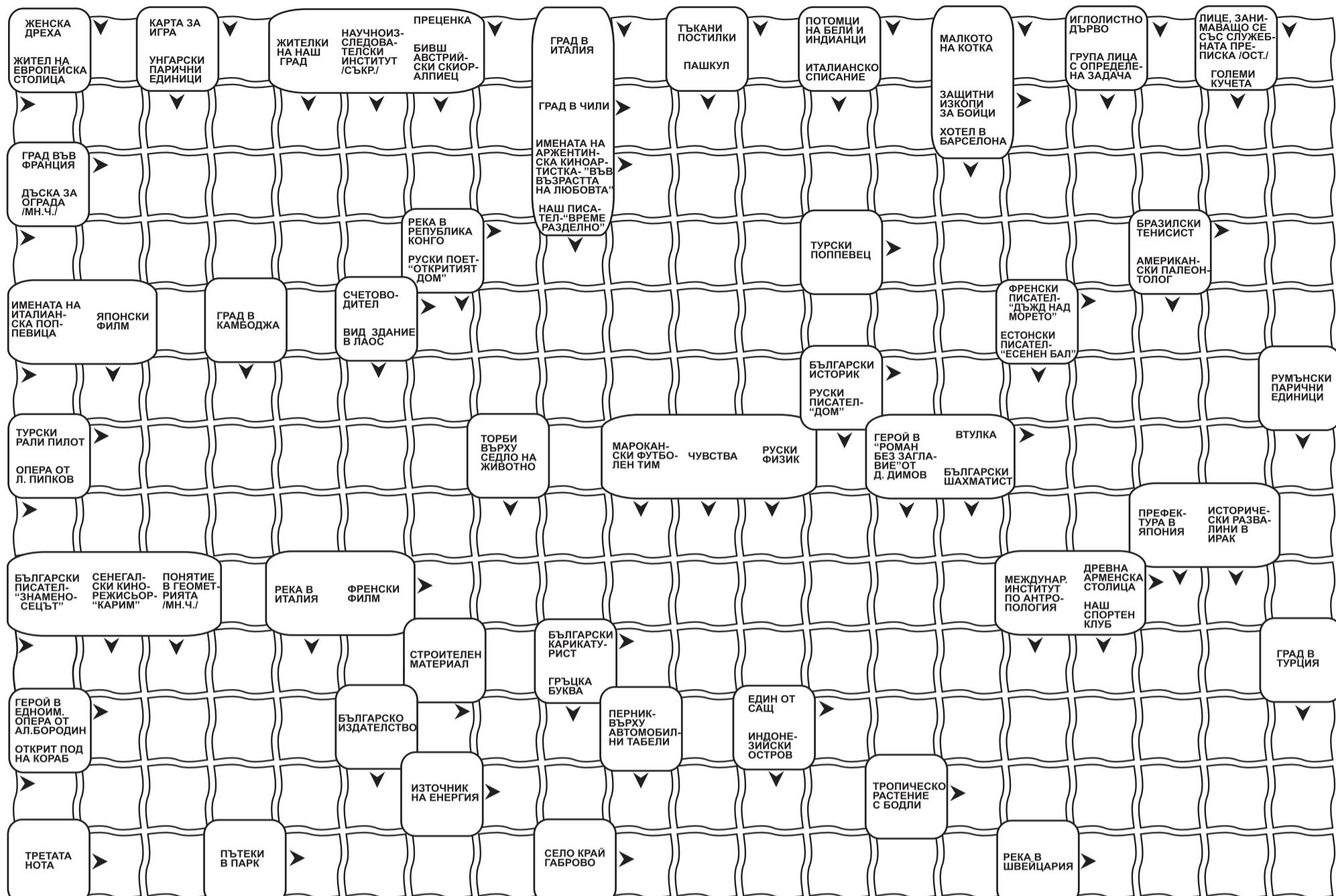
ВАЛЕНТИН БАЛАБАНОВ е от 6 месеца директор на Държавния пътуващ театър, където е работил дълго време, бил е и негов зам.-директор. Завършил е ВИТИЗ, специалност актьорско майсторство. ДПТ е наследник и правопреемник на Софийския окръжен театър. През 1992 г. с Указ на Министерството на културата се създава нов модел на действаща театрална формация - с мисията да пътува из цялата страна. Основната му сцена е Младежкият клуб в НДК. Обаче договорът изтича и не е подновен от генералния директор на Националния дворец на културата. До края на месеца трупата трябва да си отиде от залите, които е ползвала досега, и да намери друг терен, където да показва своето изкуство.

□ Какво мислите за театралната реформа, за която напоследък много се говори?

- Имаше едно Министерство на културата, което се опита да направи реформа и се провали. Помните т.нр. театър шест плюс. При него една сграда има директор и обслужващ персонал и нищо друго. Имам неприятен спомен от един театър, който беше на тази система. Оказа се, че реформата е глупава и, слава Богу, не продължи, всички театри в момента имат трупи. Сегашното министерство има желание да направи реформа, но ми се струва, че не знае как... Защото ту чувам, че ще бъдем с делегирани бюджети, ту, че ще станем търговски дружества.

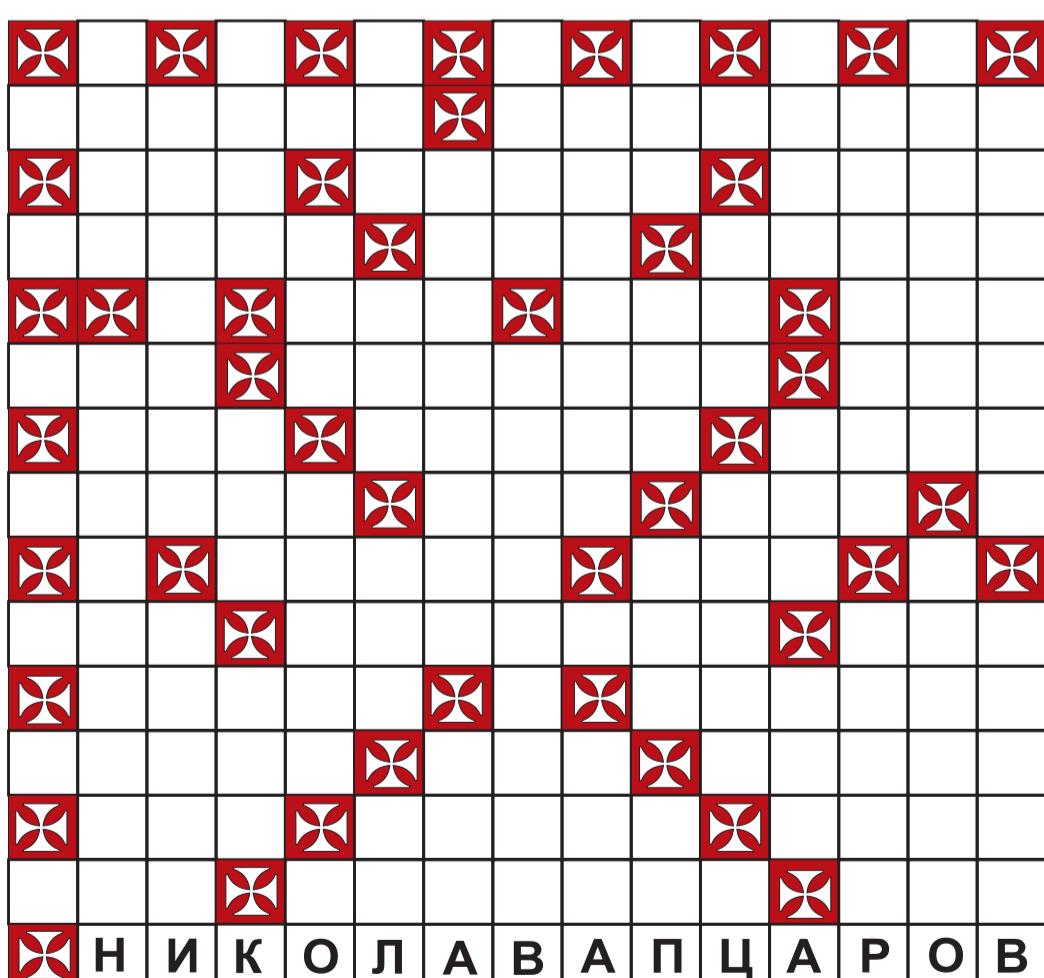
□ Губи време

www.duma.bg

РЕЧНИК: Ааре, Абрамов, "Артс", Атакан, Аянски, "ВАК", Еангпуо, "Ки", Киевци, Кокон, Коп, Нипур, Рири, Унт.

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

Намерете местата на дадените по-долу думи:

2-буквени: Иц, Ко.

3-буквени: Ака, Акт, Али, Ана, АНК, Ано, Апо, Ата, Вол, Гао, Дро, Ево, Ела, Еса, Зян, Кра, Лан, Мак, Мин, Мис, Мит, Нут, Ова, Пир, Пол, Рат, Рим, Ски, Тип, УКВ, Юни.

4-буквени: Алар, Анар, Воал, Имот, Мана, Пари, Рила, Удар, Уста.

5-буквени: Алиса, Аноне, Аrena, Банан, Нисан, Ноаре, Носии, Пират, Радио, Скара, Стела, Тигри.

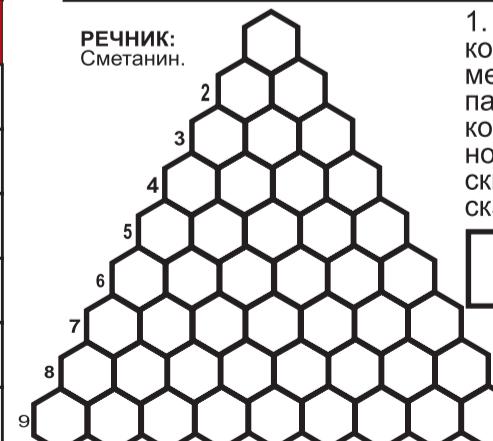
6-буквени: Аретов, Клюкар, Нагани, Окомер, Саксии.

7-буквени: Алемани, Гrimаса, Иваново, Кастрон, Колонии, Оратори, Планина, Спирране, Трабант.

8-буквени: Кавалери, Огледало.

10-буквени: Бисер Киров, Иван Яригин.

ПИРАМИДА

РЕЧНИК:
Сметанин.

1. Съгласна буква. 2. Охранен и як кон. 3. Шахматен термин. 4. Предмет на разговор. 5. Река в Югозападна България. 6. Българско мъжко име. 7. Мазен слой на повърхността на млекото /мн.ч./. 8. Якутски руски писател. 9. Известна руска ски-бегачка от близкото минало.

ВИЗИТКИ

Чрез разместяване на буквите открийте родният град и професията на всяко от следните лица:

1. КИРО Е. КАРТАЛОВ
2. СТОИЛ АП. КАРОЛЕВ
3. ЯНО ТОРПЕДОВ

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАДИ

ВОДОРАВНО: КОКА-КОЛА - ПРОЛИВ - ВАКСА - РЕТОР - НА - ФИЛИИ - МАЛИН - КЕЦ - НИЯ - ЛОЛЕК - БААЛ - ХАН - КОЛИН - КАРЛА - КОВАЧ - ЕЛАТИВ - СИЛОМЕР - КЛАДИ - ОРАЧ - КАИ - ЕНЦА - РИВАР - БОРСА - ААВ - БОРИСЛАВА - РЕ - ЕДМ - ВОЛТ - ВАЗА - ИАЛ - АКАДЕМИКА - ПЯСЪК - АРИТА - РУР - АКОМ - ИНА - МИДА - ЮЛИ - МАСКА - БОЛИД - ВАРКА - КАКАО - АРМЕНКИ - КОРЕН - ТОЛДИ - ПАМЕТ - ИЛ - КИРКИ - КОЛАН - ЯМА - ГЕОРГИ ПАРЦАЛЕВ.

ОТВЕСНО: НОВИНАРИ - ИНДИЯ - ЛАРТИГ - КАЛИН - ЛОБ - МАСАИ - МОРЕ - РАКИЯ - КОРАБ - ЛЪК - ВЕЛКО - КСИ - КОМАРОВ - КОМАНДИР - БОА - ЛОВЕЧ - РОА - МАРКИ - МОЛАР - БИЛКА - СКИ - КИ - ПАРАЛИЧ - КОСТА РИКА - ПОП - ЕЛЕН - ҚАРЛ - ДИНА - КАЛА - ОПТИК - ЕЛИСАВЕТА - КОМАР - РОН - КЛА - АВАМА - БАРЕНЦ - БОР - БААДЕ - АЗИ - МОКЕТ - КАРТИНА - АКРИЛАН - ЯЛ - ЛИНЕАЛИ - ЦАР - АУДИО - ИМЕ - ВАЦЛАВ ХАВЕЛ - РАД - ОЛАВ.

справочник

ОВЕН
Нови развития ще променят отношението ви към конкретна задача. За едни тя може да е свързана със служебни, за други с по-лични ангажименти.

ТЕЛЕЦ
Сетивата ви са отворени за новостите в живота и без затруднения ще ги следвате. Добрата ви психическа форма благоприятства за общуването с различни хора.

БЛИЗНАЦИ
Водени от усещането си за нещата, следвайте интуицията си и ще стигнете до резултатите, които преследвате. В общуванията си ще останете поласканы от вниманието към вас.

РАК
Полезна информация ще ви направи по-активни в делата ви днес, освен това целите ви са реални. Продължете напред със задачите си, без да губите излишно енергия.

ЛЪВ
С уравновесеността и уменията си ще впечатлите много хора и животът ви ще се променя към добро. Следвайте вътрешните си убеждения, но не нарушавайте правилата.

ДЕВА
Следвайки развитията, ще се включите активно в подготовката на предстоящо събитие. Динамиката ви ще се промени и много от вас ще имат повече на бой ангажименти.

ВЕЗНИ
Вземайки нещата в свои ръце, ще се погрижите днешни ви да е по-спокойен и приятен. Общителни към околните, ще се радвате на добър прием и ще черпите от енергията им.

СКОРПИОН
С настроение сте да изживеете по-спокойно и ведро целия ден. С партньора ви ще укрепите отношенията си. Предстоят ви силни дни, връзката ви ще се затвърди.

СТРЕЛЕЦ
Нови отговорности ще ви поставят пред размисъл доколко имате сили да ги поемете и да съправите с тях. Възможно е да се сблъскате с нечие неразбиране.

КОЗИРОГ
Ще откриете в себе си сили и ще приемете предизвикателства, за които не сте мислили досега. Те ще направят по-борбени, има какво да дадете.

ВОДОЛЕЙ
Комуникациите ви с държавни, банкови, обществени и други институции ще повишат възможностите ви в бизнеса и професионален план. Ново запознанство ще ви заинтересува.

РИБИ
Шанс за изява в професионалната сфера. Не че досега сте стояли в нечия сянка, но днес нещата ще ви се предлагат и без усилия ще постигате намеренията си.

ВРЕМЕТО
Валежите от сняг почти навсякъде ще спрат, но ще бъде студено, с минимални температури между минус 12 и минус 7°, а в Западна Тракия и Югозападна България - между минус 5 и минус 1°, в София - около минус 5°. В Североизточна България ще продължи да духа умерен северозападен вятър. Разкъсвания и намаления на облачността ще има главно над Източна България, докато над Западна ще се задържи предимно облачно, но ще бъде почти без валежи. В североизточните райони ще духа слаб до умерен северозападен вятър. Максимални температури: в Северна България между минус 7 и минус 2°, в Южна - предимно между минус 2 и 3°, в София - от 0 до плюс 1°. Атмосферното налягане ще бъде малко по-ниско от средното, но през деня ще се повишава и вечерта ще бъде по-високо. В планините ще бъде предимно облачно, но почти без валеж. Ще духа слаб, по най-високите части на Рила и Пирин умерен вятър от запад-югозапад. Максимална температура на 1200 метра около минус 5°, на 2000 метра - минус 10°. По Черноморието ще има разкъсана облачност, намаляваща и до сънчево време. Ще духа слаб до умерен северозападен вятър. Максимални температури между минус 4 и 0°.

Изгледи за

22		23
максимални -8°/-1°		максимални -5°/-3°

В петък облачността ще бъде значителна и по-късно през деня в южните райони ще забали сняг, а в източните ще се усили вятърът от североизток. Минимални температури между минус 5 и минус 10°, максимални - между минус 5 и 0. В събота сняг ще вали на много места. По-значителни валежи се очакват в югоизточната половина от страната. Ще духа слаб и умерен, а в Източна България силен североизточен вятър.

1
БНТ
05.45 Дързост и красота - тв филм /2423 епизод/п/
06.40 Национален календар. 65 г. от избирането на екзарх Стефан
06.45 Денят започва - сутрешен блок
09.30 Здраве
10.15 Дързост и красота - тв филм /2424 епизод/
11.00 Жените с Марта Вачкова - токшоу
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
13.00 Ансамбъл „Пирин“ - биография от музика
13.40 Днес и утре
14.00 Дневниците на гмуркача - научнопопулярна поредица /4 епизод/
14.45 Сен Тропе - тв филм /137 епизод/
15.40 Когато мама е далеч - тв филм
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.35 Ласи - тв филм
17.00 Световна купа по сноуборд
17.25 Телене тиражите на TOTO 2 и Втори TOTO шанс
17.50 Частен случай
18.00 По света и у нас
18.35 БНТ такси
18.50 Рецептата на Ути
19.00 Евроруд - тв филм /3 епизод/
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.50 Кампания „Българските събития на ХХ век“. Българските любовни истории
21.55 Клиника на третия етаж - тв филм
22.30 По света и у нас

05.30 „Дъждовно време“ /п./ - сериал, еп. 4
07.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10.00 „Денят е прекрасен“ - женско токшоу с водещи Ива и Боги
11.00 „Вятър от долината“ - сериал, еп. 14
12.00 бтV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Наследниците Дел Монте“ - сериал, еп. 42
14.30 „Вечно твоя“ - сериал, еп. 106
15.30 „Търговски център“ - сериал, сезон 4, еп. 9
17.00 „Дъждовно време“ - сериал, еп. 5
18.30 „Господари на ефира“ /п./
19.00 бтV Новините - централна емисия
20.00 „Листопад“ - сериал, еп. 38, 39
22.00 бтV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „SMS“ - сериал, еп. 11
00.30 „Търговски център“ /п./ - сериал, сезон 4, еп. 9
02.00 „Наследниците Дел Монте“ /п./ - сериал, еп. 42
03.00 „Комиците“ /п./
04.00 „Денят е прекрасен“ /п./
05.00 „Кухнята на Звездев“ /п./

11
07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
11.10 „Малахов+“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.20 „Контролна покупка“
13.45 „Участък“
14.30 „Детективи“
15.00 Още новини
15.25 „Да разбереш. Да простиш“
16.00 Новини
16.30 Сериял: „Монтекристо“
17.25 „Хайде да се оженим!“
18.10 „Федералният съдия“
19.00 Новини
19.25 „Школа“
20.00 „Следата“
20.40 „Нека говорят“
21.25 „Спален район“
22.00 Време
22.30 Сериял: „И все пак аз обичам...“
23.30 „Човекът и законът“
00.25 „Школа“
01.00 Нощи новини
01.10 „Съдете сами“
02.00 Играен филм: „Към Черно море“
03.10 „Модна присъда“
04.00 „Федералният съдия“
05.10 Сериял: „Монтекристо“
06.00 Новини
06.05 Сериял: „И все пак аз обичам...“

9.30 „Особености на руския лов“
10.00 „Дневниците на великия ловец“
10.50 „Моторни лодки“
11.20 „Първичен инстинкт“
11.35 „Риболовен календар“
12.05 „Тайните на лова с Бейб Винклман“
12.25 „От нашия шеф-готвач“
12.40 „Диалози за риболова“
13.05 „С оръжие под водата“
13.35 „Личен опит“
14.05 „Тайните на лова с Бейб Винклман“
14.25 „От нашия шеф-готвач“
14.40 „Диалози за риболова“
15.05 „Алманах от странство“
15.35 „Пушкала и такими“
16.05 „Американски риболов“
16.35 „Лов без граници“
17.45 „Светът на подводния лов“
18.00 „Лов на планински кози в Казахстан“
19.00 „Следотърсач“
19.30 „Тайните на риболова с Бейб Винклман“
19.50 „Ловни раздумки“
20.05 „Ловът в Нова Зеландия“
21.05 „Гордон в засада“
21.35 „Тайните на риболова с Бейб Винклман“
21.55 „Ловни раздумки“
22.10 „Диалози за риболова“
22.35 „Горещи момчета. Павел Попович“

07.00 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
12.00 „Ангел пазител“ - сериен филм
13.30 „Петровете на любовта“ - сериен филм
15.30 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
16.00 „Бляськ“ - сериен филм
16.30 „Да върнеш времето назад“ - сериен филм
18.00 „Колелото на късмета“ - телевизионна игра
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
20.00 „Незабравима“ - сериен филм
22.00 „Шоуто на Иван & Андрей“
23.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
23.30 „24“ - сериен филм, 4 сезон
00.30 „Трезор“ - тв игра
01.45 „Петровете на любовта“ - сериен филм
02.45 „Топ дизайнер“ - реалити шоу, 3 сезон
03.30 „Календар“ - информационна емисия на НТВ /п./
04.30 „Бляськ“ - сериен филм /п./
05.00 „Петровете на любовта“ - сериен филм /п./
06.00 „Островът на любовта“ - сериен филм

07.00 „Сутрин в 7“ - сутрешен блок
09.00 „Влюбена в Берлин“ - еп. 165 и 166, теленовела
10.00 „Капри“ - сезон 1, еп. 22, сериал, комедия, драма
11.00 „Маса за петима“ - сезон 5, еп. 14, драматичен сериал

12.00 Новини
12.15 Телешопинг
12.30 „Търси се мъжът“ - еп. 168, сериал, романтична драма
13.30 „Смолвил. Супермен в началото“ - сезон 6, еп. 6, сериал
14.20 „Пиксел Пинки“ - еп. 9, анимация
14.45 „Гарфийлд и приятели“ - еп. 15 и 16
15.30 „Следобед с ТВ 7“ - токшоу на ТВ 7
17.00 „Случайте на Поаро“ - еп. 1, криминален токшоу с Петър Волгин
19.00 Новини
20.00 „Смолвил. Супермен в началото“ - еп. 7, сериал
21.00 „Почти невинен“ - трилър, криминален токшоу
23.00 Новини
23.40 „Случайте на Поаро“ - сезон 4, еп. 1, криминален токшоу
00.40 „Маса за петима“ - сезон 5, еп. 14, драматичен сериал
01.25 „Почти невинен“ - трилър, криминален токшоу
03.15 „Влюбена в Берлин“ - еп. 165 и 166, теленовела
04.00 „Капри“ - сезон 1, еп. 22, сериал, комедия, драма

07.00 Новините с Яна Груdeva и Георги Любенов
09.00 Арт-трафик - предаване за култура
10.00 Телестар
10.30 „Точно така“
12.00 Опасни улици - еп 5
13.00 Кодово име. Чистачът - еп 3
14.00 Ловци на митове - шоу за непопулярна наука - с5, еп12
15.00 „Лъвицата Елза“ - приключенски
17.00 Новините
17.30 „Точно така“
18.45 Новините
19.45 Опасни улици - еп 6
20.45 Кодово име. Чистачът - еп 4
21.45 Новините
22.15 Експериментът - с1, еп21
23.15 Жени шпионки - еп 3
00.15 Новините
01.00 Арт-трафик - предаване за култура
02.00 Експериментът - с1, еп21
03.00 Жени шпионки - еп 3
04.00 „Лъвицата Елза“ - приключенски
06.00 Ловци на митове - шоу за непопулярна наука

07.00 Ранни вести /на живо/
10.00 НОВИНИ - сутрешна емисия
10.15 Китка народни песни
10.30 Директно с Теодор Ангелов /на живо/
12.00 НОВИНИ - обедна емисия
12.15 Фолклорни ритми
12.30 „Здравословно“ с Христо Деянов/ повторение/
13.15 „Дискусионно студио /повторение/
14.15 Пумпал - скетчове с Любо Фърков
14.20 Фолклорни ритми
14.30 „Биберон“ - предаване в помощ на младите майки /повторение/
15.00 „Облаче по бло“ - предаване за българите в чужбина /повторение/
16.00 „Паралакс“ - публицистично предаване
17.00 Новини - информационна емисия
17.25 „Всички на мегдана“-поздравителен концерт / на живо/
18.15 „Здравословно“ с Христо Деянов
19.00 Новини - централна емисия
19.30 „Дискусионно студио“ /на живо/
20.30 „Чаша шукарие“ с водещ Найден Рангелов /на живо/
21.30 Новини. Прогноза за времето
22.00 „Изгнаници клети ...“ - публицистика
22.30 „Зад фасадата“/повторение/
23.30 Класическа музика

Оръжие

РС-24 „Ярс“ ще замени „Стилет“ и „Сатана“

Държавните изпитания на новата междуkontинентална балистична ракета РС-24 "Ярс" са планирани да завършат през тази година. Това съобщава "Интерфакс" по изявление на източник от военнопромишления комплекс. По-рано бяха проведени три изпитания на РС-24, като всичките преминаха успешно. В перспектива "Ярс" трябва да замени останелите РС-18 (по класификацията на НАТО - SS-19 mod.1 Stiletto) и РС-20 "Боговода" (натовска класификация - SS-18 Satan).

За да постипи на въоръжение в Ракетните войски със стратегическо назначение (РВСН), РС-24 трябва да премине още два успешни изпитателни пуска. По-рано командваният на РВСН генерал-лейтенант Андрей Швайченко заяви, че сроковете за превъоръжаване на ракетните войски с новите РС-24 ще зависят основно от сроковете на експлоатации на бойно дежурство на ракетите. Тази година РВСН ще проведат 13 пуска: един - в хода на тренировки на въоръжените сили, два - по

Снимка KAPYAR.RU

Пуск на РС-24

програмата за продължаване сроковете на служба на ракетите, шест - в хода на изпитания, и четири - по програмата за

ликвидация на стари ракети. Днес на въоръжение в РВСН се намират две модификации на РС-20, чито срокове на експлоатация са 21 и 25 години съответно. Тези срокове са планирани да бъдат продължени до 23 и 30 години. В перспектива се планира новата РС-24 заедно с вече приетата на въоръжение моноблокова ракета РС-12М2 "Тополь-М" с шахтово и мобилно базиране да бъдат основата на ударната сила на РВСН. Разработката на "Ярс" е на Московския институт по топлотехника. Ракета може да носи 3-4 ядрени бойни заряди с мощност 150-300 килотона всеки. Техническите данни на ракетата

са засекретени. Предполага се, че тя може да поразява цели на разстояние до 11 хиляди километра.

BAE Systems с договор за управляем снаряг за есминците на бъдещето

Военноморските сили на САЩ са сключили договор с BAE Systems, в рамките на който компанията ще получи 185,3 милиона долара за провеждането на квалификационни изпитания на управляемия снаряд от клас "кораб-броя" (LRLAP). Това съобщава DefPro. Предполага се, че с такива снаряди ще бъдат оборудвани американските перспективни есекадренни миноносци от клас Zumwalt, известни и като DDG-1000.

LRLAP представлява високоточен управляем боеприпас с калибръ 155 миллиметра. В хода на производствените изпитания, проведени от BAE Systems, снарядът се е оказал способен да поразява цели на разстояние повече от 63 морски мили (116,7 километра). Както се очаква, квалификационните изпитания трябва да завършат през декември 2012 г.

Многоцелевите есекадренни миноносци от клас Zumwalt са предназначени за атака на брегови и наземни цели, а също и за борба с авиация и оказване на огнева поддръжка на

Изображение BAESYSTEMS.COM

Снаряд LRLAP

Boeing ще се заеме с техническото обслужване на бомбардировачите B-52

Снимка BOEING.COM

B-52 Stratofortress

Военновоздушните сили на САЩ са сключили с авиостроителния концерн Boeing договор за пълна поддръжка на действащия флот от свръхдалечни стратегически бомбардировачи-ракетоносци B-52H Stratofortress. Това съобщава Defense Industry Daily. Договорът за срок от десет години е бил склучен през юни 2009 г., но става известен като факт едва сега. По условията на контракта Boeing ще се занимава с техническото обслужване на самолетите, поддръжка на тяхната боеготовност, събиране и обработка на техническа информация, а също ще оказва бърза техническа помощ по време на полети. Стойността на договора е 750 милиона долара. В момента ВВС на САЩ располагат с 94 бомбардировача B-52.

В края на септември 2009 г. Boeing получи контракт с министерството на отбраната на САЩ за провеждане на начален етап за интеграция на новите системи за спътникова комуникация в B-52. Новите високоточни системи EHF ще позволят на самолетите да обменят данни с отвъдхоризонтални терминални, получавайки информация от земята, въздуха и космическите платформи. B-52 Stratofortress се явява основата на далечната авиация на ВВС на САЩ. Бойният радиус на самолета е около 7,2 хиляди километра, а пределната далечина - повече от 16 хиляди километра. B-52 развива скорост до 950 километра в час.

войските от морето. Строителството им започна през февруари 2008 г. Очаква се първия кораб под името Zumwalt BMS на САЩ да получат през април 2013 г., а втория - Michael Monsoor - през май 2014-а. Есекадрените миноносци DDG-1000 могат да развиват скорост до 30 възела.

Въоръжението им ще се представя от 20 пускови установки Mk 57 VLS с разчет от 80 ракети, а също от две 155-милиметрови оръдия за LRLAP и две зенитни оръдия Mk 110 с калибръ 57 милиметра. Освен това на Zumwalt могат да се базират два вертолета Sikorsky SH-60 Sea Hawk и три беспилотни вертолета MQ-8 Fire Scout.

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

Rheinmetall и MAN се обединяват за производството на БТР „Boxer“

Немският военнопромишлен концерн Rheinmetall и един от най-големите производители на товарни автомобили мюнхенската компания MAN ще създадат съвместно предприятие за производство на колесни БТР-и, съобщава RP-Online. Новото предприятие "Rheinmetall MAN Military Vehicles GmbH", или RMMV, ще бъде образувано по пътя на сливането на подразделения за производство на БТР в Rheinmetall и подразделения за военни товарни автомобили на MAN. RMMV, която ще се управлява от Rheinmetall, трябва да започне работа през 2011 г. Отначало се планира да бъдат обединени усилията в областта на конструкторските разработки и слобождането. Непосредственото производство ще може да започне едва в края на 2011-а. Очаква се, годишният оборот на RMMV да бъде повече от един милиард евро. RMMV ще произвежда около сто БТР за година, в това число новият бронетранспортьор Rheinmetall Boxer, а също и класическите Fuchs. Наблюдателите смятат създаването от Rheinmetall и MAN на съвместно предприятие за логична крачка. Подразделението за военни товарни автомобили на MAN е сравнително малко в сравнение с оста-

Новият бронетранспортьор Rheinmetall Boxer

налите производства на компанията, но в перспектива може да бъде успешно. От своя страна като експерт в областта по производство на БТР-и Rheinmetall ще се възползва от международната мрежа на MAN за слобождане на продукцията.

Бисери от раницата

- Здравейте, вие се обадихте във Военното оръжие! Ако искате да служите в армията - натиснете звездичка, а ако не искате - натиснете решетка...

•••

Новобранец пита:

- Какво да правя, ако стъпя на мина?

- Стандартна процедура - отскочате на 30 метра височина и се разпръсквате в района.

•••

В казармата току-що пристигнал малъг войник пита един от старателите:

- Как сте тук с храната?
- Храната тук е много разнообразна. Една и съща супа има осем различни наименования...

•••

Реклама за професионални Войници:

"Влезте в армията!
Няма да губите време да се движите до работното си място!"

•••

Старшина команда Възвод:

- Ходом, марш! Раз, гва... раз, гва...
- Покрай него минава петгодишно хлапе и му каза:

- Ей, чично, а пък аз мога да број до десет!

Обективът се шегува

Красив
кадър на
спецотряда
S.W.A.T.

Шахмат

Широф пали „огън на дъската“ във Вайк ан Зе

Безпрецедентно начало на супергросмайсторския "А" турнир в холандския град Вайк ан Зе записа Алексей Широв, който спечели първите си 4 партии и се откъсна на точка от следващите го във временното класиране. Въпреки феноменалния резултат испанският гросмайстор ще трябва да спечели още 5 (!) поредни срещи, за да подобри рекорда на Виктор Корчной, стартирал прочутата надпревара с 8 поредни победи през 1968 г. Широв, №20 в януарската ранглиста на ФИДЕ, не само мачка противниците си, но го прави и по възможно най-естетски начин - неговите победи над Леко в първия ден на турнира, както и над Тивяков и Смитс (виж долу) бяха определени за най-красиви партии на съответните кръгове, а испанският гросмайстор получи традиционната премия от по 500 евро за всяка от тях. Стилът на игра на родения в Рига

гросмайстор впечатлява със своята брилянтна ендшипилна техника, донесла му точката срещу Леко, със своята безкомпромисност (срещу Каруана той успя да спечели почти равен ендшипил на 64-ия ход, след като използва всички практически шансове), с неудържимия си атакуващ потенциал, жертва на който станаха Тивяков и Смитс и който напомня знаменитата му книга "Огън на дъската".

Явно формата на Карлсен е повлияна положително от тренировъчната сесия с Каспаров, която двамата проведоха седмица преди началото на турнира в суперлуксозния хотел "Ес Саади Гардън" в Маракеш. Норвежкият вундеркинд играе с присъщите си лекота и майсторство, които днес ще бъдат подложени на изпитание в партията му с Накамура. Въпреки безметежния марш на Широв мнозина от шахматните коментатори във Вайк ан Зе залагат именно на Карлсен като краен

Евгени Янев спечели мемориала „Нино Киров“

От 11 до 18 януари в Благоевград се провежда вторият мемориал "Нино Киров" в памет на именития български шахматист, който бе двукратен републикански шампион (1973 и 1978 г.) и дългогодишен национал. В родния му град се събраха 55 състезатели, между които 8 гросмайстори и 11 международни майстори, които спориха за разпределението на общия награден фонд от 10 000 лева. След изключително оспорвана борба, която показва, че играчите в целото са равностойни, шестима шахматисти си разделиха първото място с по 6,5 точки от 9 партии. Допълнителните показатели ги подредиха по следния начин: 1. Евгени Янев; 2. Юлиян Радулски; 3. Кирил Георгиев; 4. Мариян Петров; 5. Петър Дренчев; 6. Григор Григоров. Най-голямо бе разочароването за доайена на националния ни отбор Кирил Георгиев, който водеше еднолично почти през цялото време, но допусна загуба в предпоследния кръг от Григоров.

Ето и победата в последния кръг, която донесе на гросмайстор Евгени Янев първото място и премията от 3000 лева.

Е. ЯНЕВ - КР. РУСЕВ

1.e4 c5 2.Kf3 e6 3.g3 Kc6

4.De2 g6 5.Og2 Og7 6.c3 e5
7.Ka3 Kg7 8.Kc4 d6 9.Dd3 d5
10.ed5 Of5 11.De2 Dd5 12.Kh4
Dd7 13.Kf5 Kf5 14.0-0 0-0 15.d3
f6 16.a4 Tad8 17.a5 Tf8
18.Td1 Of8 19.Dc2 Cf8 20.Db3
h5 21.Db5 Te6 22.Oe4 Cg7

T6d7 28.Oc5 Td3 29.Td3 Td3
30.Oa7 Kc6 31.Oe3 Cf7 32.Cf1
Td5 33.a6 ba6 34.Ta6 Ka5
35.Ce2 Kc4 36.b4 Kd6 37.Tc6
Kb5 38.Tc8 Od6 39.Od2 f4
40.gf4 ef4 41.Of4 h4 42.Od6
Kd6 43.Tc7+ Cg6 44.Kf4+ 1-0.
По същото време в Плевен завърши последният турнир от веригата "Балкан Гран При". Турнирът бе от високата 12-а категория, със средно ЕЛО 2543 и бе спечелен от сърбския гросмайстор Боян Вучкович с 6 точки от 9 партии. Той получи специалната Купа за шампиона, която е инкрустирана с красива дърворезба, както и парична награда от 1500 евро. На половина точка след него финишираха трима състезатели, които допълнителният показател подреди така: 2. Константин Лупулеску (Румъния), 3.

Шансовете за краен победител все още са за Карлсен

победител, защото както пише кореспондент на руския "Спорт Експрес" Юрий Василиев, норвежецът "играе бързо и на практика безгрешно, а освен това непрекъснато търси път към победата независимо от цвета на фигураните".

Класиране след 4-ия кръг: 1. Широф - 4 т., 2-4. Накамура, Карлсен, Иванчук - по 3, 5-8. Каракин, Домингеш, Крамник, Ананд - по 2, 9-11. Леко, Каруана, Тивяков - по 1,5, 12-13. Ван Вели, Шорт - по 1, 14. Смитс - 1. В днешния, пети кръг се срещат: Леко - Ананд, Каруана - Домингеш, Тивяков - Каракин, Смитс - Крамник, Ван Вели - Широф, Шорт - Иванчук, Накамура - Карлсен.

ШИРОВ - СМИТС

1.e4 e5 2.Kf3 Kf6 3.Ke5 d6 4.Kf3 Ke4
5.d4 d5 6.Od3 Kc6 7.0-0 Oe7 8.c4 Kb4
9.Oe2 0-0 10.Kc3 Of5 11.a3 Kc3 12.bc3
Kc6 13.Te1 Te8 14.cd5 Dd5 15.Of4 Tac8
16.h3 h6 17.Kd2 Ka5 18.Kf1 Db3 19.Dd2
Kc4 20.Oc4 Dc4 21.Kc3 Db5 22.c4 Dd7
23.c5 Og6 24.Tac1 c6 25.Kc4 f6

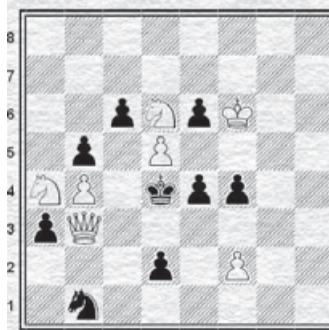

26.Oh6 gh6 27.Dh6 Oh7 28.Te3 Of8
29.Tg3+ Ch8 30.Df6+ Og7 31.Dg5 Od4
32.Td1 Tf8 33.Ch2 Tcd8? 34.Ke5 Dc7
35.Td4 Td4 36.Kg6+ Cg7 37.Kf8+ 1-0.

Момчил Николов, 4. Никола Седлак (Сърбия). По-нататък останаха: 5. Борис Чаталбашев - 5 т.; 6. Далибор Стоянович (Босна и Херцеговина) - 4; 7. Валентин Иотов - 4; 8. Милан Драшко (Черна гора) - 3,5; 9. Марко Кривокапич (Черна гора) - 3; 10. Гергели-Андраш Гюла Сабо (Румъния).

Представителят на града домакин Momchil Nikолов покри третия си и последен бал за гросмайстор и ще очаква конгресът на ФИДЕ да му присвои най-високото шахматно звание.

Задача

Белите започват и дават мат в два хода.

Отговор:

1...Kc3 2.Lf2
1...ba4 2.Lc4x
1...Lh4 2.Lc5x
1...ed5 2.Kf5x
1...cd5 2.Kb5x
1...Oc6 2.Kf5x
1...Kc3 2.Lf2
1...Kd4 2.Lc4x
1...Kd5 2.Lc5x
1...Kd6 2.Lc4x
1...Kd7 2.Lc5x
1...Kd8 2.Lc4x
1...Kd9 2.Lc5x
1...Kd10 2.Lc5x
1...Kd11 2.Lc5x
1...Kd12 2.Lc5x
1...Kd13 2.Lc5x
1...Kd14 2.Lc5x
1...Kd15 2.Lc5x
1...Kd16 2.Lc5x
1...Kd17 2.Lc5x
1...Kd18 2.Lc5x
1...Kd19 2.Lc5x
1...Kd20 2.Lc5x
1...Kd21 2.Lc5x
1...Kd22 2.Lc5x
1...Kd23 2.Lc5x
1...Kd24 2.Lc5x
1...Kd25 2.Lc5x
1...Kd26 2.Lc5x
1...Kd27 2.Lc5x
1...Kd28 2.Lc5x
1...Kd29 2.Lc5x
1...Kd30 2.Lc5x
1...Kd31 2.Lc5x
1...Kd32 2.Lc5x
1...Kd33 2.Lc5x
1...Kd34 2.Lc5x
1...Kd35 2.Lc5x
1...Kd36 2.Lc5x
1...Kd37 2.Lc5x
1...Kd38 2.Lc5x
1...Kd39 2.Lc5x
1...Kd40 2.Lc5x
1...Kd41 2.Lc5x
1...Kd42 2.Lc5x
1...Kd43 2.Lc5x
1...Kd44 2.Lc5x
1...Kd45 2.Lc5x
1...Kd46 2.Lc5x
1...Kd47 2.Lc5x
1...Kd48 2.Lc5x
1...Kd49 2.Lc5x
1...Kd50 2.Lc5x
1...Kd51 2.Lc5x
1...Kd52 2.Lc5x
1...Kd53 2.Lc5x
1...Kd54 2.Lc5x
1...Kd55 2.Lc5x
1...Kd56 2.Lc5x
1...Kd57 2.Lc5x
1...Kd58 2.Lc5x
1...Kd59 2.Lc5x
1...Kd60 2.Lc5x
1...Kd61 2.Lc5x
1...Kd62 2.Lc5x
1...Kd63 2.Lc5x
1...Kd64 2.Lc5x
1...Kd65 2.Lc5x
1...Kd66 2.Lc5x
1...Kd67 2.Lc5x
1...Kd68 2.Lc5x
1...Kd69 2.Lc5x
1...Kd70 2.Lc5x
1...Kd71 2.Lc5x
1...Kd72 2.Lc5x
1...Kd73 2.Lc5x
1...Kd74 2.Lc5x
1...Kd75 2.Lc5x
1...Kd76 2.Lc5x
1...Kd77 2.Lc5x
1...Kd78 2.Lc5x
1...Kd79 2.Lc5x
1...Kd80 2.Lc5x
1...Kd81 2.Lc5x
1...Kd82 2.Lc5x
1...Kd83 2.Lc5x
1...Kd84 2.Lc5x
1...Kd85 2.Lc5x
1...Kd86 2.Lc5x
1...Kd87 2.Lc5x
1...Kd88 2.Lc5x
1...Kd89 2.Lc5x
1...Kd90 2.Lc5x
1...Kd91 2.Lc5x
1...Kd92 2.Lc5x
1...Kd93 2.Lc5x
1...Kd94 2.Lc5x
1...Kd95 2.Lc5x
1...Kd96 2.Lc5x
1...Kd97 2.Lc5x
1...Kd98 2.Lc5x
1...Kd99 2.Lc5x
1...Kd100 2.Lc5x
1...Kd101 2.Lc5x
1...Kd102 2.Lc5x
1...Kd103 2.Lc5x
1...Kd104 2.Lc5x
1...Kd105 2.Lc5x
1...Kd106 2.Lc5x
1...Kd107 2.Lc5x
1...Kd108 2.Lc5x
1...Kd109 2.Lc5x
1...Kd110 2.Lc5x
1...Kd111 2.Lc5x
1...Kd112 2.Lc5x
1...Kd113 2.Lc5x
1...Kd114 2.Lc5x
1...Kd115 2.Lc5x
1...Kd116 2.Lc5x
1...Kd117 2.Lc5x
1...Kd118 2.Lc5x
1...Kd119 2.Lc5x
1...Kd120 2.Lc5x
1...Kd121 2.Lc5x
1...Kd122 2.Lc5x
1...Kd123 2.Lc5x
1...Kd124 2.Lc5x
1...Kd125 2.Lc5x
1...Kd126 2.Lc5x
1...Kd127 2.Lc5x
1...Kd128 2.Lc5x
1...Kd129 2.Lc5x
1...Kd130 2.Lc5x
1...Kd131 2.Lc5x
1...Kd132 2.Lc5x
1...Kd133 2.Lc5x
1...Kd134 2.Lc5x
1...Kd135 2.Lc5x
1...Kd136 2.Lc5x
1...Kd137 2.Lc5x
1...Kd138 2.Lc5x
1...Kd139 2.Lc5x
1...Kd140 2.Lc5x
1...Kd141 2.Lc5x
1...Kd142 2.Lc5x
1...Kd143 2.Lc5x
1...Kd144 2.Lc5x
1...Kd145 2.Lc5x
1...Kd146 2.Lc5x
1...Kd147 2.Lc5x
1...Kd148 2.Lc5x
1...Kd149 2.Lc5x
1...Kd150 2.Lc5x
1...Kd151 2.Lc5x
1...Kd152 2.Lc5x
1...Kd153 2.Lc5x
1...Kd154 2.Lc5x
1...Kd155 2.Lc5x
1...Kd156 2.Lc5x
1...Kd157 2.Lc5x
1...Kd158 2.Lc5x
1...Kd159 2.Lc5x
1...Kd160 2.Lc5x
1...Kd161 2.Lc5x
1...Kd162 2.Lc5x
1...Kd163 2.Lc5x
1...Kd164 2.Lc5x
1...Kd165 2.Lc5x
1...Kd166 2.Lc5x
1...Kd167 2.Lc5x
1...Kd168 2.Lc5x
1...Kd169 2.Lc5x
1...Kd170 2.Lc5x
1...Kd171 2.Lc5x
1...Kd172 2.Lc5x
1...Kd173 2.Lc5x
1...Kd174 2.Lc5x
1...Kd175 2.Lc5x
1...Kd176 2.Lc5x
1...Kd177 2.Lc5x
1...Kd178 2.Lc5x
1...Kd179 2.Lc5x
1...Kd180 2.Lc5x
1...Kd181 2.Lc5x
1...Kd182 2.Lc5x
1...Kd183 2.Lc5x
1...Kd184 2.Lc5x
1...Kd185 2.Lc5x
1...Kd186 2.Lc5x
1...Kd187 2.Lc5x
1...Kd188 2.Lc5x
1...Kd189 2.Lc5x
1...Kd190 2.Lc5x
1...Kd191 2.Lc5x
1...Kd192 2.Lc5x
1...Kd193 2.Lc5x
1...Kd194 2.Lc5x
1...Kd195 2.Lc5x
1...Kd196 2.Lc5x
1...Kd197 2.Lc5x
1...Kd198 2.Lc5x
1...Kd199 2.Lc5x
1...Kd200 2.Lc5x
1...Kd201 2.Lc5x
1...Kd202 2.Lc5x
1...Kd203 2.Lc5x
1...Kd204 2.Lc5x
1...Kd205 2.Lc5x
1...Kd206 2.Lc5x
1...Kd207 2.Lc5x
1...Kd208 2.Lc5x
1...Kd209 2.Lc5x
1...Kd210 2.Lc5x
1...Kd211 2.Lc5x
1...Kd212 2.Lc5x
1...Kd213 2.Lc5x
1...Kd214 2.Lc5x
1...Kd215 2.Lc5x
1...Kd216 2.Lc5x
1...Kd217 2.Lc5x
1...Kd218 2.Lc5x
1...Kd219 2.Lc5x
1...Kd220 2.Lc5x
1...Kd221 2.Lc5x
1...Kd222 2.Lc5x
1...Kd223 2.Lc5x
1...Kd224 2.Lc5x
1...Kd225 2.Lc5x
1...Kd226 2.Lc5x
1...Kd227 2.Lc5x
1...Kd228 2.Lc5x
1...Kd229 2.Lc5x
1...Kd230 2.Lc5x
1...Kd231 2.Lc5x
1...Kd232 2.Lc5x
1...Kd233 2.Lc5x
1...Kd234 2.Lc5x
1...Kd235 2.Lc5x
1...Kd236 2.Lc5x
1...Kd237 2.Lc5x
1...Kd238 2.Lc5x
1...Kd239 2.Lc5x
1...Kd240 2.Lc5x
1...Kd241 2.Lc5x
1...Kd242 2.Lc5x
1...Kd243 2.Lc5x
1...Kd244 2.Lc5x
1...Kd245 2.Lc5x
1...Kd246 2.Lc5x
1...Kd247 2.Lc5x
1...Kd248 2.Lc5x
1...Kd249 2.Lc5x
1...Kd250 2.Lc5x
1...Kd251 2.Lc5x
1...Kd252 2.Lc5x
1...Kd253 2.Lc5x
1...Kd254 2.Lc5x
1...Kd255 2.Lc5x
1...Kd256 2.Lc5x
1...Kd257 2.Lc5x
1...Kd258 2.Lc5x
1...Kd259 2.Lc5x
1...Kd260 2.Lc5x
1...Kd

Спорт

Отборът на Черноморец получи 11 чисто нови автомобила "Форд Мондео" от своя спонсор "Мото Пфое" на ст. "Лазур". Колите, върху които са изрисувани акули, ще се ползват от футболистите и администрацията на клуба

Литекс се премести от Свиленград в Сандински

Отборът на Литекс премести подготовките си лагер от Свиленград в Сандински заради лошите атмосферни условия в Източна България. Вчера сутринта "оранжевите" заминаха за югозападния град с надежда за по-високи температури. Предварително договорената контрола със Сливен в събота остава, а шефовете на клуба усилено търсят съперник за 27 януари. Старши треньорът на ловчанлии Ангел Червенков разкри, че неговите възпитаници са изпълнявали стриктно

индивидуалните си програми по време на празниците и се намират в добро физическо състояние. "Следим подготовката на всички наши съперници. Те също ни наблюдават добре, защото мястото, което заемаме в момента, ги дразни много и ще направят всичко възможно да ни свалят оттам", заяви наставникът. Според него в Литекс няма свръхочаквания и отборът работи без напрежение. "Стремим се към трайно присъствие на Литекс на Стари континент", завърши Червенков.

Александър Томов:

Новият бос на ЦСКА лъже

Борисов не е платил на Митал 11,3 млн. евро за клуба, тъй като политикът

Бившият председател на Надзорния съвет на ЦСКА Александър Томов заяви, че ще оповести публично части от договора за продажбата на клуба на фирма "Титан". По думите му сделката е за 11,3 млн. евро, но на бившия собственик на клуба Прамод Митал още не е платено нищо. Политикът дори се закани да съди Димитър Борисов.

"Той лъже постоянно и затова ще оповестим публично договора по продажбата и може да заведем дело. Сума-

та по продажбата е 11,3 млн. и в нея влизат и дълговете на клуба. Борисов твърди, че покрива тези дългове, но никой не знае така ли е. Тези хора работят така, все едно че събират боклука в Перник през 1995 г.", коментира Александър Томов на пресконференция в пресклуба на БТА. Според него собствениците на "Титан" нямали право да се оплакват, тъй като са се съгласили да купят ЦСКА със съответните задължения на клуба. "Както един приятел казва - къров карти не играе. Когато Митал купи ЦСКА от Васил Божков, клубът също имаше много задължения, които покривахме. Когато Борисов постигне моите успехи в ЦСКА - 61 победи от 70 мача и шампионска титла с 16 т. преднина, тогава мога да го поздравя", каза още Томов.

Бившият вицепремиер пак се похвали, че извадил парите в ЦСКА на светло, заради което е понесъл много негативи. "Аз съм първият, който започна да плаща данъци на реалните заплати. Преди това имаше треньори, които се разписаха срещу 500 лв., а взимаха по 20 000 лв. Опитах за 2 г. да внеса цивилизираност във футбола ни, но понесох тежки загуби", каза още Томов. Той разкри, че по негови изчисления за издръжка на ЦСКА са нужни минимум 6 млн. евро годишно. Бившият политик още веднъж заяви, че е получавал заплата и заради това е бил принуден да се раздели с ЦСКА.

"Тези милиони, които сега се дават за новата зала на 4-и км, са взети от бюджета на страната, а същите пари можеше да дойдат от частен инвеститор", заяви още Томов.

Левски тайно продава Рабех

Шампионът Левски възнамерява да се раздели със скандалния си защитник Юсеф Рабех. В момента мароканецът се намира в чужбина и е на проби в евентуалния си нов отбор, разкри финансият директор Константин Баждеков, без да обяви страната и клуба. Той отрече да са водени преговори с Байер Леверкузен за привличането на нападателя Атанас Курдов, който е юноша на клуба. Според него Левски ще остане в Каварна въпреки лошото време. "Говорих с Гонзо за подготовката. Всичко вървя по план. Лагерът ще завърши там, както беше планирано. След това тимът се прибира в София и продължава с втория етап", заяви Баждеков.

Националният селекционер на Аржентина Диего Марадона се шегува с деца от основно училище във Винтерベルт. Наставникът раздаде на малчуганите топки и други футболни подаръци по време на визитата си в ЮАР

"Армейците" бягат от морето

ЦСКА ще напусне лагера си в курорта Златни пясъци заради невъзможността за провеждане на нормален тренировъчен процес. Днес "червените" се прибират в София, като има вариант да отидат на базата в Панчарево, където поне засега терените могат да бъдат използвани. "Армейците" ще заминат за Турция на 27 януари, за да удължат лагера си в Антиалия. Според първоначалните планове те трябваше да пътуват в началото на февруари. Тази промяна освобождава няколко дати и ръководството на клуба се опитва да организира още три контроли. Сред възможностите са руският Кубан и румънските Спортул и Динамо Букурещ. Предварително бяха уговорени приятелски мачове със Спартак Москва (Рус), Австрация Кернтен (Ав), Слован Братислава (Слвк) и Днipro (Блрс).

Кметът Андон Тотев и Общинският съвет в Сандински спасиха отбора на Вихрен от фалит. Ще бъде сформирана група от представители на спортната, бюджетната и нормативната комисия към община, която да изготви предложение за финансовото състояние на клуба. За неговата издръжка ще бъде привлечен и бизнесът в града. Преди това ще бъдат изплатени всички дължими заплати на играчите и треньорите, а на отделна сесия ще се вземе решение за бъдещото управление на Вихрен.

Черноморец Поморие Взе „син“ халф

Втородивизионният Черноморец Поморие привлече халфа на Левски Георги Чакъров. През есента 20-годишният полузащитник игра под наем в Спортист и записа 4 мача в "А" група. Той е седмото ново име в зимната селекция на тима.

Гана бие с 1:0 Буркина Фасо

Гана се наложи с 1:0 над Буркина Фасо и се класира за 1/4-финалите на турнира за Купата на африканските нации. Единственият гол в мача вкара Деде Аюв в 30-ата мин., а "жребците" играха 25 мин. с 10 души, след като Мамаду Тал беше изгонен заради удар без топка. "Черните звезди" заеха второ място в група В с 3 т., с 1 т. заг лидера Ком д'Ивоар. Техен съперник за място на полуфиналите ще бъде домакинът Ангола. Двубоят ще се играе в понеделник вLuanda.

Гуардиола остава в Барса още 1 сезон

Старши треньорът Хосеп Гуардиола ще поднови договора си с Барселона за още един сезон, съобщи президентът на клуба Жоан Лапорта. Очаква се контрактът да бъде подписан през юли. Самият наставник призна, че се чувства отлично на "Камп Ноу" и бъдещето му е съврзано с каталунците.

Снимки BGНЕС

Джим Ларсен (вляво) е надскочил за висока топка Александър Дурич (в средата) и Сафуян Бахарудин при победата на Дания с 5:1 срещу Сингапур на четиристранния турнир "Купа на краля" в Тайланд. В драгата среща отборът на домакините загуби с 1:3 от Полша

ДУМА www.duma.bg

Издадел: „ДУМА 2008“ ЕООД

Главен редактор
Ивелин Николов

Първи зам. главен
редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиззов
igizdov@duma.bg

Основател
СТЕФАН ПРОДЕВ

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Ауга Панцик - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Магдалена Тодорова - 246; Миленка Николова - 247; Ралица Табакова - 230; **ИКОНОМИКА:** Мая Калпачка - Йовановска - 246; Янко Долапчиев - 251; **СВЯТ:** Галина Младенова - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Абрамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА:** Виляна Семерджиева - 240; Надежда Ушева - 240; Альбина Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО:** Вендела Христова - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лилия Томова - 232; **ЧЕТИВО:** Пегас: Борис Данков - 244; Неделник: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гергана Алексова; Пардон: Чавдар Шинов; СПОРТ: Владимир Николов - 245; Таню Василев - 245; **ДИЗАЙН:** Валентин Аризов; Желязко Тенчев; Сильвия Шопова; Симона Симеонова; Спаска Венева; Снежана Христова; **ДОКУМЕНТАЦИЯ:** Катерина Димитрова - 200; 226; **НАБОР:** Хридула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополовски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ:** Ден Иорданова - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Найденова - 233; Петрана Сомеева - 205; Георги Томов - 221; Денис Романенко - 221, факс: 975-26-04; e-mail: reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ: Ивайло Йолов, e-mail: mediabg2002@yahoo.com; **Експонатор:** 91975 8. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; **Дистрибутор:** ОЕВ „Разпространение“ ЕООД - 02/962-23-23; **Национална гистрибуция** ООД - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ:** Мирослав Александров, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, Слав Йорданов - 208, 203; abonament@duma.bg; **ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВОСТТА:** Велислава Хубавий - 201, Каса - 97-05-249;

Управител **Павел Бебов**

ИНФОРМАЦИИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА.
ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", "БГНЕС", БНР,
"ФРАНС ПРЕС", ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Адрес на редакцията:
София - 1784,
бул. "Цариградско
шосе" 113 А,
Факс: 975 26 04
Автоматичен
номератор 97 05
+ Вътрешен номер
E-mail: duma@duma.bg

за читатели

97 05 200

Хонорари на
външни автори
се изплащат
 всяка сряда
от 14 до 16 часа

Тевес - Юнайтед 2:1

Разследват Гари Невил за среден пръст срещу аржентинеца, българите пропуснаха дербито на Манчестър

Карлос Тевес се подигра на бившия си тим Манчестър Юнайтед и мениджъра сър Алекс Фъргюсън, който отказа да го купи през лятото. С голове на аржентинеца Манчестър Сити обръна с 2:1 градския си съперник в първия полуфинал за Купата на лигата. Капитанът на Юнайтед Райн Гигс (17) откри отблизо на празна врата след пас на Уейн Руни. Тевес (42 и 65) изравни от пресилена дузпа преди почивката, а после изпредари заспалата защита на гостите и с глава наказа вратаря Едвин ван дер Саар, пазил в мач №200 на Юнайтед. Реваншът е в сряда на "Олд Трафорд".

Българските национали не играха в уж "български полуфинал". Мартин Петров остана резерва за Сити. Димитър Бербатов пък изобщо не попадна в групата на Юнайтед.

При головете си Тевес дразнеше феновете на Юнайтед с жестове. Той подразни загряващия край терена защитник Гари Невил и бившият капитан на Юнайтед му показва среден пръст. Той ще бъде разследван от Футболната асоциация на Англия заради неприличния жест, който бе заснет от тв камерите. Дни преди мача ветеранът заяви, че сър Алекс е бил прав, като не е купил Тевес през лятото. "Това беше специален мач за мен. Двата ми гола са за всички фенове на Сити", обяви Тевес след двубоя.

Карлос Тевес с глава наказва вратаря Едвин ван дер Саар и донася победата с 2:1 на Манчестър Сити срещу Юнайтед

"Не съм видял ситуацията. Много съм доволен от Карлос и се надявам той да играе по същия начин и в реванша, защото сега направи голям мач", коментира мениджърът на Сити Роберто Манчини. Шотландският му колега сър Алекс Фъргюсън остана оптимист за шансовете на неговия отбор да се класира за финала на Карлинг Къп. "Просто така се случи Тевес да вкара. Футболът може да те хапе понякога. Има много играчи, които са напуснали клуба и след това са вкарали срещу нас, така че това не е нещо специално. Ние сме доволни от футболистите, които имаме", заяви шотландецът.

Веско Топалов с дарение за Хаити

Весelin Топалов, който е лице на кампанията на Червения кръст и Червения полумесец "Светът е наш. Ти си на ход" за България, направи дарение за пострадалите при земетресението в Хаити. В специално послание до БЧК от Испания русенецът, който се готви за мача за световната шахматна корона срещу шампиона Вишванатан Ананд (Инд) през април в София, пише: "Скъпи приятели! С цялата си душа подкрепям усилията на Червения кръст да помогне на бедствищите хайтиани. Свидетел съм на съпричастността на испанците към тази голяма трагедия и вярвам, че и моите сънародници с присъщото си хуманно чувство няма да останат безразлични към бедата и нещастието на стотиците хиляди хора, застрашени от глад и епидемии. Призовавам всички българи да отговарят на апела на БЧК и да дадат своята подкрепа, като направят дарение според възможностите си!"

Г
Томов обвини боса на ЦСКА

Стр. 31

кратки

Роси прави тестове с Ферари в Испания

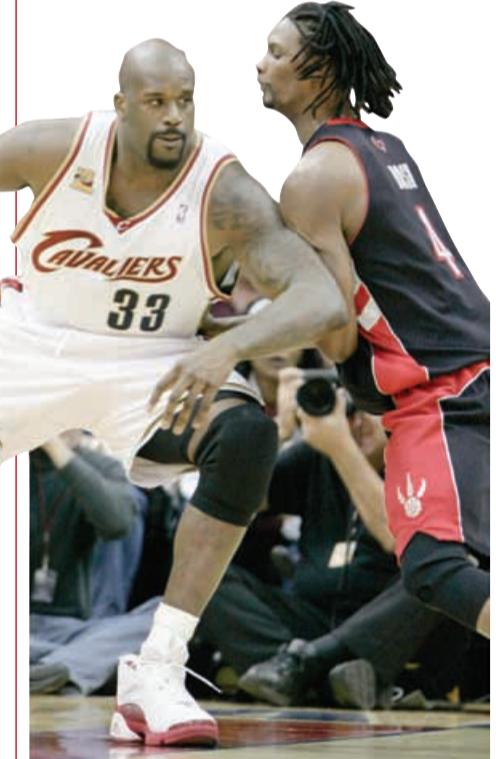
Седемкратният световен шампион в Moto GP Валентино Роси (Ита) започна дводневни тестове с отбора на Ферари на пистата "Каталуня" край Барселона. Италианецът подкара болида F2008, с който "черните кончета" спечелиха титлата при конструкторите през 2008 г. Изпитанията са подарък от президента на Скудерията Стефано Доменикали за последната титла на Доктора в "кralския клас".

Шакил О'Найл с 28 000 т. в НБА

Шакил О'Найл стана едва петият баскетболист в историята на НБА, който е вкаран повече от 28 000 т. Центърът на Кливленд Кавалиърс премина границата, след като вкара 16 т. при победата със 108:100 срещу гостуващия Торонто Рапърс. Пред него в класациите на най-добрите реализатори са легендите Карим Абдул Джабар (38 387 т.), Карл Малоун (36 928 т.), Майкъл Джордан (32 292 т.) и Уилт Чемърлейн (31 419 т.). Сътборникът му Леброн Джеймс и центърът на Орланго Меджик Дуайт Хауърд пък няма да участват в конкурса за забивки преди Мача на звездите на 14 март в Далас.

Сър Алекс е най-добър треньор

Мениджърът на Манчестър Юнайтед сър Алекс Фъргюсън беше определен за най-добра треньор в историята на футбола. Престижното признание бе дадено от Международната федерация по футболна история и статистика. Ранглистата на треньорите обаче обхваща само периода от 1996 година до днес. Шотландският специалист, който води Манчестър Юнайтед вече 23 години, събра 87 т. След него са Марчело Липи (Италия) и Арсен Венгер (Арсенал) с по 58 точки, пред Гуус Хидинк (Холандия и Русия) 51 и Жозе Моуринью (Челси и Интер) 48.

Пиронкова бие казахстанка, чака я Пеер

Първата ракета на България и №111 в света Цветана Пиронкова се класира за II кръг на Откритото първенство по тенис на Австралия. 22-годишната пловдивчанка се наложи с 6:4, 6:4 над рускиня с казахстански паспорт Галина Воскобоеva за 1:31 ч. и почти сигурно ще се завърне в топ 100 на ранглистата на WTA. Тя достига до II кръг за четвърти път в петте си досегашни участия в Мелбурн. Следващата ѝ съперничка ще бъде 29-ата в схемата Шахар Пеер (Изр), която обръна с 6:7 (5), 6:2, 6:1 Луси Храдецка (Чех). Двете са се срещали четири пъти, като балансът между тях е 2:2. Победите на Пиронкова са през 2003 и 2005 г., а на Пеер през 2006 и 2008 г.

Завърналата се след 18-месечно отствие на корта Жустин Енен (Бел) надделя във II кръг със 7:5, 7:6 (6) над Елена Дементиева (Рус, №5). Бившата №1 в света, която участва с "уайлд кард", ще играе с друга рускиня - Алиса Клейбанова (№27). Напред продължават още Динара Сафина (Рус, №2), Светлана Кузнецова (Рус, №3), Иелена Янкович (Сър, №8) и шампионката от US Open Ким Клейстерс (Бел, №15).

Победителят от "Флашинг Медоус" при мъжките Хуан Мартин дел Потро (Арж) обръна в маратон с 6:4, 6:7 (3), 5:7, 6:3, 10:8 Джеймс Блейк (САЩ). В III кръг продължават още Рафаел Надал (Исп, №2), Анди Мъри (Вбр, №5), Анди Родик (САЩ, №7), Фернандо Гонсалес (Чили, №11) и Гаел Монфис (Фр, №12).

Котоошу надви Кайо в Токио

"Одзеки" Калоян Махлянов-Котоошу постигна осма победа на голямия новогодишен турнир по съму "Хауси башъо" в Токио. В XI кръг левентът от Джкулоница повали на дохиото 37-годишен си японски колеп-

га по ранг Кайо. Българинът, който вече си осигури положителен завършек в турнира, дели третото място. Днес Котоошу ще се бори с друг японски "мъник" - 140-килограмовия Такикацадзе, който е висок само 171 см.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

БОК представи екиповката на делегацията за Зимната олимпиада във Ванкувър 2010. Спортистите и тренорите ще бъдат облечени в дрехите на германската фирма "Цинер", която е партньор на БОК. На представянето присъства и председателят на БОК Стефка Костадинова

ДУМА
ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ДУМА
ПОЗИТАНО 20 02/ 810 73 78

ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ
ВСИЧКИ МАЛКИ ОБЯВИ
/ поздравления, възпоменания, скръбни вести /
се приемат в
ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ДУМА

Приетите обяви до 13.00 часа се отпечатват в текущия брой, а след 13.00 часа в следващите броеве